



Jaarverslag Fortior 2023

Inclusief verslag intern toezicht

Inhoud

Inhoud	2
A. Bestuursverslag	3
Voorwoord en samenvatting	4
Het schoolbestuur	5
Profiel	6
Organisatie	10
Verantwoording van het beleid	16
Kwaliteitszorg	17
Onderwijskwaliteit	19
Personeel en Professionalisering	35
Onderwijs en informatietechnologie	40
Huisvesting en facilitaire zaken	45
Financieel beleid	47
Continuïteitsparagraaf	50
Meerjarenbegroting	50
Meerjarenbegroting baten en lasten	51
Risico's en onzekerheden	51
Meerjarenontwikkeling balans	52
Strategische risico's	53
Overige actuele risico-elementen voor onze stichting	54
Intern risicobeheersingssysteem	55
Verantwoording van de financiën	56
Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	57
Prognose leerlingenaantal	57
Staat van baten en lasten en balans	58
Ontwikkeling balanspositie	62
Financiële positie	63
Kengetallen	63
Toelichting op de financiële positie en kengetallen	63
Verslag intern toezicht	65
B. Jaarrekening	70
C. Overige gegevens	94

A. Bestuursverslag

Voorwoord en samenvatting

Ook in het jaar 2023 zijn onze strategische koers en daarmee samenhangende ontwikkelingen op stichtingsniveau, maar zeker ook op het niveau van de scholen, leidend geweest bij de doorontwikkeling van onze organisatie.

2023 stond ook in het teken van vooruit kijken. Werkend aan de ontwikkeling van onze strategische koers van 2024-2028, waarbij we ons nadrukkelijk de vraag gesteld hebben hoe het onderwijs er in de komende decennia uit moet gaan zien. Dit leidt direct tot de vraag wat dat betekent voor de organisatie van ons onderwijs, wat de belangrijke inhoudelijke speerpunten worden en wat dat betekent voor ons personeel. Om antwoorden op deze vragen te krijgen hebben we door het jaar heen in- en extern heel veel mooie gesprekken gevoerd.

Plannen evalueren, doorontwikkelen en waar nodig versterken, vormen een belangrijk kenmerk van onze kwaliteitscyclus. De bestuurlijke kwaliteit van Fortior is in 2023 door de inspectie in haar vierjaarlijkse kwaliteitsonderzoek heel erg goed gewaardeerd. Op alle drie inspectiestandaarden (visie, ambitie en doelen, uitvoering en kwaliteitscultuur, evaluatie, verantwoording en dialoog) hebben we de waardering goed gekregen. Daar zijn we als stichting trots op. Het betekent dat we processen, inhoud maar ook samenwerking in en buiten onze stichting op een sterke manier inhoud en vorm geven.

Dit kenmerkt Fortior gedurende haar 25-jarig bestaan: in 2023 was het 25 jaar geleden dat onze stichting werd opgericht. Vijfentwintig jaar met veel verworvenheden, waarin vooral samenwerken, verbinding, relatie en kwaliteit bovenaan stonden en staan. Jaren waarin we op basis van verscheidenheid en eenheid gezamenlijke bovenschoolse doelen stellen die we concretiseren, monitoren en evalueren, en waarin we gelijktijdig ruimte bieden voor de eigen ontwikkeling van scholen en onze medewerkers. Hier schuilt de kracht van Fortior in, ook in 2023.

Dat zien we ook terug in de realisatie en de ontwikkeling van het strategisch beleidsplan 2020-2024 van onze stichting. De ontwikkeling van het strategisch plan en ook de schoolplannen van de afzonderlijke scholen liggen mooi op koers.

De basisvaardigheden en daarmee de leeropbrengsten op de scholen hebben zoals voorgaande jaren voortdurend onze aandacht en focus, we analyseren op kind- en schoolniveau, delen onze kennis en ervaringen en werken zo voortdurend aan het vasthouden, verbeteren en versterken van kwaliteit.

Om goede resultaten te realiseren en te borgen is voldoende en kwalitatief goed personeel van groot belang. In het kader van binden en boeien van medewerkers is expliciete aandacht voor een goede balans tussen werkplezier, werkdruk en scholing als elementen van het werken aan vitaliteit.

Ook in de toekomst willen we over voldoende personeel kunnen beschikken. Daarom heeft Fortior in 2023 intern en in samenwerking met andere stichtingen voor primair onderwijs en de opleidingsscholen een aantal belangrijke initiatieven genomen, zoals extra begeleiding van startende medewerkers, het aanbieden van intervisie en coaching en het mogelijk maken om zijinstromers in het onderwijs op te leiden tot leerkracht,

In financiële zin staat Fortior er goed voor, met een vrijwel kostendekkende exploitatie in 2023 en een eigen vermogen van 3,3 miljoen euro hebben we een mooi fundament om ook in 2024 een beleidsrijke begroting te kunnen uitvoeren. De investering die we nog kunnen doen van de eind 2023 gereserveerde resterende NPO-gelden van 1,3 miljoen is daar een belangrijke bron voor.

Met trots en dankbaarheid voor de inzet van allen in onze organisatie wens ik de lezers van dit jaarverslag veel leesplezier.

Drs. Peter H.M. van Eijk,
college van bestuur

Het schoolbestuur



PROFIEL

ONZE IDENTITEIT

Stichting Fortior verzorgt katholiek en protestants-christelijk onderwijs en speciaal basisonderwijs in de stadsdelen Arcen, Lomm, Velden en Venlo van de gemeente Venlo.

Wij zijn een stichting voor katholiek en protestants-christelijk onderwijs, met een open identiteit. Wij zijn ons bewust van onze multiculturele samenleving. In onze stichting werken we vanuit een gemeenschappelijke visie op wat wij waardevol vinden om de kinderen mee te geven, zoals saamhorigheid, naastenliefde, solidariteit, rechtvaardigheid en moreel besef. Christelijke tradities, rituelen en Bijbelverhalen kunnen daarbij een belangrijke rol spelen. We leven in een multiculturele samenleving en staan open voor alle leerlingen, ongeacht herkomst en overtuiging. We besteden aandacht aan andere geloven en levensovertuigingen.

Op twaalf scholen voor regulier basisonderwijs en een voor speciaal basisonderwijs verzorgen we met 325 medewerkers passend onderwijs aan 2.689 kinderen van vier tot dertien jaar.

Fortior bruist van energie en inspiratie en we durven nieuwe zaken te proberen. We bieden ruimte voor kinderen en medewerkers om hun talenten te ontwikkelen en benutten. We zoeken daarbij de balans tussen de realiteit van vandaag en de werkelijkheid waarnaar we streven. Vanuit de ontwikkelbehoeften van leerlingen werken we aan het onderwijs van morgen. We versterken competenties en trots van medewerkers en we zijn herkenbaar als aantrekkelijk onderwijsmerk voor ouders en ketenpartner met wie we nauw samenwerken.

Fortior-scholen kenmerken zich door sterk, eigentijds onderwijs van hoge kwaliteit, met voldoende opbrengsten op de basisvaardigheden. Bij ons staat de medewerker centraal, we hebben oog voor mens en resultaat. We maken tastbaar wat onze ambities zijn en waarin we geloven.

ONZE MISSIE

*LEERLINGEN BEGELEIDEN TOT ZELFBEWUSTE EN GELUKKIGE JONGE MENSEN, DIE
SUCCESVOL ZIJN IN HET VOORTGEZET ONDERWIJS EN MET ELKAAR
VERANTWOORDELIJKHEID NEMEN VOOR EEN GEZONDE TOEKOMST.*

Fortior, dat zijn we allemaal. Wij hebben oog voor mens en resultaat en we werken opbrengstgericht samen. Daarbij stimuleren we creatief, probleemoplossend en reflectief denken.

ONZE KERNWAARDEN

Vanuit onze missie zien we vier kernwaarden die voorwaarde zijn om onze doelen te realiseren. Deze kernwaarden vormen een voortdurende referentie voor ons handelen en onze keuzes, en leggen de basis voor onze ambities:

- o Gezien en gehoord worden,
- o Ruimte geven en nemen,
- o Samen verantwoordelijk zijn,
- o Gezamenlijke gedragenheid.

Onze kernwaarden laten we voortdurend terugkomen in ons dagelijks handelen. De vertrekpunten zijn:

- o De professionele mens bij Fortior staat centraal. Met het oog op de behoefte aan goede en gemotiveerde medewerkers bepaalt dit eens te meer ons denken en handelen,
- o We zeggen niet alleen wat we doen maar doen ook echt wat we zeggen: onderwijskwaliteit structureel borgen, waarbij iedereen in de organisatie een voorbeeldrol heeft in denken en gedrag. Ieder is zich bewust van het effect van eigen gedrag,
- o We denken en handelen *lean and mean*,
- o We doen recht aan de levensbeschouwelijke achtergrond van leerlingen en ouders in onze pluriforme samenleving,
- o De leerresultaten, opbrengsten, zijn en blijven op niveau, dit vormt onze basishygiëne,
- o Taal staat als vakgebied centraal.

ONS MOTTO

VERSCHEIDENHEID EN EENHEID

Juist door de verscheidenheid in ons aanbod optimaliseren wij de voordelen van onze stichting als geheel. Verscheidenheid in eenheid geeft al onze scholen ruimte om inhoud te geven aan hun eigen identiteit, hun eigen management en hun eigen schoolplan. Daarmee realiseren wij voor zo veel mogelijk kinderen een goed passend onderwijsaanbod.

STRATEGISCH BELEIDSPLAN 2020-2024

De ontwikkeling van ons strategisch beleidsplan

Begin schooljaar 2019-2020 hebben wij bouwstenen in de vorm van wensen, behoeften en toekomstbeelden opgehaald bij zoveel mogelijk stakeholders, zoals onze medewerkers, kinderen, ouders, de GMR en de raad van toezicht en de gemeente Venlo.

In een tweedaagse heisessie met schooldirecteuren zijn daaruit de eerste contouren bepaald van onze ambities voor de komende vier schooljaren. Deze eerste opzet is intensief besproken met de stafmedewerkers van het bestuurskantoor en samen met de schooldirecteuren uitgewerkt in een eerste concept. Tussentijds zijn de concepten met GMR en raad van toezicht besproken en op uitgangspunten afgestemd.

Met dit proces zijn de drie speerpunten van ons strategisch beleid tot stand gekomen: Eigenaarschap, Samenwerken en Eigentijds. Op basis van ons kwaliteitszorginstrument WMK en de inspectiestandaarden zijn aanvullende gebieden geïdentificeerd voor gerichte aandacht: kwaliteitszorg, passend onderwijs, professionalisering, professionele cultuur en onderwijs-ICT.

Strategisch beleid 2020-2024

De periode 2020-2024 is vooral gericht op de implementatie van beleid op de werkvloer, op gehoord en gezien worden, en op ruimte geven.

De mens -professionals en leerlingen- staat centraal om te kunnen excelleren. Er is ruimte voor de scholen om binnen het raamwerk van de strategische ontwikkeling eigen keuzes te maken.

We zorgen ervoor dat de ontwikkeling van onze medewerkers goed aansluit bij de behoeften van zowel de organisatie als de medewerkers zelf. Daarbij hebben we oog voor vitaliteit, inspraak, werkdruk, professionalisering, welbevinden en balans tussen werk en privé.

De strategische ontwikkeling is daarbij steeds ondersteunend. Fortior maakt er werk van zich op dit punt te onderscheiden en te excelleren.

In het vervolg van deze paragraaf worden de speerpunten van ons strategisch plan nader toegelicht. Samen met de eerdergenoemde aandachtsgebieden kwaliteitszorg, passend onderwijs, professionalisering, professionele cultuur en onderwijs-ICT vormen deze speerpunten de basis voor de gedetailleerde, concrete en waarneembare doelen van onze organisatie. Zowel op schoolniveau als stichtingsbreed is daarmee vastgelegd wat we als organisatie aan het eind van de beleidsperiode bereikt willen hebben. Per speerpunt zijn de doelen hierna nader uitgewerkt.

Eigenaarschap

Alle kinderen en professionals tonen eigenaarschap in het leerproces. Wij vinden het vanzelfsprekend dat we op alle niveaus zelf verantwoordelijkheid nemen voor het bereiken van onze ambities.

Bij Fortior betekent eigenaarschap concreet:

- Reflecteren op het eigen leerproces, op dat van de ander en op het gezamenlijke leerproces,
- Bewustwording van en bezinning op het verloop van het eigen leerproces en de eigen sterke en zwakke punten, feedback geven en ontvangen,
- Het leren stellen van de eigen leerdoelen en een beeld krijgen van leerbehoeften van zowel kind als professional. Dat betekent voor de professional een meer coachende stijl van leiding geven,

- o Belangrijk in deze kernwaarde is de actieve rol van de ouders of verzorgers als volwaardige partners in de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen.

Samenwerken

Wij werken als professionals, kinderen en ouders samen aan de brede ontwikkeling van onze kinderen.

Bij Fortior betekent samenwerken delen. Dit moet gecultiveerd, gefaciliteerd en gepland worden:

- o Samen leren, samen kennis maken en construeren in brede zin door het afstemmen van het leerstofaanbod op de leerbehoeften van het kind,
- o Taalontwikkeling vormt de rode draad in ons hele leer- en ontwikkelingsaanbod,
- o Organiseren van ons onderwijs op passende wijze voor kinderen en professionals,
- o Verder ontwikkelen van een professionele cultuur, zowel in- als extern,
- o Participeren van de scholen in de wijk.

Eigentijds

Wij benutten de nieuwste inzichten en middelen om leerlingen voor te bereiden op de toekomst. We verschuiven daarbij het accent van kennisreproductie naar kennisconstructie, waarmee we ons onderwijsaanbod afstemmen op de leerbehoeften van onze kinderen.

Fortior staat voor kwaliteit, zowel op kind- als op professioneel niveau, dus optimaal leren van en met elkaar. Dit vereist dat we een rijke omgeving creëren en focus aanbrengen.

Eigentijds bij Fortior betekent concreet:

- o Stimuleren van gezonde leefstijl, denkend aan brede ontwikkeling, persoonlijke interesses en persoonlijke sterkere en zwakkere kanten,
- o Reflecteren op het juiste onderwijsconcept voor de school. Wij benutten de nieuwste inzichten en middelen,
- o Ontwikkelen van de ICT-kennis en -vaardigheden van al onze kinderen en professionals,
- o Professionals hebben kennis van het Nieuwe Curriculum, van Wetenschap en Techniek en van de eenentwintigste-eeuwse vaardigheden, en weten een en ander toe te passen,
- o Uitgangspunt bij Fortior: de leraar doet ertoe!

Voortgang en evaluatie

We monitoren en evalueren met regelmaat de effecten van onze geconcretiseerde strategische doelen.

We maken daarbij gebruik van het kwaliteitsinstrument WMK. In dit kader hebben we in 2022 een eerste meting gedaan na de nulmeting van 2020. Alle medewerkers waren hierbij betrokken.

Kijkend naar het geheel mogen we constateren dat we na twee jaar uitvoering van ons strategische plan goed op koers liggen.

Bovenschools faciliteren we de voorwaarden die het mogelijk moeten maken om op schoolniveau inhoud te geven aan onze strategische doelen. Kort gezegd doorlopen we bovenschools de fases van richten en inrichten, zodat daarna de scholen de fase van verrichten, borgen en evalueren in de praktijk kunnen invullen.

Tot nu toe is in deze beleidsperiode 2020-2024 goed inhoud gegeven aan het creëren van een eigentijdse digitale leeromgeving (ontwikkeling personeel, apparatuur en dekkend netwerk) zodat de scholen nu naar de fase van verrichten kunnen groeien. Voor het merendeel van de doelen zijn we inmiddels in de fase van verrichten gekomen.

Dit geldt niet voor alle onderdelen. In het bijzonder moeten we nog extra aandacht en energie steken in de verdere ontwikkeling van kindgesprekken en van computervaardigheden van leerlingen (samenwerken en samen leren).

Deze kritische punten gaan in de komende twee jaar extra aandacht krijgen zodat aan het einde van de planperiode de doelstellingen van het Strategisch Beleidsplan alsnog zullen worden gerealiseerd.

Uit de in september verrichte metingen blijkt ook dat we onderweg naar 2024 een goede ontwikkeling hebben doorgemaakt, dat vooral de strategische doelen samenwerking en professionals de sterkste ontwikkeling laten zien en dat wij ons met extra energie zullen moeten richten op de leerlingontwikkeling.

Strategisch beleid 2024-2028

In de tweede helft van 2023 maakten we een begin met het ontwikkelen van onze plannen voor de aansluitende strategische periode. Het nieuwe strategische plan zal doorbouwen op de plannen van 2020-2024, met een frisse blik op de reeds gerealiseerde ontwikkelingen en ontwikkelingen in onze omgeving. De focus zal de nieuwe beleidsperiode liggen op het vormgeven van het onderwijs van de toekomst. Het is bij het publiceren van dit jaarverslag nog te vroeg om meer in detail op de nieuwe plannen in te gaan. Dit komt uitgebreid aan de orde in het jaarverslag over 2024.

ORGANISATIE

Contactgegevens

Naam: Stichting Fortior

Bestuursnummer: 41018

Adres: Wylrehofweg 11, 5912 PM Venlo

Telefoonnummer: 077-3210002

E-mail: info@fortior.nl

Website: www.fortior.nl

Scholen

Fortior-school	Brin	Adres	PC	Woonplaats
Sterrenpad 't Ven	03KJ	Noordervaartlaan 45	5916 SR	VENLO
Talentencampus bao	03NU	Rijnbeekstraat 8	5913 GA	VENLO
De Zuidstroom	03OK	Pastoor Opheijstraat 26	5912 BT	VENLO
De Meule	03OT	Molenstraat 21	5914 XS	VENLO
Nova Montessori	03OT	Molenstraat 21	5914 XS	VENLO
Groeneveldschool	03XJ	Weth. Receveurlaan 5	5913 SR	VENLO
De Weiert	04VO	Burg. van Soest-Jansbekenplein 1	5944 BN	ARCEN
De Wegwijzer	04VS	Kampstraat 21	5943 AR	LOMM
Kleur-Rijk	05DV	Wolweversstraat 1	5914 PG	VENLO
School aan de Vijver	05TV	Vijverhofstraat 2	5913 TV	VENLO
Willibrordusschool	06IZ	Gulikstraat 196	5913 CZ	VENLO
De Startbaan	06FW	Schandeloseweg 1c	5941 CP	VELDEN
Talentencampus sbo	16PD	Rijnbeekstraat 8	5913 GA	VENLO

Organisatiestructuur

De dertien scholen van onze stichting liggen in de stadsdelen Arcen, Lomm, Velden en Venlo. Fortior heeft aan het eind van dit verslagjaar 309 medewerkers in dienst en verzorgt onderwijs voor 2.689 kinderen (1 februari 2023). De stichting wordt bestuurd en begeleid via verschillende organen:

- o Raad van toezicht (RvT),
- o College van bestuur (CvB),
- o Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR).

Raad van toezicht

De raad van toezicht houdt met vijf leden toezicht op het college van bestuur. Hoe dit gebeurt, wordt in het *Verslag Intern toezicht* in dit jaarverslag toegelicht.

College van bestuur

Het college van bestuur is eenhoofdig. Deze functie wordt uitgevoerd door drs. Peter H.M. van Eijk. Hij is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding en wordt bijgestaan door een aantal stafmedewerkers. Daarnaast zijn er tien schooldirecteuren, waarvan er vier elk de directie voeren over twee scholen. Zes directeuren hebben elk één school onder zich. De algemeen directeur van Talentencampus is in dienst van de Stichting Talentencampus Venlo, waarin Fortior met twee andere participanten het bestuur vormt.

Nadere details over de heer Van Eijk:

Naam	Functie	Nevenfuncties (onbetaald)*
drs. P.H.M. van Eijk	Stichting Fortior, voorzitter college van bestuur	Stichting Cultuurpad, voorzitter raad van toezicht
		Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Noord-Limburg, lid algemeen bestuur
		Talentencampus Venlo, voorzitter bestuur
		Talentencampus Venlo, voorzitter VVE
		BMV Velden, lid bestuur VVE
		BMV Arcen, lid bestuur VVE
		Leefstijlakoord Venlo, lid stuurgroep

* Er is geen sprake van conflicterende nevenfuncties in het kader van de Code Goed Bestuur PO.

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

De GMR van stichting Fortior bestond in 2022 nog uit vier ouders en vier personeelsleden. In 2023 hebben we nieuwe leden mogen verwelkomen. Daardoor bestaat de GMR inmiddels weer uit vijf personeelsleden en vijf ouders. Met deze groep hebben wij ook in 2023 een actieve bijdrage kunnen leveren. Dat hebben we gedaan door ons te verdiepen in het beleid, zowel op strategisch als financieel vlak.

Tijdens de overlegmomenten met het college van bestuur is de gelegenheid benut om kritische vragen te stellen, gevraagd en ongevraagd advies te geven en om samen te sparren over de onderwerpen die wij als GMR belangrijk vinden.

In 2023 hebben we vijf overlegmomenten gehad met het college van bestuur en een gezamenlijke bijeenkomst met de MR-en en het college van bestuur over het nieuwe strategisch beleidsplan 2024-2028 en het onderwijs van de toekomst.

Datum	Onderwerp	Advies of Instemming
08-02-2023	Personele en Materiële Begroting 2023-2024 Bestuursformatieplan 2023-2024 en Meerjarenbegroting 2023-2024 t/m 2027-2028	Instemming
08-02-2023	Wijziging Functieboek met toevoeging van de functie leraarondersteuner	Instemming
28-11-2023	Vakantierooster 2024-2025	Instemming

Communicatie

Wij houden als GMR contact met de MR-en van de Fortior-scholen. Zodat we weten wat er op de afzonderlijke scholen speelt. Zo horen wij wat belangrijk is om overkoepelend op te pakken. Ook houden wij alle personeelsleden en ouders op de hoogte door na ieder overleg een korte nieuwsbrief te verzenden via het Ouderportaal. We staan als GMR vaak wat verder af van de dagelijkse gang van zaken op een school. Maar we willen toch transparant communiceren over wat we doen en wat we bespreken tijdens overlegmomenten.

Raad van toezicht

Behalve onze vergadermomenten met het college van bestuur hebben wij twee keer per jaar een overlegmoment met (een afvaardiging van) de raad van toezicht. In 2023 hebben wij kennisgemaakt met de nieuwe voorzitter en een constructief gesprek gehad over de zaken die we samen kunnen oppakken. Ieder vanuit zijn eigen rol, met zijn eigen verantwoordelijkheden.

Prettige samenwerking

De GMR ervaart de samenwerking met het college van bestuur als erg prettig. Er vinden open, constructieve en soms ook kritische gesprekken plaats. Wij worden goed gehoord en krijgen de tijd om ons voorafgaand aan een overleg goed in te lezen.

Nieuw strategisch beleidsplan 2024-2028

In 2023 hebben we vaak meegedacht en meegewerkt aan het nieuwe strategisch beleidsplan. In dit plan hebben de basisvaardigheden de belangrijkste plek, maar er is ook ruimte voor innovatie en het ontwikkelen van onderwijs van de toekomst. Want hoe zou het onderwijs er over 30 jaar uit moeten zien? Het is goed om daar nu al over na te denken.

Inspectie

Op 30 maart 2023 heeft de GMR een gesprek gevoerd met de inspectie in het kader van het vierjaarlijks onderzoek naar het bestuur.

De GMR in 2024

Ook in 2024 zal de GMR actief blijven op verschillende vlakken. In januari 2024 hebben er twee cursusavonden plaatsgevonden voor MR- en GMR-leden. We vinden het belangrijk dat alle leden van een MR of GMR weten wat medezeggenschap precies is, waar ze inspraak, instemming of advies op mogen geven en wat hun rol is ten opzichte van de achterban.

Verder zullen wij scherp blijven op de communicatie met onze achterban en zowel gevraagd als ongevraagd onze ideeën, meningen en vragen blijven inbrengen. Alles om de leerlingen, personeelsleden en ouders van Fortior scholen een mooie en waardevolle tijd op school te geven.

Communicatie

Voor de communicatie met ouders van onze leerlingen gebruikt Fortior de besloten digitale, AVG-bestendige omgeving van het ouderportaal. Dit portaal biedt veel mogelijkheden voor interactie tussen ouders en leerkrachten en het veilig delen van informatie en beeldmateriaal.

De websites van de scholen zijn het afgelopen jaar opnieuw ingericht en geactualiseerd. Ze zijn vooral bedoeld voor (ouders van) nieuwe leerlingen en externe belangstellenden.

Samenwerking

Organisatie of groep	De (horizontale) dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
Samenwerkingsverband PO Noord-Limburg	Het Samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de kwaliteit van een dekkend aanbod van passende onderwijstrajecten in de totale regio. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering ligt bij de schoolbesturen, die net als Fortior deel uitmaken van het Samenwerkingsverband. Fortior realiseert alleen of met wisselende partners lokaal verschillende uitwerkingen.
Regionale Aanpak Personeelstekort (RAP)	Fortior participeert in Noord-Limburg in het initiatief Regionale Aanpak Personeelstekort. Daarin werken stichtingen voor primair onderwijs en lerarenopleidingen samen om tekorten aan medewerkers op regionaal niveau aan te pakken.

Klachtenregeling en -behandeling

Bij onze organisatie is een klokkenluidersregeling van toepassing. Belangrijk onderdeel daarvan is de Vertrouwenscommissie. In afstemming met de GMR is gekozen voor een gezamenlijke commissie voor Fortior, Kerobei, Akkoord en Buitengewoon.

Deze Vertrouwenscommissie is voor alle scholen en diensten ingesteld, als centraal punt waar ouders, leerlingen en medewerkers met hun probleem of klacht terecht kunnen.

Het streven is om problemen zo snel mogelijk en in goed overleg met alle betrokkenen op te lossen. Voor gevallen waarin dit niet lukt, is er de Vertrouwenscommissie. Het college van bestuur zorgt er dan voor dat een van de vertrouwenspersonen contact opneemt met de betrokkene.

De vertrouwenspersonen zijn onafhankelijk en hebben geen dienstverband met de stichting. Hun hoofdtaken zijn opvang, ondersteuning en begeleiding van een klager, samenwerking met interne

vertrouwenspersonen en gevraagd en ongevraagd adviseren. Zij zorgen dat het probleem wordt opgelost door bemiddeling, of helpen zo nodig met het indienen van de klacht bij de externe klachtencommissie.

Fortior is hiervoor aangesloten bij de Onderwijsgeschillencommissie.

De diverse vertrouwenspersonen zijn goed geschoold en aan de hand van casussen worden regelgeving en taken regelmatig besproken.

In de afgelopen periode is er geen formele klacht bij de Onderwijsgeschillencommissie ingediend.

Governance

Het college van bestuur en de raad van toezicht conformeren zich al lange tijd aan de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs en handelen daarnaar. In 2023 was dit niet anders.

In deze code heeft de PO-Raad vastgesteld wat wordt verstaan onder goed bestuur voor het primair onderwijs. Ze is bedoeld als leidraad voor bewustwording, dialoog en verantwoordelijk handelen in aansluiting op de actuele thema's en uitdagingen voor ons onderwijs.

In november 2020 is een herziene code gepubliceerd, die uitnodigt om te reflecteren, eigen keuzes te maken en deze keuzes te verantwoorden. Deze herziene Code Goed Bestuur besteedt meer aandacht aan de maatschappelijke opgave van het primair onderwijs en aan de maatschappelijke context die deze opgave met zich meebrengt. De zorg voor goed onderwijs voor alle kinderen is daarbij het leidend principe voor het bestuurlijk handelen. Meer concreet richt zich de code op vier elementen:

- o Goed onderwijs voor alle kinderen,
- o Verbinding met de maatschappelijke context,
- o Professionalisering,
- o Integriteit en transparantie.

Fortior ziet de uitgangspunten van code als een bekrachtiging van wat binnen de organisatie altijd al wordt nagestreefd en nageleefd. Zowel college van bestuur als raad van toezicht onderschrijft de herziene code en conformeert zich daaraan. Het bestuursmodel van Stichting Fortior is gericht op continuïteit, waarin de optimale en brede ontplooiing en ontwikkeling van elk individueel kind wordt nagestreefd.

Functiescheiding bestuur en intern toezicht

Fortior heeft een heldere scheiding tussen bestuur en toezicht. Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het bestuur en de raad van toezicht voor het interne toezicht. In het kader van governance ontwikkeling is een traject gestart dat gaat leiden tot een toezichtskader waarin ijkpunten voor bestuur en toezichthouder helder uitgewerkt worden.

Met staffuncties op stichtingsniveau maken we de noodzakelijke specialistische vak-expertise voor alle scholen in voldoende mate beschikbaar.

Twee werkgroepen, bestaande uit schooldirecteuren, zorgen op basis van gedeelde verantwoordelijkheid voor uitwerking, planning en realisatie van de acties die voortvloeien uit ons strategisch plan:

- o De werkgroep Personeel: richt zich op de professionele mens bij Fortior en op al dat nodig is om persoonlijke en professionele ontwikkeling van onze medewerkers te stimuleren en te faciliteren, persoonlijk welbevinden te optimaliseren en te zorgen voor een veilige en gezonde werkplek,
- o De werkgroep Onderwijs: richt zich op stichtingsbrede initiatieven die ertoe bijdragen het onderwijs van onze scholen te optimaliseren.

Organisatie en good governance

Met de hiervoor beschreven organisatiestructuur verdeelt Fortior taken en bevoegdheden zo dat de verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie liggen. Beleid en organisatie zijn zo ingericht dat het mogelijk is flexibel te reageren op wijzigende omstandigheden. De realisatie van het strategisch beleid wordt ondersteund met gestructureerde aanpak van planning en control en van risicomangement.

Het college van bestuur formuleert samen met de afzonderlijke scholen hun onderwijsdoelen en stelt vast hoe getoetst wordt of en hoe deze bereikt zijn. De schoolplannen en het jaarplan op stichtingsniveau vormen hiervoor het belangrijkste referentiekader. De begrotingen worden in lijn hiermee opgesteld.

Het college van bestuur werkt samen met de stafmedewerker onderwijs en innovatie in overleg met de scholen het begrip kwaliteit uit voor de betreffende school. Voor monitoring van kwaliteit, beleid en beleidsontwikkelingen maken we gebruik van onder meer het instrument WMK (Werken Met

Kwaliteitskaarten). De opbrengsten van deze monitoring bieden een referentiekader voor het gesprek over kwaliteit, doelstellingen en ambities en realisatie op, met en tussen de scholen.

Transparantie en verantwoording

Het college van bestuur handelt transparant en verstrekt uit eigen beweging relevante inlichtingen en gegevens aan belanghebbenden, zoals ouders, personeel, raad van toezicht en GMR. Wij vinden het belangrijk om onze doelen in- en extern te verantwoorden en halen daarmee de buitenwereld naar binnen. Afleggen van verantwoording is een essentieel onderdeel van ons cyclisch handelen en van het blijven verbeteren van onze kwaliteit.

Het college van bestuur voert in het kader van horizontale verantwoording gesprekken met schoolteams, ouders en andere stakeholders.

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beleid ligt bij het college van bestuur en het schoolmanagement. De verantwoordelijkheid voor verwezenlijking van de strategische doelen is primair gedelegeerd aan de werkgroepen Personeel en Onderwijs. Hierin hebben alle directeurs een stichtingsbrede taak. Daarnaast dragen de directeurs zorg voor de verbinding en afstemming tussen doelen op strategisch niveau en de realisatie op hun school. Dit krijgt zijn beslag in de vierjarige schoolplannen en bijbehorende jaarplannen.

De schoolgids is steeds meer, zowel in- als extern een verantwoordingsdocument, onder meer voor ouders. Scholen evalueren daarin onder meer hun jaar- of schoolplan en leggen verantwoording af voor het gevoerde inhoudelijk, financieel en facilitair beleid.

We bespreken het beleid, en ook de nieuwe plannen en begrotingen met ouders en personeelsleden, zowel op schoolniveau met de MR als op stichtingsniveau met de GMR. Deze dialoog en verantwoording dragen bij aan onze continue kwaliteitsverbetering.

Het college van bestuur heeft ten minste twee keer per jaar overleg met elk schoolteam. Hierin leveren betrokkenen rechtstreeks hun bijdrage aan het beleid en de uitvoering daarvan. Periodiek worden er gesprekken met het managementteam gevoerd. Op de agenda staan opbrengsten, passend onderwijs, beleidsontwikkelingen, schoolplanontwikkeling, doorstroming naar het voorgezet onderwijs, prognose leerlingaantallen, personeelsbeleid en facilitering. De kwaliteit van de scholen wordt op diverse manieren gemonitord. Bij het cyclisch werken wordt onder meer het kwaliteitzorginstrument WMK ingezet.

Onze opbrengsten verantwoorden we in het jaarverslag. Dit wordt beschikbaar gesteld aan direct betrokkenen en wordt gepubliceerd op onze website.

Toezicht door raad van toezicht

De raad van toezicht is samengesteld op basis van diversiteit in deskundigheid, ervaring en maatschappelijke betrokkenheid. De raad oefent het toezicht uit op een actieve, positief-kritische en onafhankelijke manier.

De vergoeding die de raad van toezicht ontvangt is voor de voorzitter 7.785 euro en voor de overige leden 5.190 euro bruto op jaarbasis. Het bedrag inclusief sociale lasten wordt vermeld in de jaarrekening.

Financiën

Het college van bestuur zorgt voor een deugdelijke bedrijfsvoering. Deze is allereerst gericht op het realiseren van het strategisch beleid, met onderwijsopbrengsten als eerste prioriteit, daarnaast op financieel beheer en risicomanagement. De uitvoering wordt verantwoord in dit jaarverslag. Op het gebied van financieel beheer speelt de Auditcommissie van de raad van toezicht een actieve en kritische rol.

Bedrijfsvoering

De volledige bedrijfsvoering, zowel voor inzet van middelen als voor beoogde resultaten, wordt met periodieke rapportages intensief gevolgd. Fortior voert een conservatief financieel beleid, waarbij specifiek de inkomstenkant voorzichtig ingeschat wordt op basis van gepubliceerde regelingen. Hiermee bouwen we onze financiële planning op met een fundament van solide meerjarenbegrotingen.

Planning en control richt zich vooral op vroegtijdig signaleren van afwijkingen en het aangeven van de eventuele noodzaak tot bijsturing.

De in 2023 vastgestelde meerjarenbegroting is in basis structureel kostendekkend voor de daarin uitgewerkte periodes vanaf schooljaar 2023-2024. Waar bestemmingsreserves worden aangesproken voor extra uitgaven boven het kostendekkend niveau, leidt dit tot een negatief resultaat voor dat jaar. De meerjarenbegroting bevat scenario's om tijdig en adequaat te kunnen inspelen op de nieuwste ontwikkelingen, zoals leerlingaantallen, prijsontwikkelingen en wijzigende overheidsinformatie.

Er zijn geen separate activiteiten op het gebied van onderzoek en ontwikkeling. Fortior heeft geen subsidie uit het NWO ontvangen.

Verantwoording van het beleid



KWALITEITSZORG

Kwaliteitszorg binnen Fortior is een systematische, cyclische activiteit (PDCA): zeggen wat je doet, laten zien, verbeteren en borgen. Dit bestaat uit twee elementen:

- o Kwaliteit: doen we de goede dingen? Bereiken we doelen die we onszelf stellen, naar tevredenheid van school, ouders, Inspectie van het Onderwijs, team, kinderen en andere stakeholders,
- o Zorg: doen we ze goed? Bereiken we onze doelen op een goede manier?

Samen maken we hier werk van.

De stichting en scholen werken op basis van een (meerjarig)beleid aan behoud en ontwikkeling van de onderwijskwaliteit. Kwaliteitszorg en personeelsbeleid vormen daarbij een twee-eenheid. Bij het formuleren van onze doelen staan de vragen en behoeften van de kinderen altijd centraal, maar dit kan niet zonder goed gekwalificeerd en betrokken personeel. We bepalen voor een periode van vier jaar de gewenste kwaliteit met gebruik van ons kwaliteitszorgsysteem Werken met Kwaliteitskaarten (WMK). Als er nieuwe kwaliteitsinformatie beschikbaar komt reflecteren we daarop en gebruiken de uitkomsten om ons handelen aan te passen en te optimaliseren.

Kwaliteit in onze stichting

Iedere vier jaar wordt in overleg met alle mogelijke stakeholders een nieuw meerjarig strategisch beleid opgesteld. Dit wordt vastgelegd in WMK. Bij dat beleid worden zogenaamde kwaliteitskaarten opgesteld. Hiermee worden basiskwaliteitsafspraken en ontwikkelingen systematisch gemonitord. Het opstellen en monitoren van strategisch beleid gebeurt vanuit een meerjarenplanning die is geborgd met het dit jaar geïmplementeerde projectprogramma Asana.

Eenmaal in de vier jaar, aan het eind van een strategische beleidsperiode, vinden op de scholen externe audits plaats. Hiermee worden de opbrengsten van het strategische beleid op schoolniveau getoetst. In juni dit jaar is voor het eerst ook een externe strategische risicoanalyse uitgevoerd op stichtingsniveau.

Voor het bepalen van onze basiskwaliteit kijken we naar onderwijsleeropbrengsten, kwaliteit van leerprocessen en pedagogisch-didactisch handelen, vo-adviezen, uitkomsten van passend onderwijs, personeelsbeleid, opbrengsten van verbeterplannen en naar tevredenheid van leerlingen, medewerkers en ouders. Deze kwaliteitsinformatie wordt op bestuursniveau samengevat en dient als input voor de werkgroepen onderwijs en personeel. Deze werkgroepen bestaan uit directeuren. Bij hen komen de ontwikkeling van scholen en de stichting samen en zij geven sturing aan vervolgacties.

Tweemaal per jaar worden leeropbrengsten en verbeterplannen extern getoetst en besproken met het managementteam van de scholen. Eens in de drie jaar wordt een tevredenheidsonderzoek gehouden onder de leerlingen, medewerkers en ouders. Uitkomsten worden gedeeld in het overleg van directeuren en teamleiders en krijgen waar wenselijk een gezamenlijk bepaald vervolg.

Hoe scholen tot resultaten komen wordt door het college van bestuur besproken in periodieke managementgesprekken op school, in de teamgesprekken en geobserveerd tijdens groepsbezoeken. Ook de samenwerking met partners is daarbij onderwerp van gesprek. Het college van bestuur heeft hierdoor een actief informerende, stimulerende, faciliterende, verbindende en controlerende rol.

Audits, leeropbrengsten, leerlingenzorg, ontwikkelplannen, verbeterplannen, (jaar)verslagen zijn de basis voor verantwoording en voor het professionele gesprek op de scholen tussen leidinggevende en personeelsleden, voor personeelsleden onderling, voor het college van bestuur met de leidinggevenden en met de teams op schoolniveau.

Fortior doet dit goed. De Inspectie van het Onderwijs beoordeelde in april dit jaar (1) visie, ambities en doelen, (2) uitvoering en kwaliteitscultuur en (3) evaluatie, verantwoording en dialoog als goed, de hoogst haalbare beoordeling. Daar mogen we als organisatie trots op zijn.

Kwaliteit op onze scholen

Scholen ontwikkelen hun kwaliteit aan de hand van een schoolplan. Daarin staat, gekoppeld aan de missie en visie van de scholen, de operationele uitwerking van het strategische beleid voor hun school. Zij maken voorafgaand aan het opstellen van hun schoolplan een sterkte-zwakte analyse van zowel de externe als de interne omgeving.

- De externe omgeving bestaat uit maatschappelijke, demografische en technologische ontwikkelingen, wet- en regelgeving, arbeidsmarkt en de buurt of wijk waarin de school gevestigd is,
- De interne omgeving bestaat uit onder meer leerstofaanbod, leertijd, identiteit, instructiesysteem, pedagogisch klimaat, begeleidingssysteem, communicatie, ICT, personeelsbeleid, professionalisering, leerlingbegeleiding, management, financiën en huisvesting.

De doelen in de schoolplannen zijn toetsbaar en de realisatie wordt systematisch geëvalueerd via de kwaliteitskaarten in WMK, metingen van opbrengsten en tevredenheid en bijbehorende gesprekken daarover in het team. Via jaarplannen werken scholen aan het behoud en verbetering van hun onderwijskwaliteit. Ze evalueren deze jaarplannen twee keer per jaar en stellen hun acties waar nodig bij. Het college van bestuur heeft alle ontwikkel- en verbeterplannen van de scholen en kent hun doelen. Het college van bestuur wordt tweemaal per jaar over de waargenomen ontwikkelingen geïnformeerd door de stafmedewerker onderwijs en innovatie die de scholen begeleidt.

De leeropbrengsten worden gemeten via het leerlingvolgsysteem Leerling in Beeld van het Cito. Dat is een nieuw systeem voor onze organisatie, dit jaar op elf van de dertien scholen geïmplementeerd. De werkgroep onderwijs stelt hiervoor een jaarkalender op en zorgt desgewenst voor aanvullende afspraken, zodat de toetsing op onze scholen eenduidig plaatsvindt. De leeropbrengsten worden twee keer per jaar met het team geanalyseerd, afgezet tegen schooleigen streefdoelen en vastgelegd in de zelfevaluatie van de school. In gesprek tussen teamleider en leerkracht worden de uitkomsten per groep vertaald naar passend aanbod en didactisch handelen. Benoemde verbeteracties worden vervolgens ingezet en samen gemonitord.

Op het gebied van kijken naar leeropbrengsten zijn er dit jaar twee belangrijke ontwikkelingen geweest:

- De kwaliteit van de schoolzelfevaluaties heeft zich sterk doorontwikkeld. Deze is nu op alle scholen op orde. De bijdrage van het team hieraan is versterkt, met invloed op afstemming van het aanbod en didactisch handelen op de behoeften van de kinderen.
- Alle scholen hebben streefdoelen bepaald voor hun eindopbrengsten. Zij gebruiken hiervoor de referentieniveaus. Leerkrachten in groep 8 leren hier mee te werken en stemmen zo hun aanbod nog beter af op hun leerlingpopulatie.

Een laatste bron van kwaliteitsinformatie is de beoordeling door de Inspectie van het Onderwijs, hierover meer in de paragraaf Inspectie van het Onderwijs in het volgende hoofdstuk.

Kwaliteitscultuur

Bij Fortior wordt gewerkt volgens de richtlijnen en de uitgangspunten Professioneel Handelen. Het college van bestuur en de raad van toezicht werken volgens de Code Goed Bestuur.

Het college van bestuur toetst jaarlijks de stand van zaken in het kader van registratie van de directeuren. De teamleiders, directeuren en college van bestuur leggen groepsbezoeken af. Schoolbezoeken door de raad van toezicht, gesprekken met het managementteam en het team maken vast onderdeel uit van de kwaliteitscultuur van Fortior.

Fortior ziet goed gemotiveerde en kwalitatief goed geschoolde professionals als de spil in de ontwikkeling van kinderen. In het schoolplan is beschreven hoe ontwikkeling van personeel inhoud krijgt. Het streven is steeds de schoolontwikkeling en professionele ontwikkeling te verbinden en elkaar zo te laten versterken. Het werkplezier en de ontwikkeling van de professionals komen aan bod in de gesprekscycli. In de pop- en functioneringsgesprekken besteedt de leidinggevende gestructureerd aandacht aan gevolgde opleidingen en aan behaalde certificaten en diploma's. Een en ander wordt opgenomen in het personeelsdossier in Afas.

Gesprekken vinden ook plaats tussen professionals onderling (in het eigen schoolteam of tussen professionals van verschillende scholen) en tussen professionals en teamleiders. Via klassenbezoeken vormen team en managementteam zich een beeld van de actuele onderwijspraktijk.

Verantwoording en dialoog

De MR en GMR zijn voor Fortior belangrijke gesprekspartners. Daarnaast wordt jaarlijks op stichtingsniveau een stakeholdersbijeenkomst georganiseerd om nieuwe ontwikkelingen toe te lichten, samen te sparren, elkaar te ontmoeten, verantwoording af te leggen en feedback te ontvangen. Ook is er jaarlijks een gesprek met alle bij de scholen betrokken adviseurs van onderwijsadviesbureau BCO om het beleid van Fortior toe te lichten, maar ook voor feedback. De vaste column en artikelen in het blad *Voilà Magazine* dragen ook bij tot klankborden en feedback.

De schoolgids, het schoolplan en het schooljaarverslag zijn belangrijke elementen in de verantwoording van de scholen, zowel intern aan onze professionals en onze kinderen, als extern aan ouders, Inspectie van het Onderwijs en stakeholders. Inspectierapporten geven een externe beoordeling van de kwaliteit.

ONDERWIJSKWALITEIT

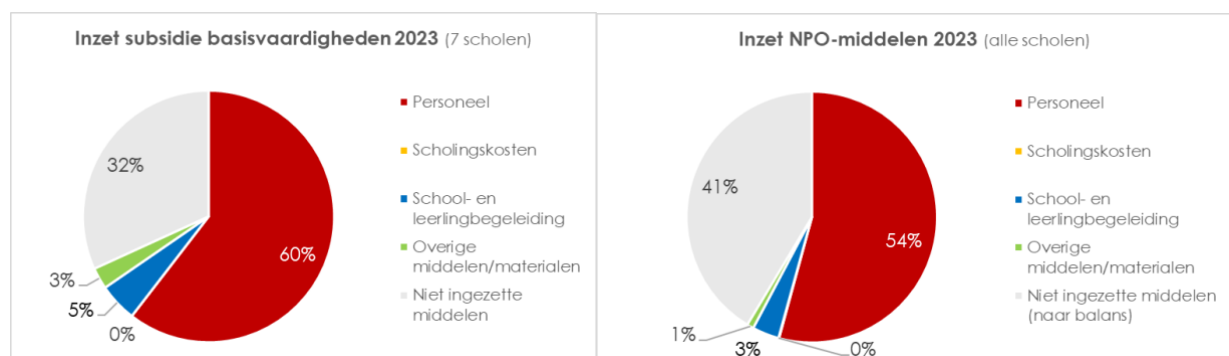
Het versterken van de basisvaardigheden (maatschappelijke thema's 2023)

Alle scholen hebben in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) reguliere normatieve middelen ontvangen. Daarnaast hebben zeven scholen aanvullende middelen ontvangen voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. Totaal hebben onze scholen 1.139.000 euro in 2023 aan NPO-middelen ontvangen. Deze gelden zijn gecombineerd ingezet met de subsidie die zeven scholen ontvingen voor het versterken van de basisvaardigheden, van in totaal 297.000 euro.

Eén school heeft de subsidie basisvaardigheden toegekend gekregen in de eerste tranche. Deze school heeft het plan van aanpak en de nulmeting in het voorjaar van 2023 ingediend. De zes scholen die in de tweede tranche de subsidie voor basisvaardigheden toegekend kregen hebben hiervoor in het najaar van 2023 een plan van aanpak opgesteld. Tevens hebben zij de gevraagde nulmeting uitgevoerd. Eén school is geselecteerd voor de landelijke steekproef waarmee de inzet en opbrengsten van deze subsidie worden gemonitord.

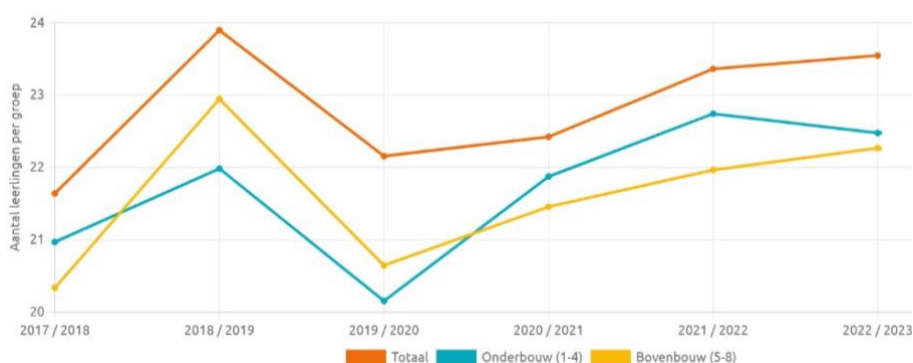
Alle scholen kiezen ervoor deze extra middelen in te zetten in aansluiting op lopende schoolontwikkelingen. De Groeneveldschool, Kleur-Rijk, De Meule, Nova Montessori, De Zuidstroom en het sbo van de Talentencampus richten zich op versterking van alle basisvaardigheden: taal, rekenen of wiskunde en burgerschap. De Wegwijzer -geselecteerd voor de landelijke steekproef- richt zich op taal en burgerschap. Omdat de looptijd van de subsidie pas is gestart, is het te vroeg om iets over de effecten te zeggen.

Scholen hebben aan het eind van schooljaar 2022-2023 hun NPO-plannen geëvalueerd en in schooljaar 2023-2024 -al dan niet in bijgestelde vorm- gecontinueerd. De ontwikkelacties zijn geïntegreerd in hun reguliere jaarplannen. De medezeggenschapsraden hebben op alle scholen met deze plannen en de plannen van aanpak voor de subsidie basisvaardigheden ingestemd.



De extra middelen zijn vooral besteed aan extra personeel en in mindere mate aan school- en leerlingbegeleiding en de aanschaf van leermiddelen. Respectievelijk 32 en 41 procent van de toegekende extra middelen is nog niet ingezet en zal in 2024 en 2025 alsnog worden gebruikt voor het versterken van de basisvaardigheden en terugdringen van onderwijsachterstanden.

Net als in 2022 hebben scholen overwegend gekozen voor het intensiveren van het onderwijs door in kleinere groepen te gaan werken of instructie te geven aan kleinere groepen. In de onderstaande grafiek is te zien dat vooral de groepsmaat in de onderbouw dit schooljaar gemiddeld iets kleiner was.



Het verhogen van de instructiekwaliteit bleef op het merendeel van de scholen een belangrijk doel. Inhoudelijk bleef het accent op begrijpend lezen en rekenen of wiskunde liggen. Het welbevinden van de leerlingen behoeft dit jaar weinig extra aandacht en is weer ingevuld volgens het reguliere curriculum.

Sociale veiligheid in het onderwijs (maatschappelijk thema)

In het hoofdstuk Personeel wordt nader ingegaan op de personele aspecten van dit onderwerp, in dit deel gaan we in op onderwijskant. Dit jaar hebben we onze missie herijkt. Wat betreft sociale veiligheid staat Fortior voor: 'We begeleiden kinderen tot gelukkige, verantwoordelijke, empathische en leergierige burgers. Samen werken we aan een duurzame toekomst waarin iedereen gelijke kansen heeft en zich gewaardeerd voelt.'

In onze speerpunten 'samenwerken' en 'eigenaarschap' beschrijven we hoe we de scholen een fijne en veilige plaats om te leren en spelen willen laten zijn voor kinderen.

Dat start met te voldoen aan de wettelijke eisen. Op alle scholen is een pestprotocol en een coördinator veiligheid. We hebben geen klachten ontvangen van ouders of kinderen. Alle scholen hebben de jaarlijks verplichte veiligheidsmeting uitgevoerd met het instrument SCOL. Daarin geven de leerkracht en vanaf groep 6 de kinderen hun beeld over onderwerpen als ervaringen delen, aardig doen, samen spelen en werken, opkomen voor jezelf en ruzie maken. De uitkomsten waren op alle scholen voldoende en bij de jaarlijkse prestatiemeting heeft de inspectie op dit gebied geen risico's geconstateerd. Op de scholen hebben teamleiders met de leerkrachten de uitkomsten per groep geanalyseerd en er waar nodig voor individuele of groepjes kinderen acties aan verbonden.

Per september 2023 zijn we voor de veiligheidsmeting overgestapt naar de module Sociaal Emotionele Ontwikkeling die bij Leerling in Beeld hoort. Scholen hebben hiervoor een eigen implementatietraject gekozen. Alleen het sbo van de Talentencampus werkt met Zien in ParnasSys en voldoet daarmee aan de wettelijke eisen die aan het sbo gesteld worden.

Het welbevinden en de veiligheid van leerlingen komen ook aan bod in de startgesprekken die leerkrachten en ouders in het najaar hebben, vaak ook samen met de kinderen. Samen wordt besproken wat het kind nodig heeft om goed te kunnen leren. Dit jaar hebben alle scholen gewerkt aan het verder ontwikkelen van kindgesprekken. Doel van die gesprekken is het eigenaarschap van de kinderen over hun eigen leerproces te versterken. Iedere school kiest daarbij een eigen aanpak die past bij hun leerlingenpopulatie en schoolontwikkelingen. In overleg van directies en teamleiders heeft twee keer uitwisseling van ervaringen en inzichten plaatsgevonden om zo te kunnen profiteren en leren van de verschillen in aanpak.

Alle scholen werken met een programma voor de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. De meeste scholen gebruiken daarvoor De Vreedzame School, maar er wordt ook gewerkt vanuit de principes van The Leader in Me en Positive Behavior Support. Deze programma's hebben beogen ook de school een oefenplaats te laten zijn voor burgerschapsvaardigheden, zodat de kinderen zich kunnen ontwikkelen tot de burgers die we in onze missie beschrijven.

We willen kinderen die nieuw zijn in ons land zich veilig en welkom voelen. Daarom zorgen we ervoor dat ze zo snel mogelijk integreren. In de onderbouw worden ze direct in de reguliere groepen geplaatst en er is

extra aandacht voor de taalontwikkeling. Handreikingen hiervoor komen van de taalbeleidsgroep die onderdeel uitmaakt van de Gelijke Kansen Alliantie in de gemeente Venlo. Kinderen in de hogere groepen komen doorgaans eerst in de taalklas. Wanneer zij de Nederlandse taal voldoende beheersen om de basisvakken in de reguliere groep te kunnen volgen, stappen zij over. Meestal eerst voor rekenen. Sport, spel, wereld oriënterende en creatieve lessen en vieringen worden op bijna alle scholen met taalklassen door alle leerlingen samen gevolgd.

Tot slot is op onze scholen een leerlingenraad actief. De leerlingen hierin denken mee over wat nodig is om hun school een fijne en veilige leerplaats te laten zijn.

Onderwijsresultaten en effect van extra middelen

De tussenresultaten bewegen zich in de loop van dit schooljaar weer langzaam naar 'normaal'. De verschillen in groei tussen scholen die wel en geen extra middelen ontvingen, zijn aan het eind van het schooljaar nagenoeg verdwenen.

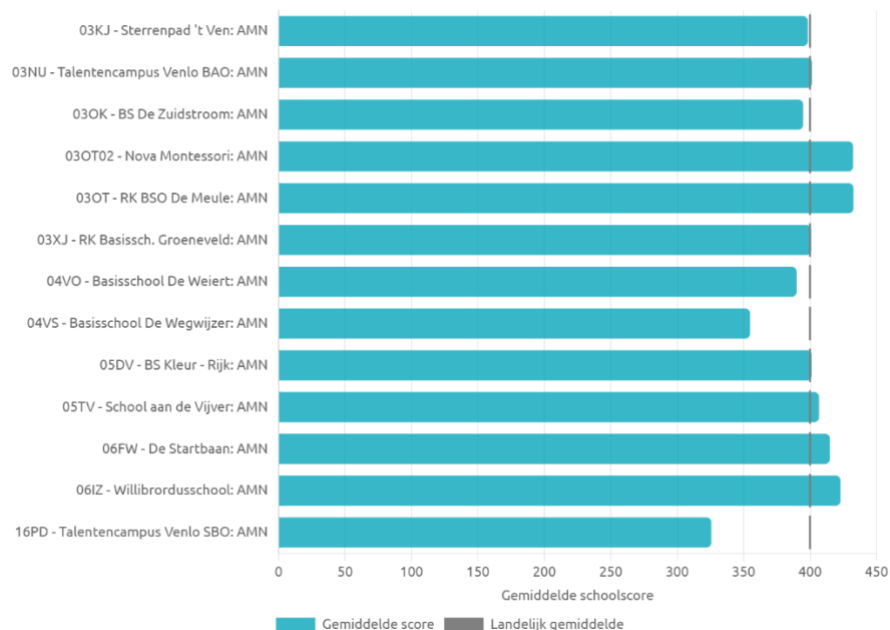
Opvallende ontwikkelingen in de tussenopbrengsten:

- De opbrengsten voor technisch lezen versterken zich tussen de midden- en eindtoetsen. Het percentage leerjaren dat een voldoende tot goed niveau haalt, stijgt heel licht, met drie procent. Vooral het percentage leerjaren dat een onvoldoende niveau haalt en waarvan de gemiddelde leesvaardigheid onvoldoende groeit (het leesniveau wordt dus lager) is sterk gedaald: van 55 naar 13 op alle scholen en van 83 naar 11 op scholen die hiervoor extra middelen inzetten. Het niveau is in deze leerjaren nog overwegend onvoldoende, maar de technische leesvaardigheid neemt nu (ruim) voldoende toe waardoor het niveau zich naar voldoende beweegt,
- Ook de opbrengsten voor begrijpend lezen versterken zich tussen de midden- en eindtoetsen. Het percentage leerjaren dat voldoende tot goede resultaten behaalt stijgt met 20 procentpunt en zelfs 24 procentpunt op scholen die extra middelen inzetten. Het percentage leerjaren met een onvoldoende niveau en te weinig vaardigheidsgroei daalt licht, met 3 procentpunt op alle scholen en met 5 procentpunt op scholen die hier extra middelen voor inzetten,
- Voor rekenen zijn de resultaten heel stabiel: bijna 60 procent van alle leerjaren behaalt gemiddeld een voldoende tot goed niveau. Een kwart van de leerjaren haalt een onvoldoende niveau en groeit te weinig in rekenvaardigheid. De rest van de leerjaren haalt een onvoldoende niveau, maar groeit wel genoeg in rekenvaardigheid. Op de scholen die extra middelen inzetten in het rekenonderwijs is het percentage leerjaren dat voldoende tot goede rekenopbrengsten haalt op de eindtoetsen 5 procentpunt hoger dan op de middentoetsen.

Eindopbrengsten

De gemiddelde score op de AMN-eindtoets stijgt heel langzaam door van 399,6 in 2022 naar 402,4 dit jaar, tot boven het landelijk gemiddelde van 400. Toch stemt dat nog niet tot tevredenheid: vijf scholen behalen dit jaar eindopbrengsten die onder het landelijk gemiddelde liggen. Vorig jaar waren dat maar drie scholen.

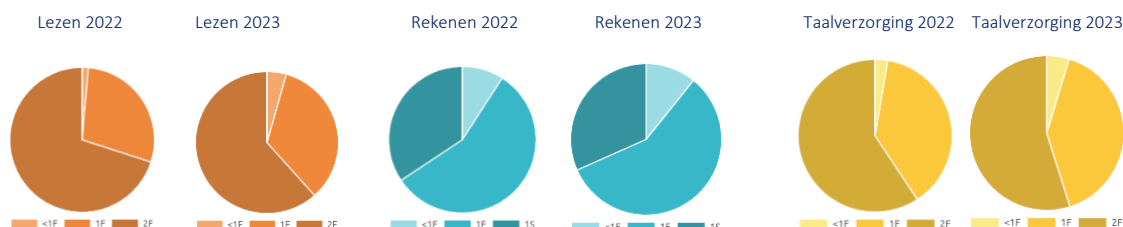
Eindopbrengsten AMN-eindtoets 2022-2023 Fortior



Op het fundamentele¹ niveau behalen alle scholen voldoende opbrengsten, maar zijn er onderling kleine verschillen in vergelijking tot 2022. Op zes scholen stijgt dit percentage licht, op vijf scholen daalt het iets en op één school blijft het percentage 1F ongeveer gelijk.

Het grote verschil is vooral zichtbaar voor de streefniveaus². De daling van 2022 zet verder door. Op driekwart van de basisscholen daalt dit percentage gemiddeld met zo'n 3 procentpunt (tussen de 0,1 tot bijna 10 procentpunt). Hierdoor komen de eindopbrengsten van vier scholen in de risicozone (dicht bij of onder de correctiewaarde die landelijk wordt gehanteerd als ondergrens) en die van een vijfde school bewegen zich daar naartoe.

Eindopbrengsten in referentieniveaus voor alle Fortior-scholen



Op alle scholen samen haalt een lager percentage kinderen het 1F niveau: voor lezen 96 tegen 99 in 2022, voor rekenen 89 procent tegen 91 procent in 2022, voor taalverzorging 95 procent tegen 97 in 2022. Dat geldt in nog sterkere mate voor de streefniveaus voor taal (2F): voor lezen 62 procent (70 in 2022) en taalverzorging 55 procent (59 in 2022). Voor rekenen daalt dit percentage (1S) slechts 2 procent, van 34 naar 32 procent.

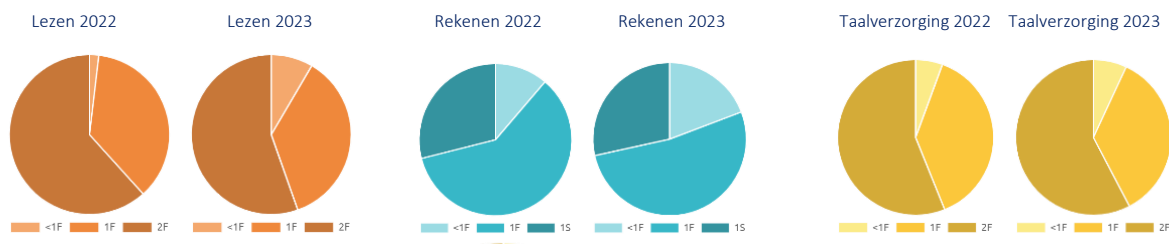
Op de scholen die de extra middelen hebben gebruikt om achterstanden te verminderen vallen vooral de daling bij het 1F niveau voor lezen (van 98 naar 93 procent) en rekenen (van 89 naar 81 procent) op. Deze dalingen zijn sterker dan die voor alle scholen. Voor de streefniveaus zijn de resultaten iets gunstiger. Alleen voor lezen daalt het percentage kinderen dat het 2F niveau haalt (van 62 naar 55 procent). Deze daling is iets minder groot dan bij alle scholen. Voor rekenen is het percentage 1S beide jaren 29 procent en voor taalverzorging haalt op deze scholen zelfs een iets hoger percentage leerlingen het 2F niveau (58 in plaats van 56 procent). De inzet van de extra middelen heeft dus effect. De resultaten van deze scholen dalen minder of niet (met uitzondering van het fundamentele niveau voor rekenen), waardoor ze dichterbij de

¹ Niveau 1F. Dit staat ongeveer gelijk aan het niveau van eind groep 6. Bijna alle kinderen op de basisschool moeten dit niveau kunnen halen.

² Niveau 2F (taal) en 1S (rekenen): het niveau dat leerlingen moeten beheersen om een succesvolle start op het vmbo-t, maar vooral havo en vwo te maken.

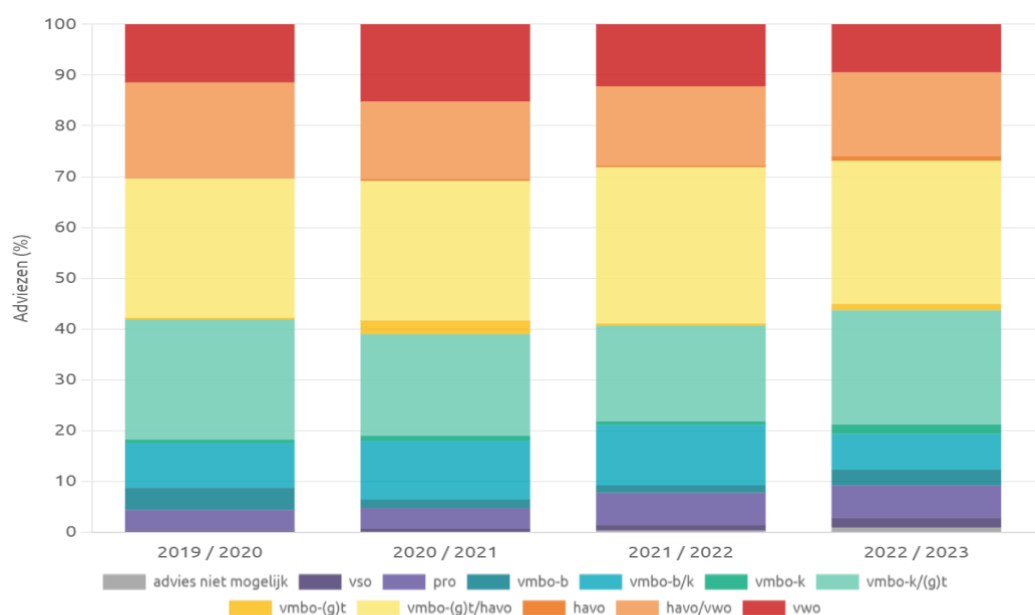
opbrengsten van alle scholen komen te liggen. Deze effecten zijn nog gunstiger als het SBO uit de resultaten wordt gehouden.

Eindopbrengsten in referentieniveaus voor Fortior-scholen die extra middelen hebben ontvangen



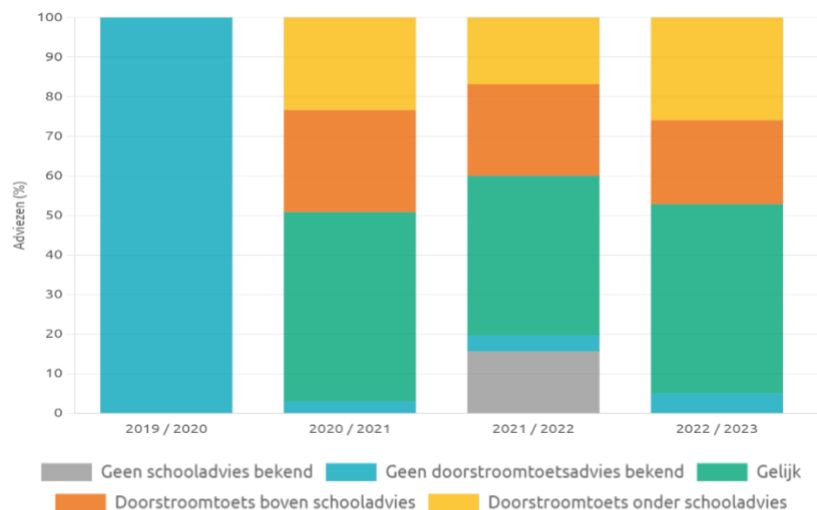
Advisering en ontwikkeling Fortior-leerlingen in het voortgezet onderwijs

Deze grafiek toont de ontwikkeling van de uitstroom van onze leerlingen naar het voortgezet onderwijs tussen 2020 en 2023.



De uitstroom naar de verschillende typen onderwijs laat een lichte daling zien. Minder leerlingen stromen uit naar het vwo (9,5 procent, was 12,2) en meer leerlingen stromen uit naar vmbo-k/(g)t (22,5 procent, was 18,9). Dat is in lijn met de gedaalde eindresultaten. Wij voldoen met onze advisering aan de door de inspectie gestelde doelstelling dat minimaal 50 procent van de leerlingen die uitstromen naar vmbo theoretisch/havo of hoger, maar dit percentage daalt wel (van 59,1 naar 55,1 procent).

Het aantal kinderen met een advies lager dan de resultaten op de eindtoets is groter dan vorig jaar (26 procent), het aantal kinderen van wie het advies hoger is dan de resultaten op de eindtoets is juist wat lager (22 procent).



Voor deze kinderen wordt een heroverweging gemaakt waarbij het uitgangspunt is om zo hoog mogelijk te adviseren. Het percentage heroverwegingen is gedaald (van 27,4 naar 21,2 procent) net als het aantal bijgestelde adviezen (van 4,4 naar 3,8 procent).

Het vervolgsucces van onze leerlingen na drie jaar op het voorgezet onderwijs is bepaald aan de hand van de NCO-rapportages Succes en doorstroom (oud-)leerlingen in het onderwijs.

Dit jaar valt meer nog dan vorig jaar op dat veel kinderen na drie jaar in het vervolgadvis op een hoger niveau onderwijs volgen dan hun advies. Landelijk is dit gemiddeld 22 procent, voor Fortior ruim 28. Zeven van onze scholen zitten daar met 29 tot 50 procent ruim boven. Dit betreft vooral (zes van de zeven) met scholen met een lagere schoolweging (een leerlingenpopulatie met minder onderwijs- en ondersteuningsbehoeften). Drie van deze scholen lopen ook het risico op te lage eindopbrengsten. Er zit dus meer in de kinderen dan zij op de eindtoets laten zien. Dat dit op de basisschool niet zichtbaar wordt, is onwenselijk voor de kinderen zelf en voor de scholen. Aandacht voor hoge verwachtingen in de instructie en vanuit eigenaarschap bij de leerlingen blijft dus onverminderd onze aandacht houden.

Er zijn weinig scholen waar meer kinderen dan het landelijk gemiddelde (12 procent) na drie jaar vervolgonderwijs onder het schooladvies functioneren. Ook bij Fortior is dit gemiddeld 12 procent. Scholen met een lage schoolweging zitten met hun adviezen bijna nooit te hoog, enkele scholen met een hogere schoolweging (een leerlingenpopulatie met meer onderwijs- en ondersteuningsbehoeften) adviseren in dit opzicht wat minder goed.

Taalzwakke leerlingen

Het basisonderwijs in de regio Venlo telt in vergelijking met landelijke gegevens nog steeds veel taalzwakke leerlingen: twintig procent van de kinderen heeft een hoge kans op onderwijsachterstanden en bijna een op de vier kinderen begint met een taalachterstand. Voor een belangrijk deel gaat het hier om leerlingen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond, deels tussentijds ingestroomd. De Fortior-scholen hadden op teldatum 1 februari 2023 470 kinderen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond. Dit is 17,5 procent van alle kinderen.



Via de Gelijke Kansen Alliantie bundelen partners, waaronder Fortior, hun krachten om hierop een passend antwoord te geven. In het onderwijs wordt gericht ingezet op het verminderen van taalachterstanden via een gezamenlijk taalbeleidsplan. De doelen in dat plan die zijn gericht op voorwaarden en het taalaanbod in de reguliere en taalklassen zijn grotendeels gerealiseerd. Dit jaar heeft met de directeuren en teamleiders vanuit de taalwerkgroep een oriëntatie op Thuis in Taal plaatsgevonden, een programma gericht op taalstimulering via betrokkenheid van ouders. Een aantal scholen neemt implementatie hiervan op in hun nieuwe schoolplan.

Om de opvang en begeleiding van nieuwkomers goed vorm te geven heeft Fortior zeven taalklassen, waarin leerlingen in kleine groepen taalonderwijs krijgen. De gemeente Venlo financiert deze taalklassen sinds schooljaar 2020-2021. De opvang is in principe voor één schooljaar per leerling en vindt plaats op De Wegwijzer, Kleur-Rijk, De Zuidstroom, De Meule en Groeneveldschool. Op de Groeneveldschool draaien ook twee taalklassen voor kinderen van tien tot veertien jaar in samenwerking met vo-school Den Hulster.

Onderwijsresultaten en cyclisch werken aan doelen in het strategisch beleid

Er zijn vijf onderwijsgerelateerde focuspunten in het strategische beleid.

Het eerste betreft de op de leerlingenpopulatie afgestemde leerdoelen en aanbod. Alle scholen hebben voor groep 7 en 8 de ambities benoemd die passen bij hun leerlingen. Zij reflecteren in hun schoolzelfevaluaties op het behalen daarvan. Bij dit focuspunt behoort ook het behalen van de streefdoelen uit het taalbeleidsplan: de eindopbrengsten in groep 8. Deze doelen zijn eind schooljaar 2022-2023 bepaald door over de streefdoelen van alle basisscholen het gewogen gemiddelde te berekenen. De doelstelling is dat in Venlo 99 tot 100 procent van de kinderen niveau 1F haalt voor lezen. Fortior haalde 96 procent.

Voor lezen is het streefdoel dat 75 procent van de kinderen niveau 2F haalt. Wij haalden 62 procent.

Voor taalverzorging is het streefdoel dat 98 procent van de kinderen niveau 1F en 61 procent niveau 2F. We haalden respectievelijk 95 en 55 procent.

Geen van onze streefdoelen is dus gehaald.

In het nieuwe schooljaar blijft de ontwikkeling van taal en lezen hoog op de agenda staan. We hebben samen specifiek aandacht voor het versterken van het basisaanbod taal in de reguliere groepen. Worden de aanbevelingen over goed taal-leesaanbod van de taalbeleidsgroep gevolgd en leren we voldoende van het aanbod in de taalklassen voor rijker regulier taal-leesaanbod?

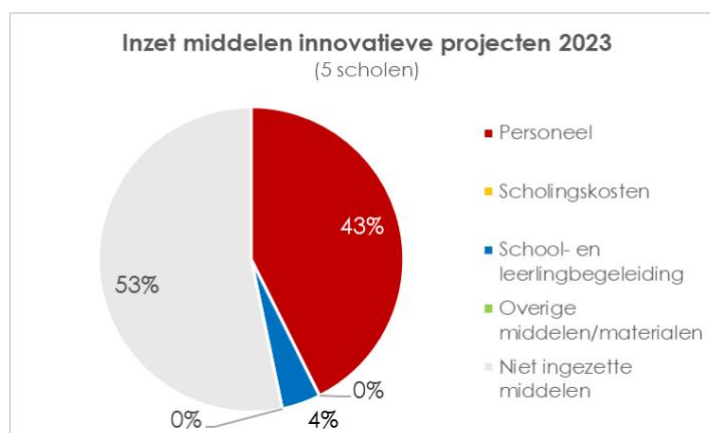
De overige focuspunten betreffen samenwerken en eigenaarschap (besproken in de paragraaf over sociale veiligheid en in hoofdstuk Onderwijs en informatietechnologie), doorontwikkeling van de digitale leeromgeving (besproken in hoofdstuk Onderwijs en informatietechnologie) en versterken van het werken aan kwaliteit (besproken in de paragraaf Kwaliteitszorg).



Innovatieve projecten

Dit jaar is het ophalen van bouwstenen voor het nieuwe strategische meerjarenbeleid voor 2024-2028 afgerond. Deze zijn uitgewerkt in een houtskoolschets. De focus zal de nieuwe beleidsperiode liggen op het vormgeven van het onderwijs van de toekomst. Om proactief de mogelijkheden hiervan te onderzoeken krijgen scholen drie jaar de tijd een innovatief project in te dienen. In de periode 2023-2024 tot en met 2025-2026 is daarvoor jaarlijks 300.000 euro beschikbaar.

2023-2024 was het eerste schooljaar dat scholen hiervan gebruik konden maken. Vijf scholen hebben hiervoor zeven aanvragen ingediend. Deze zijn beoordeeld en op basis daarvan is 140.000 euro toegekend. In december 2023 heeft een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden. Eind maart 2024 worden bevindingen gedeeld in het overleg van directeuren en teamleiders. In mei 2024 volgt de eindevaluatie van deze projecten.



De projecten dit jaar:

- *Op ons kun je rekenen!* op de Groeneveldschool. Dit project is gericht op het versterken van het rekenonderwijs en leergesprekken met kinderen hierover, samen met de Universiteit van Amsterdam,
- *Lerende organisatie* op De Wegwijzer en De Weiert. Dit project is gericht op het vergroten van eigenaarschap van professionals van hun eigen ontwikkeling,
- (1) *Taal en Talent met Technologie* en (2) *Leren anders organiseren* op Sterrenpad 't Ven. Deze projecten zijn gericht op de integratie van het ontdeklab, taalonderwijs en leerlijnen wetenschap en techniek en op flexibeler organiseren van onderwijs, waardoor er een meer continue bezetting van de groepen is en de samenwerking versterkt,
- *Innovatief Onderwijs* op Nova Montessori, gericht op het samen werken vanuit doorlopende leerlijnen,
- (1) *Eventplanner binnen de school / stichting* en (2) *Inzet intermediair speerpuntwijk* op Kleur-Rijk. Deze projecten zijn gericht op het ontlasten van de onderwijskundige professionals en het versterken en beter benutten van allerlei contacten en relaties in de speerpuntwijk.
- Een neveneffect van deze projecten is het behoud van goed personeel dat dit jaar niet binnen de formatie paste, maar voor invulling van de verwachte uitstroom komende jaren wel nodig zal zijn.

Onderzoek

Onze stichting maakt graag gebruik van externe, wetenschappelijke expertise om ons onderwijs te blijven verbeteren. Wij analyseren onze leeropbrengsten niet alleen op stichtingsniveau, maar doen dat met de stichtingen in Limburg en in samenwerking met Universiteit Maastricht. Dat leidt tot trendanalyse en zicht op de ontwikkeling in de doorgaande lijn po/vo. De Talentencampus Venlo is als praktijkvoorbeeld verbonden aan de Landelijke Ontwikkelgroep Samenwerking Regulier - Speciaal en Inclusiever Onderwijs, die onder supervisie van het NCOJ en de PO-Raad verdere onderbouwing geeft aan het concept van Passend en Inclusief Onderwijs. De werkzaamheden van deze groep worden gemonitord en ondersteund door de Rijksuniversiteit Groningen. De Groeneveldschool werkt samen met de Universiteit van Amsterdam voor hun onderzoek naar automatiseren bij rekenen.

In het kader van taalontwikkelingsbeleid en kansengelijkheid werken we samen met BCO en de Radboud Universiteit Nijmegen. Expertise op het gebied van taal zetten we in om het handelen op de basisscholen te versterken en om na te gaan welke programma's welke effecten hebben. Fortior vraagt regelmatig (pabo-) studenten om voor hun afstuderen onderzoek te doen naar ontwikkelvragen van de scholen.

Samenwerkingen en onderzoek rondom ICT en Wetenschap en Techniek worden besproken in het onderdeel Onderwijs en informatietechnologie.

Inspectie van het Onderwijs

In het jaarlijkse gesprek met de contactinspecteur (november 2023) zijn enkele risico's gesignaleerd. Die betreffen in het bijzonder de opbrengsten. Scholen die risico lopen op onvoldoende eindopbrengsten zijn School aan de Vijver, De Wegwijzer, Sterrenpad 't Ven en de Talentencampus BaO. Zou de Talentencampus door een onvoldoende beoordeling van de inspectie basistoezicht verliezen, dan raakt zij de experimenteerstatus kwijt die haar door de minister is toegekend. Alle scholen hebben vanuit het stafbureau extra ondersteuning gekregen om waar mogelijk de opbrengsten te versterken.

De Talentencampus heeft deelgenomen aan het onderzoek dat naar het Samenwerkingsverband Noord-Limburg heeft plaatsgevonden. De school zelf werd niet beoordeeld, maar ontving positieve feedback over zijn aanpak en werkwijze ten aanzien van arrangeren.

In maart 2023 heeft onderzoek naar de bestuurlijke kwaliteit van Fortior plaatsgevonden. Het onderzoek was proportioneel ingericht: omdat er vooraf geen risico's waren gesignaleerd, mochten de scholen het bezoek van de inspecteur op eigen wijze invullen. Dat is gedaan door de Groeneveldschool, De Zuidstroom en De Wegwijzer. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met een afvaardiging van de directeuren, teamleiders, de GMR en met de raad van toezicht. Op alle drie de onderzochte standaarden ontving Fortior de hoogst mogelijke beoordeling goed. In de figuur hieronder het samenvattende oordeel van de inspectie.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden.



We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van Stichting Fortior als Goed. Het bestuur waarborgt met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen en er is sprake van deugdelijk financieel beheer, daarnaast heeft het bestuur ambities op de verdere ontwikkeling van de scholen en draagt dit op overtuigende wijze bij aan de kernfuncties van het onderwijs.

Passend onderwijs

In 2014 werd in ons land het passend onderwijs ingevoerd. De scholen hebben hierin een zorgplicht. Passend onderwijs moet aansluiten op de behoeften en kwaliteiten van het kind. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de mogelijkheden van het personeel en de wensen van ouders.

Stichting Fortior maakt deel uit van het SWV Passend Onderwijs Noord-Limburg, samen met vijftien andere stichtingen. Het samenwerkingsverband wordt geleid door een directeur/bestuurder en ontvangt middelen voor lichte en zware ondersteuning. Het SWV werkt samen met jeugdzorg en gemeente Venlo.

In het samenwerkingsverband wordt met een schoolmodel gewerkt. Dat betekent dat na betaling aan de sbo- en so-scholen het geld evenredig wordt verdeeld over de besturen. Fortior heeft ervoor gekozen om die gelden evenredig over haar scholen te verdelen.

In 2022 heeft Fortior een beleidsplan Passend Onderwijs opgesteld. Dit in samenhang met het strategisch beleidsplan, ondersteuningsplan van het SWV, het bestuursondersteuningsplan. Ook is de input meegenomen van het onderzoek Passend Onderwijs dat door BCO is uitgevoerd en de input van directeuren en teamleiders over de toekomst van Passend Onderwijs binnen Fortior. Op basis van het ondersteuningsplan van het SWV, het strategisch beleidsplan en het beleidsplan Passend Onderwijs heeft Fortior een bestuursondersteuningsprofiel opgesteld. Dit geeft richting en inhoud aan het passend onderwijs op het gebied van leerlingondersteuning en aan het schoolondersteuningsprofiel bij Fortior in samenhang met het samenwerkingsverband.

De zorgplicht van de Fortior-scholen legt de verantwoordelijkheid voor het creëren en beschikbaar maken van een passend aanbod bij de school, ongeacht de ondersteuningsbehoefte.

De doelen uit het strategisch beleidsplan worden geëvalueerd met behulp van WMK-kaarten, zo wordt ook de kaart Passend Onderwijs daarin meegenomen. Aan de hand van alle WMK-kaarten geven scholen de stand van zaken met betrekking tot hun ontwikkeling aan. De doelen zijn voor alle scholen hetzelfde (eenheid), maar hoe en in welke volgorde is de keuze van de school (verscheidenheid) gericht op de populatie of op lopende ontwikkelingen binnen de school.

Passend onderwijs begint bij de leraren. Daarom heeft Fortior ook in 2023 weer geïnvesteerd in hun ontwikkeling. Daarnaast is geïnvesteerd in de ontwikkeling van leidinggevenden om leraren bij hun werk beter te kunnen faciliteren. In 2023 deden we dat door vier teamleidersbijeenkomsten. Doel van deze bijeenkomsten is versterking en uitbreiding van de competenties en kennis van de teamleiders.

Centrale thema's waren:

- o Verdieping van Handelingsgerichte Procesdiagnostiek (HGPDP), de OPP's (ontwikkelingsperspectief), continuïteit van zorg en het ondersteuningsplan en het nieuwe OPP binnen Parnassys. Scholing van het werken met het OPP binnen Parnassys. Ook het werken met het landelijke doelgroepenmodel heeft extra aandacht gekregen, omdat het OPP binnen Parnassys daarmee werkt. Effect is dat alle scholen werken met het OPP in Parnassys. Deze wordt ook als HGDP (handelingsgerichte procesdiagnostiek) gebruikt. Er is een handleiding opgesteld om ervoor te zorgen dat we allemaal op dezelfde manier met het OPP omgaan en de vragen op dezelfde manier interpreteren. De ondersteuning wordt afgestemd op de handelingsvraag van de leerkracht, met HGDP als uitgangspunt,
- o Invoering van Leerling in Beeld, de nieuwe versie van het leerlingvolgsysteem van Cito. Alle scholen werken dit schooljaar met Leerling in Beeld. De opbrengsten worden besproken tijdens de MAX-gesprekken,
- o Scholing rond de nieuwe ontwikkelingen van de individuele en verkorte afnames van dyslexieonderzoek. Hierdoor weten alle teamleiders in welke gevallen een verkort dyslexieonderzoek kan worden aangevraagd en wanneer een regulier dyslexieonderzoek moet worden aangevraagd.

Naast de teamleidersoverleggen zijn er een studiedag en twee studieochtenden geweest met directeuren en teamleiders. Thema's waren:

- o Taalonderwijs en het taalbeleidsplan. Scholen zijn meegenomen en op de hoogte van de ontwikkelingen wat betreft het taalbeleidsplan,
- o Kwaliteitszorg: het passend aanbod aansluitend bij de populatie van de school (werken met referentieniveaus en opbrengstgericht werken),
- o Van werkdruk naar werkplezier,
- o Het werken met Leerling in Beeld,
- o Doorontwikkeling burgerschap,
- o Voorbereiding strategisch beleidsplan.

Tijdens de teamleidersoverleggen en de studiemomenten met teamleiders en directeuren gaan overleggen over de strategie en vertaling naar de scholen. Eenheid wat betreft de te bereiken doelen van het strategisch beleidsplan en de WMK-kaarten. Verscheidenheid over de manieren waarop scholen ervoor gekozen hebben om deze doelen te bereiken.

In 2023 ontving Fortior 703.000 euro (2022: 981.000 euro) van het samenwerkingsverband om de zorgstructuur in te richten. Dit bedrag is, na afdracht voor de bovenschoolse kosten in het kader van Passend Onderwijs van 190.000 euro (waaronder bovenschoolse ondersteuning coördinatie, ondersteuningsloket en HB-voorziening), op basis van de leerlingenaantallen toegerekend aan de scholen. Met ingang van 2023 ontvangt het sbo de ondersteuningsmiddelen volledig via het ministerie en niet meer deels via het samenwerkingsverband. Daarnaast heeft Fortior 34.000 euro ontvangen voor meer- en hoogbegaafde leerlingen voor de periode 2019-2023.

Basisondersteuning

Elke Fortior-school heeft een schoolondersteuningsprofiel. Vanuit het samenwerkingsverband wordt dit verwerkt in POS (Perspectief op School). Hierin beschrijft de school hoe de basisondersteuning en de extra

ondersteuning zijn ingericht om passend onderwijs te realiseren. HGPD-denken en de ontwikkeling van kind en professional staan daarbij centraal.

In 2023 is in het kader van basisondersteuning specifiek aandacht besteed aan specialisatie en kennisontwikkeling over Autisme Spectrum Stoornis (ASS) en hoogbegaafdheid. Met name voor de nieuwe medewerkers is de mogelijkheid geboden deze scholing te volgen.

Daarnaast beschikt elke school over een LB-leerkracht met de specialisaties gedrag, rekenen en taal en hoogbegaafdheid.

Lichte ondersteuning

Elke school spant zich eerst maximaal in om de vakbekwaamheid van elke leerkracht te vergroten en maximaal in te zetten voor signalering, analyse, handelen, evalueren en reflecteren. Dit is onderdeel van de ondersteuning door elke school: het professionele handelen van de leerkracht, waar nodig in samenwerking met collega's en teamleider (ondersteuningsniveau 1 en 2).

Ook buiten de reguliere schoolformatie kunnen leerlingen extra ondersteuning krijgen. In de regel gaat het hier om inzet vanuit de gemeente (via het sociaal wijkteam Hier in Venlo, dat met ouders meedenkt over ontwikkelingsvraagstukken) en de orthopedagogen van BCO Onderwijsadvies.

Inzet van extra expertise is nodig wanneer de basisschool met de reguliere middelen geen passend onderwijs voor de leerling kan verzorgen. De behoefte aan extra ondersteuning is dus mede afhankelijk van de kwaliteit van het onderwijs, de context van de school, de basisondersteuning door de leerkracht en het gezin van het kind.

Zoals gezegd wordt lichte ondersteuning geboden buiten de reguliere formatie van de school om. Gedacht kan worden aan de inzet van deskundigen van de onderwijsbegeleidingsdienst en ambulante begeleiding. In samenwerking met de gemeente kan een lid van het sociaal wijkteam worden ingezet om zorg te organiseren voor leerlingen die dit nodig hebben. De school geeft aan hoe en wanneer ze deze ondersteuning inzet.

Tot het direct voor school toegankelijke aanbod voor extra ondersteuning behoren onder meer:

- Ondersteuning van kind en leerkracht: voor kinderen met gedrags- en leerproblemen, in de vorm van ambulante begeleiding. Fortior beschikt over twee ambulante begeleiders, een specialistenteam met brede ervaring en deskundigheid voor leerlingen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en langdurig zieken en leerlingen met psychiatrische of ernstige gedragsproblemen,
- Ondersteuning van kind en leerkracht:
 - Voor kinderen met ernstige leerproblemen (ambulante begeleiding sbo),
 - Voor kinderen die meer- en hoogbegaafd zijn (ambulante begeleiding MB/HB),
- Ondersteuning van school en ouders op het gebied van opvoeding in relatie tot het functioneren van het kind op school,
- Incidenteel gebruik van speciale expertise wanneer de stoornis of handicap van een kind het aanbod of de kennis van de school overstijgt. Dit is vooral het geval wanneer een zodanig specifieke aanpak nodig is dat redelijkerwijs niet mag worden verwacht dat het regulier onderwijs deze kan bieden,
- Fortior waarborgt behoud, verdieping en verbreding van expertise op de diverse begeleidingsniveaus van medewerkers door de inrichting van persoonlijke leer- en ontwikkeltrajecten, leren van en met elkaar, samenwerking met gespecialiseerde instellingen en regelmatige uitwisseling van expertise en ervaringen met collega's van andere scholen.

De genoemde zeer speciale expertise is op afroep inzetbaar voor kinderen die vanwege zeldzame ziektes of handicaps specialistische begeleiding nodig hebben, als zij wel in het regulier onderwijs kunnen worden begeleid maar van school noch ambulante begeleiders kan worden verwacht dat deze voldoende kennis en ervaring in huis hebben. Fortior heeft hiervoor afspraken met Onderwijsgroep Buitengewoon en met zorginstellingen, zoals kinderrevalidatie en Stichting Kempenhaeghe.

Ons doel is de scholen nog beter toe te rusten, zodat ook leerlingen met speciale behoeften zich er optimaal kunnen ontwikkelen. Een goed contact met de ouders en alle andere betrokkenen is daarbij zowel voorwaardelijk als vanzelfsprekend. De begeleiding bestaat vooral uit het delen van kennis, ervaring en deskundigheid voor onderwijs op maat.

Zowel kind als leerkracht moet kunnen leren van de inbreng van de ambulante begeleider. Daarom is deze ook in de klas aanwezig. Hij ondersteunt de leerkracht bij de begeleiding van de kinderen, zowel uitvoerend (werken met het kind) als begeleidend (de leerkracht ondersteunen met het kind te werken). Waar de ambulante begeleider op momenten ook de begeleiding van het kind overneemt, is dit gericht op versterking van de vaardigheden van zowel het kind als van de leerkracht in de groepssetting. Zo blijft de leerkracht eerstverantwoordelijke op school voor de ontwikkeling van het kind.

Er is een beperkt aantal uren ondersteuning beschikbaar. Deze wordt ook steeds gaandeweg afgebouwd, mede als prikkel voor elke afzonderlijke school om zich te blijven ontwikkelen. Zo kunnen we met de beschikbare middelen een beroep op ambulante begeleiders blijven doen.

Fortior heeft sinds augustus 2018 twee ambulante begeleiders in dienst. Deze zijn in schooljaar 2022-2023 voor 35 ondersteuningsvragen ingezet. Vanaf augustus 2023 tot en met december 2023 voor 28 leerlingen. Naast onze twee ambulante begeleiders op het gebied van brede ondersteuningsvragen is er ook een ambulante begeleider op het gebied van hoogbegaafdheid. De ambulante begeleider hoogbegaafdheid werd in het afgelopen jaar ingezet voor negen leerlingen.

De ondersteuningsvragen die door de scholen werden gesteld waren zeer divers:

- o Leer- en werkhoudingsproblemen en ontwikkelingsproblemen al dan niet ten gevolge van onderliggende problematiek als ADHD, cerebrale parese, NAH, ASS, hoogbegaafdheid,
- o Leerproblemen: rekenproblematiek, leerproblemen ten gevolge van verminderde cognitieve mogelijkheden, uitzetten van ontwikkelingslijnen voor kinderen met forse leerproblemen op een of meer gebieden,
- o Gedragsproblemen in combinatie met werkhoudingsproblemen, waarvan de oorzaak niet of nog niet duidelijk is,
- o Verhelderen van de ondersteuningsvraag van de leerling. Welke problematiek is bovenliggend?
- o Preventief ondersteunen wanneer er vermoedelijk sprake is van een taalontwikkelingsstoornis maar nog niet alle stappen gezet zijn voor AB-cluster 2,
- o Omgaan met executieve functies,
- o Leerling met het syndroom van Down,
- o Hechtingproblematiek,
- o Welbevinden,
- o Ondersteunen van school in het omgaan met leerlingen met hoogbegaafdheid.

Toewijzing van extra ondersteuning vindt plaats via de bovenschoolse ondersteuningscoördinator. Bij complexe hulpvragen wordt een ondersteuningsloket belegd.

Bij Fortior bestaat de bemensing van het ondersteuningsloket uit de eigen bovenschoolse ondersteuningscoördinator, GZ-psycholoog of externe orthopedagoog. Verder kan vanuit het samenwerkingsverband een GZ-psycholoog aansluiten. De BOC is voorzitter van het ondersteuningsloket en geeft samen met de gedragswetenschappers een advies over de afgifte van een toelaatbaarheidsverklaring tot sbo en so. Daarnaast beslist de BOC over de toekenning van de tijdelijke extra ondersteuningsmiddelen aan scholen om het kind met specifieke ondersteuningsbehoeften en de school te kunnen helpen om passend onderwijs op de eigen school te realiseren.

In 2023 is het ondersteuningsloket in totaal 48 keer bijeengewees, vaker dan vorig jaar. Door de afspraak dat alle aanvragen voor 1 mei ingediend moesten worden, wilden ze voor de zomervakantie besproken kunnen worden, waren scholen meer alert en lukte het om alle leerlingen tijdig te bespreken. Het was opvallend dat er toch veel kinderen vlak voor en na de zomervakantie werden aangemeld, dit maakte dat ook veel leerlingen in de eerste periode van het schooljaar 2023-2024 zijn besproken.

Er zijn twee toewijzingen voor lichte ondersteuning afgegeven bij de ondersteuningsloketten. Dit zijn er minder dan in voorgaande jaren. Er zijn zeven dossiers aangehouden, omdat er nog te veel vragen waren om een passende onderwijsplek te adviseren. Deze zijn in de loop van 2023 verder uitgewerkt of worden in 2024 opgepakt. Voor één leerling is in samenspraak met het ondersteuningsloket vo onderzocht of een uitstroom richting PrO passend is. Deze is in januari 2024 met een proefplaatsing op het PrO gestart. Verder is voor één leerling van het so een tlv sbo afgegeven.

Bij Fortior is de bovenschoolse ondersteuningscoördinator (BOC) de schakel tussen de leerlingenondersteuning op schoolniveau, diverse besturen en regionale netwerken en voorzieningen – denk aan collegastichtingen, gemeente en ketenpartners, voor zover actief in het werkgebied van de leerling. De BOC-taakomvang is 0,5 fte vast. De kosten bedroegen 54.000 euro in 2023.

De BOC is medeverantwoordelijk voor de (meerjaren-) beleidsontwikkeling op het gebied van bovenschoolse leerlingenondersteuning, het opstellen en beheren van het bestuursondersteuningsprofiel, de organisatie van de daarbij behorende activiteiten, de bijbehorende (financiële) planning, de verbinding tussen het bovenschoolse ondersteuningsbeleid op de Fortior-scholen enerzijds en passend onderwijs en transitie jeugdzorg in de regio anderzijds.

Onderstaand een tabel die over 2023 het aantal aanmeldingen c.q. besproken leerlingen in het ondersteuningsloket en het percentage per school weergeeft:

School van herkomst	Totaal aantal nieuwe aanmeldingen	% ln OSL
Nieuwe aanmeldingen		
Sterrenpad	0	0,0
TCV Bao	2	4,2
De Zuidstroom	1	2,1
De Meule	7	14,6
Nova Montessori	0	0,0
Groeneveldschool	3	6,3
De Weiërt	0	0,0
De Wegwijzer	0	0,0
Kleur-Rijk	1	2,1
School aan de Vijver	2	4,2
De Startbaan	3	6,3
Wilibrordusschool	3	6,3
TCV sbo	2	4,2
Totaal Fortior	24	50,0
Overig	24	50,0
Subtotaal	48	100,0
Herindicaties		
Sbo	23	65,7
So	12	34,3
Subtotaal	35	100,0
Totaal behandelde aanmeldingen OSL 2023		
Nieuwe aanmeldingen	48	57,8
Herindicaties	35	42,2
Totaal	83	100,0

Al enkele jaren beschikt de Talentencampus over een voorziening voor partiële begeleiding van hoogbegaafden in de vorm van twee Talentengroepen. In samenwerking met de andere scholen worden leerlingen hier één dag per week begeleid. In de Talentengroep werken kinderen samen aan opdrachten en vindt een verwerking plaats op hun eigen basisschool. In het schooljaar 2022-2023 maakten 24 leerlingen hier gebruik van. In het schooljaar 2023-2024 hebben tot en met december 2023 27 leerlingen gebruik gemaakt van de Talentengroep.

Zes van hen zijn in maart overgestapt naar Da Vinci onderwijs Junior. Dit is een voltijdvoorziening voor leerlingen uit groep 7 en 8, waarbij onze leerlingen speciale programma's volgen, drie dagen per week op de Talentencampus en twee dagen bij College Den Hulster. Het zijn kinderen die klaar zijn met het aanbod van het basisonderwijs maar nog niet klaar zijn voor het voortgezet onderwijs. Vanuit de middelen van het samenwerkingsverband wordt 50.000 euro ingezet voor deze voorziening. In het schooljaar 2022-2023 zaten elf leerlingen in de groep van Da Vinci onderwijs. Vier leerlingen stapten over naar het voortgezet onderwijs. Na de zomervakantie bestond de groep van Da Vinci onderwijs Junior uit vijftien leerlingen.

Zware ondersteuning

De Talentencampus bestaat uit scholen voor regulier onderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs en reguliere en gespecialiseerde kinderopvang. Het regulier onderwijs en het sbo vallen onder verantwoordelijkheid van Fortior. Het so valt onder Onderwijsgroep Buitengewoon.

De sbo-school van Fortior is een expertisecentrum voor de regio. Dit begeleidt leerlingen, maar ondersteunt ook scholen bij begeleidingsvragen. De medewerkers ontwikkelen zich als in- en extern expert: zij werken in

het primaire proces op school. De Fortior-scholen en andere scholen in de gemeente Venlo zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de instandhouding van deze hoogwaardige sbo-school.

Voor kinderen voor wie het regulier basisonderwijs geen passend onderwijs kan realiseren, is na een toelaatbaarheidsverklaring het speciaal basisonderwijs of het speciaal onderwijs een mogelijkheid. Het sbo is bij uitstek geschikt voor leerlingen met specifieke, gediagnosticeerde ondersteuningsvragen. In 2023 is voor veertien leerlingen een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) sbo afgegeven. Hiervan is er een naar een andere speciale basisschool gegaan. Dit vanwege de volverklaring van de bovenbouw van het sbo van onze Talentencampus Venlo.

Van de afgegeven toelaatbaarheidsverklaringen kwamen elf leerlingen van Fortior. De overige leerlingen waren afkomstig van drie andere reguliere basisscholen uit Venlo, niet behorend bij Fortior, het speciaal onderwijs en vanuit de gespecialiseerde voorschoolse opvang. Opvallend is dat dit jaar het aantal plaatsingen beduidend lager is dan vorig jaar. Het aantal plaatsingen vanuit Fortior is nagenoeg gelijk, maar er zijn beduidend minder plaatsingen vanuit de voorschoolse opvang dan andere jaren. De problematiek van de aangemelde kinderen uit de voorschoolse opvang is vaak van dien aard dat sbo niet passend is. Veel aanvragen voort uit afnemende welbevinden door de leerproblemen.

De specialistische kwaliteit van het sbo en de kleinere groepssamenstelling worden bekostigd uit de ondersteuningsmiddelen van het Rijk. In 2023 ontving het sbo hiervoor 584.000 euro. Met ingang van 2023 worden alle ondersteuningsmiddelen sbo rechtstreeks via het Rijk ontvangen en niet meer deels via het samenwerkingsverband.

De regio heeft enkele scholen voor speciaal onderwijs: de so-scholen van Talentencampus Venlo, Ulingshof en De Wijnberg. Wanneer het bij De Wijnberg om een residentiële plaatsing gaat, is geen toelaatbaarheidsverklaring vanuit het ondersteuningsloket noodzakelijk.

In 2023 is door het ondersteuningsloket voor 25 leerlingen een toelaatbaarheidsverklaring speciaal onderwijs afgegeven. Hiervan ging het in zes gevallen om Fortior-leerlingen. De andere leerlingen waren aangemeld via PSW, Unik of De Wijnberg, Mutsaersstichting. We zien dit jaar dat het aantal leerlingen met een tlv so voor leerlingen van Fortior gelijk is gebleven. Wel zien we een toename wanneer we kijken naar alle aanmeldingen voor speciaal onderwijs bij het ondersteuningsloket. De toename is vooral te vinden in het aantal kinderen met een tlv so vanuit de voorschoolse opvang. Ook zien we een toename in het aantal kinderen vanuit de voorschoolse gespecialiseerde opvang die een tlv kregen voor (speciaal) onderwijs en zorg.

Vanaf augustus 2023 werden we geconfronteerd met het feit dat het so op Talentencampus Venlo en Ulingshof vol zitten, zodat kinderen met een tlv so niet kunnen doorstromen. In een enkel geval is dit opgelost door extra ondersteuning op school. Voor één kind is de keuze gemaakt over te stappen naar De Wijnberg.

Verantwoording van ingezette middelen

Hieronder een globale verantwoording van de ingezette middelen in het kalenderjaar 2023:

- De middelen vanuit lumpsum zijn in het kader van passend onderwijs ingezet voor onder meer:
 - Professionalisering en scholing onderwijsgevend personeel,
 - Inhuur externe deskundigheid ter verhoging van onder meer de leeropbrengsten,
 - School- en leerlingbegeleiding in het kader van onder meer Vreedzame School, opbrengstgericht- en handelingsgericht werken.
- De middelen vanuit het samenwerkingsverband passend onderwijs zijn ingezet voor onder meer:
 - Formatie en scholing van interne begeleiders,
 - Formatie, begeleiding en coördinatie van het ondersteuningsloket,
 - Ambulante begeleiding en inhuur specialisten, zoals psychologen en orthopedagogen,
 - Leerlingsspecifieke zorgarrangementen.
 - Facilitering onderwijs aan meer- en hoogbegaafden.

De doelen zijn in samenwerking met onze stakeholders, in afstemming met het bestuur van het samenwerkingsverband en in samenhang met het strategisch beleidsplan van Fortior tot stand gekomen, gekwantificeerd als in navolgend schema.

Verantwoording van de middelen ontvangen van het SWV Passend Onderwijs Noord Limb				
	middelen SWV		aantal kinderen	
	€	in %	(1-2-2022) *	in %
Niveau 1 basisondersteuning	0	0%	0	0%
Niveau 2 toevoeging aan de basisondersteuning	513.118	70%	2529	100%
Niveau 3 lichte ondersteuning op stichting niveau	224.252	30%	0	0%
Niveau 4 lichte ondersteuning SBAO	0	0%	0	0%
Niveau 5 zware ondersteuning SO	0	0%	0	0%
Totaal (inclusief nabetalings)	737.370		2.529	

* leerlingen van het SBO worden met ingang van 2023 volledig via het Rijk bekostigd

In het schooljaar 2022-2023 is door de bovenschoolse ondersteuningscoördinator een beleidsplan Passend Onderwijs gemaakt voor de looptijd van het strategisch beleidsplan. Dit is gemaakt in samenspraak met de bestuurder, de managementteams van de scholen en medewerkers van BCO die aan Fortior zijn gekoppeld.

Voor de voorschoolse opvang zijn nog geen duidelijke afspraken met gemeente; overleg loopt. Partnerschap ouders blijft ontwikkelpunt. Ouders zijn tevreden (2022).

1. Versterken basisondersteuning op niveau 1 en 2

Er is gewerkt aan het beter afstemmen van het basisaanbod door gebruik te maken van de referentieniveaus. Op alle scholen wordt gewerkt met streefdoelen. Voor het afstemmen van aanbod worden betere analyses gemaakt. Voor verdieping van aanbod (niveau 2) hebben nieuwe leerkrachten het aanbod Orthobeelden gevolgd. NPO-gelden zijn ingezet om de vertaalslag naar de praktijk te maken.

2. Instroom vanuit de voorschoolse opvang

We hebben dit jaar op Fortior-niveau gewerkt aan afspraken met de voorschoolse opvang over het overdragen van de nieuwe leerlingen, maar dit is nog niet afgerond. Wanneer vindt overdracht plaats, met wie en welke informatie moet worden overgedragen? Doel: zo vroeg mogelijk signaleren en inspelen op extra ondersteuningsbehoeften. Dit heeft voor de gemeente ook prioriteit en zij sluit daarom aan bij dit overleg. Hoewel er nog geen afspraken zijn, zoekt de voorschoolse opvang in praktijk waar nodig tijdig contact met de basisschool om kansen en mogelijkheden te bekijken.

3. Partnerschap ouders

Vanuit het oudertevredenheidonderzoek uit 2022 bleek dat ouders over het algemeen zeer tevreden zijn over de communicatie. In 2023 hebben teamleiders kritisch gekeken wanneer en op welke wijze ouders betrokken worden bij het onderwijs van hun kind. Met startende leerkrachten is het voeren van moeilijke gesprekken met ouders opgepakt.

4. Versterken HGPD/OPP

Doorontwikkeling van het HGPD wordt in het tweede deel van schooljaar 2023-2024 opgepakt via scholing voor de teamleiders. Doel: het versterken van de weging die wordt gemaakt tussen beschermende en belemmerende ontwikkelingsfactoren als onderdeel van het HGPD. Op school wordt dit ondersteund door de begeleiders vanuit BCO. Het ontwikkelingsperspectief (OPP) in Parnassys is geïmplementeerd en er zijn werkafspraken gemaakt. Teamleiders dragen dit nu over in hun team. Evaluaties volgen om het handelen eenduidig en afgestemd te houden.

5. Terugplaatsing vanuit het s(b)o

Op dit moment heeft één leerling de overstap gemaakt van so naar sbo. Daarmee voldoet Fortior aan haar eigen streefdoel van één terugplaatsing per jaar. Voor één andere sbo-leerling wordt onderzocht of in de toekomst de overstap haalbaar is naar regulier basisonderwijs.

6. Samenwerking met ketenpartners

Om kinderen goed te kunnen bieden wat ze nodig hebben, is een integrale blik op hun ontwikkeling en hun thuissituatie noodzakelijk. Dat gebeurt via samenwerking met gemeente, artsen, BCO en externe partners. Belangrijk doel is steeds helderheid te krijgen over de scheidslijn tussen onderwijs en zorg, de bijbehorende financiële afspraken en de vervolggcommunicatie. Deze samenwerking verliep ook in 2023 goed, maar blijft ingewikkeld in gevallen waar de scheidslijn niet duidelijk te trekken is.

7. Tegengaan thuiszitters

In 2023 was er in Fortior één thuiszitter. Hierbij waren het samenwerkingsverband, de onderwijsconsulent, de gemeente en de leerplichtambtenaar bij betrokken. School zorgt voor onderwijsaanbod. Vanaf januari 2024 is deze leerling gestart binnen het sbo.

8. Hoogbegaafdheid

In de voorzieningen voor hoogbegaafden (plusklas, Talentengroep, Da Vinci onderwijs Junior) is dit jaar onderzocht of deze laatste (nu voor groep 7 en 8) kan worden uitgebreid voor jongere leerlingen. De werkgroep is tot de conclusie gekomen dat het nu nog te vroeg is om een goed aanbod voor hen te kunnen bieden. Dit blijft een aandachtspunt voor de komende periode. Ook is er aandacht geweest voor het vergroten van de kennis van leerkrachten over hoogbegaafdheid. Hierbij is tevens het tijdig signaleren en verwijzen naar andere voorzieningen van hoogbegaafdheid in de eigen school en elders een aandachtspunt. Medewerkers zijn veel beter dan in 2021 in staat te werken met meer- en hoogbegaafde kinderen, maar hiervoor geven we onszelf nog geen voldoende (2,93 (2023) was 2,43 (2022), voldoende is 3).

De ontwikkelingen met betrekking tot het strategisch beleidsplan zijn in september geëvalueerd door de managementteams. De waardering voor passend onderwijs is gestegen naar van 3,04 in 2022 naar 3,4 (ruim voldoende). Deze ligt nu ruim boven de landelijke benchmark (3,21), dat was bij de vorige kwaliteitsmeting nog niet het geval.

PERSONEEL EN PROFESSIONALISERING

Strategisch personeelsbeleid

Onderwijs staat of valt met vitaal en goed gekwalificeerd personeel dat met plezier werkt en zich blijft ontwikkelen. In het Nederlandse onderwijs is er een personeelstekort dat niet meer kan worden ingevuld met de uitstroom van de pabo. Wij ervaren dat tekort in onze regio voor de kortlopende, tijdelijk te bezetten functies: de vervangerspool is leeg. Ziekte wordt binnen het team opgevangen. Daarbij worden ook andere organisatievormen ingezet. Groepen naar huis sturen vinden we geen goede oplossing. We verwachten dat één leerkracht, één groep niet het uitgangspunt kan blijven. Nieuw personeelsbeleid moet ons helpen vorm te geven aan toekomstbestendig onderwijs.

Om onze gezamenlijke ambities te kunnen waarmaken, moeten we niet alleen excelleren in onze hoofdtaak, onderwijs, maar ook in authentiek en onderscheidend werkgeverschap. Fortior doet dit door een eigentijds HR-beleid te koppelen aan de doelen uit het strategisch beleidsplan en de daarin verwoorde onderwijskundige visie. Vertrouwen, aandacht voor de mens, professionele ruimte, samenwerken en verantwoordelijkheden zijn daarin essentieel. Medewerkers maken het verschil en Fortior zorgt dat zij het verschil kunnen maken. Ook in deze beleidsperiode zetten wij daarom in op verdere ontwikkeling van onze professionals en de doorontwikkeling van een passend effectief HR-beleid.

Vanuit de waarden van Fortior wordt invulling gegeven aan organisatie- en onderwijsontwikkeling en aan de persoonlijke ontwikkeling van zowel onze professionals als onze kinderen. Deze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Iedere medewerker werkt vanuit vermogen en eigenaarschap aan zijn persoonlijke ontwikkeling en neemt verantwoordelijkheid voor het realiseren van de doelstellingen van de school en de stichting.

In grote lijnen kunnen wij de volgende HR-thema's benoemen:

Professionele leercultuur

Fortior wil verder ontwikkelen naar een professionele leercultuur in de gehele organisatie. Hierin komt de professional optimaal tot zijn recht en is er een constante focus op verbetering van het onderwijs en de ontwikkeling van de medewerkers. Samenwerken, delen van kennis en kwaliteitsgericht werken zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In professionele leergemeenschappen, zowel intern als extern, blijft Fortior medewerkers uitdagen en inspireren om structureel te reflecteren en te evalueren. Een eigentijdse gesprekkencyclus is daarin ondersteunend.

Vinden en binden

Onze medewerkers zijn de belangrijkste spil en spelers in het onderwijs. Fortior profileert zich als aantrekkelijke werkgever die de juiste werknemers weet te vinden en aan zich weet te binden, met aandacht voor de mens, goede mogelijkheden tot verdere professionalisering en doorgroei. In de huidige arbeidsmarkt zullen wij nog meer onderscheidend moeten worden. Waarom willen medewerkers bij Fortior werken? Daarvoor dienen processen en systemen actueel en volledig te zijn, en effectief en optimaal benut te worden zodat de voorwaarden voor de nieuwe maar ook de bestaande medewerker maximaal ondersteunen. Naast het blijven vinden van de juiste medewerkers om de kwaliteit van ons onderwijs te kunnen blijven borgen, te vernieuwen en de toekomstige generatie maximaal voor te bereiden verdienen medewerkers een warm welkom, een goede begeleiding en ondersteuning maar ook heldere mogelijkheden tot doorgroei binnen de organisatie.

Opleiden en ontwikkelen

Fortior geeft gerichte aandacht aan professionalisering en loopbaanontwikkeling. Wij zorgen voor een werkomgeving waar de medewerker maximaal inzetbaar blijft, werkplezier beleeft en bijdraagt aan optimale onderwijskwaliteit. Een juiste combinatie van ambities van medewerkers en de behoeften van de organisatie. Het benutten van talenten en het laten floreren van de Fortior-medewerker door de inzet van competenties en vaardigheden op de juiste plek. Persoonlijke aandacht, gezien en gehoord worden, ondersteuning en begeleiding, zoals scholing, training, coaching en mobiliteit. Hierdoor blijven medewerkers gemotiveerd, uitgedaagd en duurzaam inzetbaar.

In de gesprekscyclus geven medewerkers op basis van eigenaarschap zelf aan hoe ze persoonlijke en professionele ontwikkeling in relatie tot de behoeftes van de organisatie inhoud en vorm willen geven. Fortior

faciliteert hierin zoveel mogelijk.

De scholen investeren in scholing en professionalisering van de medewerkers en maken daar in de schoolbegroting ruimte voor. Op schoolniveau is hier in het verslagjaar uit reguliere middelen 110.000 euro aan besteed. Daarnaast 23.000 euro aan extra gelden vanuit de NPO-middelen en overige subsidies. Verder wordt in het budget voor schoolbegeleiding ook substantieel ingezet op scholing in het kader van implementatie van leerlijnen en schoolontwikkeling. Bovenschools is bovendien 86.000 euro ingezet voor scholing, coaching en begeleiding van personeel.

Vitaliteit

Fortior wil goed voor haar medewerkers zorgen. Waardering uitspreken voor inzet en luisteren naar wat echt nodig is. Om medewerkers te ondersteunen bij het vinden van een gezonde balans tussen inspanning en ontspanning heeft Fortior haar Vitaliteitsbeleid gericht op duurzame inzetbaarheid. Dit is een essentieel onderdeel van ons HR-beleid. Wij bieden mogelijkheden om te werken aan eigen vitaliteit, gezonde leefstijl en het behouden van de balans tussen werk en privé. Het stelt medewerkers in staat hun veerkracht te vergroten en uitdagingen aan te gaan. Ieder individu heeft daarbij eigen behoeften en kan in iedere loopbaanfase ondersteund worden. Binnen Fortior geven we hier vorm aan door op organisatie- en individueel niveau vragen aan elkaar te blijven stellen en afspraken te maken over loopbaan, persoonlijke ontwikkeling, mobiliteit en gezondheid in relatie tot werk.

De opbouw van ons personeelsbestand:

	2022			2023		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Jonger dan 25 jaar	4	31	35	3	23	26
25 t/m 34 jaar	3	55	58	5	55	60
35 t/m 44 jaar	6	79	85	6	75	81
45 t/m 54 jaar	10	77	87	10	81	91
55 t/m 64 jaar	14	71	85	10	71	81
65 jaar en ouder	7	19	26	7	21	28
Totaal	44	332	376	41	326	367

Noot: het hier vermelde aantal medewerkers is het absoluut aantal dat gedurende het jaar in dienst is of is geweest.

Invulling van vacatures is door de tekorten op de arbeidsmarkt in toenemende mate problematisch. Op tal van manieren hebben we actie ondernomen om dit aan te pakken. Dit doen we onder meer in samenwerking met collegastichtingen in Noord-Limburg in het kader van RAP:

- o Doorontwikkelen van de website ikbenleerkracht.nl; zie onderwijspoinlimburg.nl,
- o Benutten van subsidies opleiden en begeleiden (startende) medewerker,
- o Aanbieden intervisie voor directeuren en coaching medewerkers,
- o Opleiden directeuren in de regio,
- o Ontwikkelen en mogelijk maken om zijinstromers in het onderwijs op te leiden tot leerkracht,

De wervingsacties voor nieuwe medewerkers zijn succesvol geweest. In een krappe personeelsmarkt en met een toenemende vraag als gevolg van het groeiend aantal leerlingen zijn we er in 2023 toch in geslaagd bij de start van het schooljaar de twintig vacatures volledig ingevuld te krijgen.

Sociale veiligheid personeel

In aanvulling op het hoofdstuk Onderwijs gaan we hier in op deze elementen met betrekking tot onze medewerkers.

Om onze gezamenlijke ambities te kunnen realiseren is onder meer een veilige werksfeer essentieel. Niet alleen in de klas maar binnen de gehele (school)organisatie. Primair zijn de directeuren en het college van bestuur verantwoordelijk voor het welzijn, de veiligheid en gezondheid van de medewerkers met een sterke focus op eigenaarschap, eigen regie en verantwoordelijkheid van eenieder.

Binnen de reguliere organisatiestructuur is er voldoende aandacht voor deze thema's, in de directieteam (DO/MT), medezeggenschap (GMR en MR) en in de vorm van extra ondersteuning zoals in- en externe vertrouwenspersonen voor onze medewerkers. In 2023 zijn er drie consultaties van onze externe vertrouwenspersoon geweest, deze hebben niet geleid tot een formele klacht. Medewerkers voelen zich veilig, gehoord en gesteund. Dit wordt frequent gemonitord op zowel bovenschools als op schoolniveau.

Het welbevinden van onze medewerkers komt structureel terug in de gesprekkencyclus waarin schoolleiders in gesprek gaan hun medewerkers en waarin sociale veiligheid een belangrijke plek heeft. Daarnaast zijn er georganiseerde momenten om met elkaar in gesprek te gaan, ervaringen te delen en diverse thema's kenbaar te maken. Ook de staforganisatie en het college van bestuur zijn laagdrempelig en ingericht om snel zicht te krijgen op mogelijke vragen.

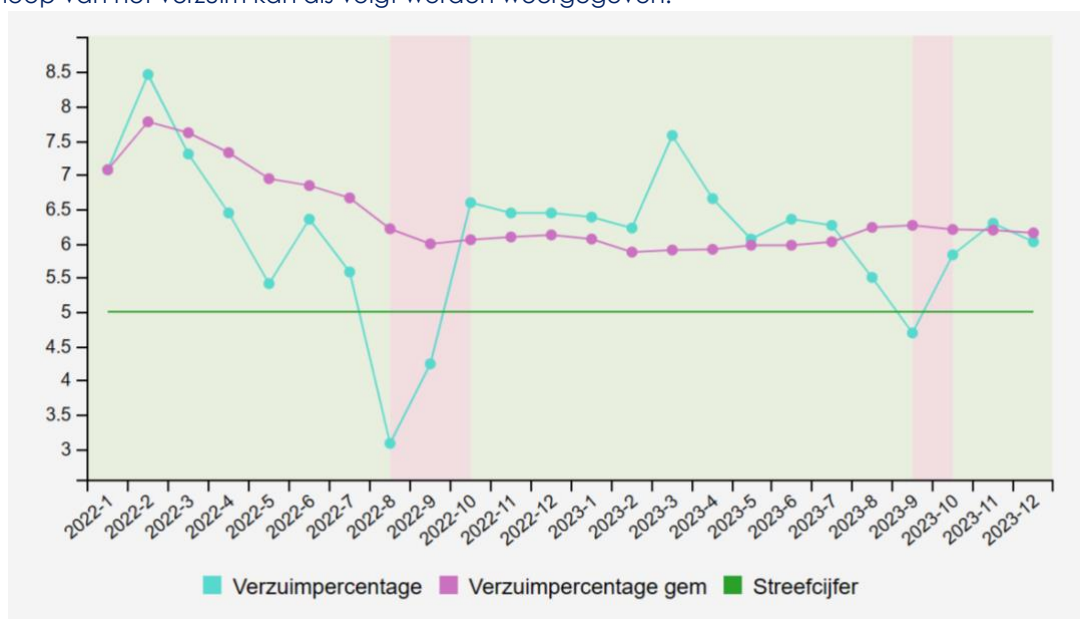
In ons verzuimbeleid is, zowel door directeur, bedrijfsarts als verzuimcoördinator, continue aandacht voor achterliggende oorzaken van verzuim (preventief en curatief). Mogelijke signalen op het gebied van sociale veiligheid worden daarmee ondervangen in de begeleiding van medewerkers.

In 2023 is in het kader van arbobeleid een nieuwe, vierjaarlijkse cyclus van de Risico-inventarisatie en Evaluatie (RI&E) gestart waarin alle veiligheidsthema's zijn meegenomen, zowel gericht op gebouwen als ook op medewerkers. Deze zijn verwerkt in een plan van aanpak per locatie en maatregelen zijn in de loop van 2023 opgepakt, gerealiseerd of onder de aandacht gebracht. Iedere school heeft een preventiemedewerker met als taak de aandacht voor de veiligheid van de medewerkers.

Ziekteverzuim

De coronapandemie had ook in 2023 nog een nadrukkelijke invloed op de verzuimcijfers. Postcovidklachten zorgen voor een stevige toename van lang verzuim. Directeuren worden in hun rol van casemanager ondersteund en gestimuleerd om proactief op te treden naar medewerker en bedrijfsarts. Eigenaarschap bij medewerkers wordt meer en meer gestimuleerd door het voeren van gesprekken met directeuren, verzuimcoördinator en bedrijfsarts zodat ze zelf meer de regie voeren over eigen gezondheid en vitaliteit. De providerboog met diverse mogelijkheden voor medewerkers om verzuim te voorkomen en effectief te begeleiden is verder uitgebreid, hier wordt frequent en met effect en tevredenheid gebruik van gemaakt. In deze beleidsperiode is de focus geweest op effectievere curatieve maatregelen en meer en meer aandacht voor de gezonde en vitale medewerker.

Het verloop van het verzuim kan als volgt worden weergegeven:



Het gemiddeld verzuim vertoont een stijging ten opzichte van het afgelopen jaar. Mede door corona en een toename van kortdurende verzuimmeldingen. Het gemiddelde over de afgelopen drie jaar in cijfers:

Gemiddelden	2021	2022	2023
Verzuimpercentage	5,15 %	5,86 %	6,02 %
Meldingsfrequentie ⁱ	0,90	1,23	0,95
Verzuimduur	26,42	18,96	13,81
Medewerkers			
Medewerkers totaal	343,00	376,00	367,00
Medewerkers verzuim	165 (48,10 %)	219 (58,24 %)	179 (48,77 %)
Medewerkers zonder verzuim	178 (51,90 %)	157 (41,76 %)	188 (51,23 %)

Noot: het hier vermelde aantal medewerkers is het absolute aantal dat gedurende het jaar in dienst is of is geweest.

Onderstaande tabel toont de verdeling over de verschillende leeftijdsgroepen:

Categorie	Medewerkers				Meldingen	FTE ⁱ			Percentage	Verzuimdagen				Totaal	Loonkosten
	Totaal	Met verzuim	Zonder verzuim	Nulverzuim		Totaal	Verzuim	Relatief		< 1 wk	1 tot 6 wk	6 wk tot 1 jr	> 1 jr		
Jonger dan 25 jaar	26	14	12	46.15%	24	12.3557	0.439		3.55%	37	95	206	0	338	€ 0,00
25 t/m 34 jaar	60	30	30	50%	58	44.86	2.328		5.19%	129	60	1066	0	1255	€ 0,00
35 t/m 44 jaar	81	45	36	44.44%	72	47.4461	2.7342		5.76%	160	163	769	0	1092	€ 0,00
45 t/m 54 jaar	91	43	48	52.75%	61	56.7826	2.5134		4.43%	104	182	397	365	1048	€ 0,00
55 t/m 64 jaar	81	38	43	53.09%	70	46.6822	3.461		7.41%	137	148	971	761	2017	€ 0,00
65 jaar en ouder	28	9	19	67.86%	16	10.6085	1.6876		15.91%	19	72	280	365	736	€ 0,00
Totaal	367	179	188	51.23%	301	218.7351	13.1632		6.02%	586	720	3689	1491	6486	€ 0,00

Noot: het hier vermelde aantal medewerkers is het absolute aantal dat gedurende het jaar in dienst is of is geweest.

Werkplezier en werkdruk

De ervaren werkdruk blijft een aandachtspunt in het onderwijssector, ook bij Fortior. Uit de resultaten van het medewerkerstevredenheidsonderzoek blijkt dat medewerkers over het algemeen erg tevreden zijn, maar toch werkdruk ervaren. De scholen ontvangen aanvullende middelen om de werkdruk te verminderen. Met een grotere rol voor de leraren en de teams wordt het eigenaarschap van de leraren van de werkdrukoplossingen gestimuleerd. Het team maakt in samenwerking met de schooldirecteur het bestedingsplan, dat ter instemming wordt voorgelegd aan de P-MR. Dit versterkt de samenwerking in de diverse geledingen van de school. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de afstemming dat het werkdrukgeld wordt ingezet in samenhang met de andere prioriteiten en opdrachten. In 2023 ligt de focus meer en meer op werkplezier. Jaarlijks worden de effecten getoetst.

Vanaf 2023 maakt het bedrag per leerling voor de werkdrukvermindering deel uit van het bedrag per leerling basisbekostiging. Per leerling in het basisonderwijs ontvangen we 275 euro, per leerling in het sbo 550 euro. In 2023 is totaal 744.000 euro aan werkdrukmiddelen ontvangen, deze zijn volledig voor personeel ingezet. Er is met de werkdrukmiddelen géén Personeel Niet in Loondienst (PNIL) ingezet.

Interne mobiliteit

De aandacht voor interne mobiliteit is onverminderd en is geborgd in de gesprekkencyclus. Ons mobiliteitsbeleid staat in dienst van de ontwikkeling van mensen, van de organisatie en van de kwaliteit van het personeel. Soms ligt het accent van het beleid op het oplossen van formatietekorten, maar primair is de drijfveer om uit oogpunt van goed personeelsbeleid loopbaankansen te bieden.

Beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag

Fortior streeft er naar om na ontslag geen uitkeringen te hoeven doen. In 2023 is in één individuele situatie in overleg een passende oplossing gevonden.

ONDERWIJS EN INFORMATIETECHNOLOGIE

ICT

Fortior zet stevig in en investeert in zowel financiële middelen als begeleiding nodig om tegemoet te komen aan de roep om digitale leermethoden, het leren op afstand en aan nieuwe mogelijkheden om gezamenlijk digitaal te leren.

ICT wordt als leermiddel toegepast om eigentijds onderwijs mogelijk te maken. Behalve onderwijsinhoudelijke toepassingen optimaliseren wij ook de toegevoegde waarde van het leerlingvolgsysteem, de leerlingadministratie en de overige ondersteunende systemen voor onze scholen en voor de stichting als geheel.

Iedere school heeft een i-coach. Er is structureel overleg waarin de i-coaches, het managementteam van iedere school en de stafmedewerker ICT overleggen, plannen en evalueren op welke manier ICT het beste toegepast kan worden in de dagelijkse onderwijspraktijk. Daarnaast zijn er reguliere bijeenkomsten met de i-coaches, om van elkaar te leren en samen te werken aan mogelijkheden tot verbetering.

In het kwaliteitsonderzoek dat Fortior begin schooljaar 2022-2023 deed, was ICT flink vooruitgegaan. Het cijfer van het huidige schooljaar 2023-2024 is voor ICT identiek aan dat van vorig jaar.



In 2023 is geïnvesteerd in de professionalisering van i-coaches en is er op drie scholen een start gemaakt met ontdeklabs. Dit blijkt een succesformule te zijn die we komend jaar gaan uitbreiden.

In de navolgende paragrafen wordt per speerpunt uit ons strategisch plan aangegeven wat er het afgelopen jaar is gerealiseerd.

Eigentijds

Microsoft Office 365

Dit pakket faciliteert werken in de cloud waardoor iedereen op elke tijd en elke plaats kan werken. Hiermee voldoet Fortior aan een belangrijke voorwaarde om modern en eigentijds onderwijs te bieden.

Hardware

In deze beleidsperiode is er bewust wat minder geïnvesteerd in leerlinglaptops. Omdat we bezig zijn met de overstap naar een nieuwe netwerkleverancier (na meer dan tien jaar gaan we afscheid nemen van

Dustin/Unilogic) wachten we even met de vervanging van circa achthonderd leerlinglaptops. Als we over zijn gestapt kunnen de leerlingen namelijk ook gebruik maken van Chromebooks (alles is via de cloud benaderbaar) en dat gaat bij achthonderd devices een flinke kostenbesparing opleveren.

Alle leerlingen van groep 3 t/m 8 en alle leerkrachten van Fortior beschikken over een eigen laptop. Voor leerlingen uit de onderbouw zijn op de verschillende scholen zowel leerlinglaptops als iPads aanwezig. We gaan deze laptops steeds meer uifaseren en inzetten op iPads, omdat de software en de interface beter bij de doelgroep past. In 2022-2023 zijn alle digiborden vervangen door de nieuwste versies van Prowise. Dit schooljaar hadden we ook aandacht voor de didactische mogelijkheden en nieuwe ontwikkelingen van deze borden, bijvoorbeeld door via kunstmatige intelligentie in een handomdraai lessen op maat te ontwikkelen.

Eenentwintigste-eeuwse vaardigheden

Een van de focuspunten in deze strategische beleidsperiode is het integreren van eenentwintigste-eeuwse vaardigheden in de dagelijkse onderwijspraktijk. Een onderdeel hiervan is digitale geletterdheid, bestaande uit ICT-basisvaardigheden, mediawijsheid, informatievaardigheden en *computational thinking*, dit is het praktisch en creatief inzetten van digitale middelen om een probleem op te lossen. De Fortior-scholen hebben gekozen voor een doorlopende leerlijn digitale geletterdheid. Met het programma Basicly geven we hier inhoud aan. Basicly is gericht op zowel leerlingen als leerkrachten en biedt een compleet pakket van voor groep 1 t/m 8 om leerlingen digibewust en digivaardig te maken.

In het lopende strategisch meerjarenplan van Fortior zijn drie lijnen te onderscheiden: Samenwerking, Eigenaarschap en Eigentijds. Op het gebied van Eigentijds zijn duidelijke kwaliteitsaspecten geformuleerd die raakvlakken hebben met ICT en eenentwintigste-eeuwse vaardigheden. De indicatoren 'Wij maken gebruik van digitale en moderne methodieken en materialen' en 'Wij zijn ons bewust van en passen de mogelijkheden van eenentwintigste-eeuwse vaardigheden toe, specifiek op gebied van samenwerken' hebben consequenties voor de vormgeving en inrichting van ons onderwijs met behulp van ICT.

Vanuit deze kwaliteitsaspecten zijn we aan de slag gegaan met toepassingen als Basicly en Prowise Presenter. Het gaat hier om een set moderne digitale leermiddelen die ons helpen de doelstellingen te realiseren. Gynzy was vorig jaar ook nog prominent aanwezig op de scholen, maar omdat de educatieve methodesoftware flink verbeterd is, werken dit jaar nog maar enkele scholen met Gynzy. Via Prowise Presenter is het mogelijk om op een interactieve manier les te geven. Leerlingen zien hun individuele inbreng meteen op het digibord verschijnen. Dit verhoogt de betrokkenheid en zorgt ervoor dat leerlingen ook digitaal kunnen samenwerken. Ook zetten we bij Fortior steeds vaker Microsoft Teams in. Deze omgeving faciliteert ook samenwerkend leren met behulp van ICT. In de bijeenkomsten van i-coaches zijn ervaringen van scholen gedeeld.



Wetenschap en Techniek

Fortior heeft een subsidieaanvraag gedaan bij Impuls Open Leermateriaal om een leerlijn Wetenschap en Techniek te ontwikkelen voor groep 1 t/m 8. Deze aanvraag is gehonoreerd en met enkele externe partijen zijn we aan de slag gegaan om lesmateriaal te ontwikkelen. Dit zijn taalrijke lessen die aansluiten bij thema's die spelen in de regio Venlo, zoals transport en logistiek, water, food & agriculture, en lokale cultuur (zoals vastelaovend). De eerste lessen zijn inmiddels opgeleverd en middels gastlessen aangeboden op drie scholen waar we een ontdeklab hebben ingericht (Sterrenpad 't Ven, Kleur-rijk en De Meule). Op deze

manier krijgen leraren en leerlingen een fijne introductie van de lessen en leren ze meteen omgaan met de materialen die we hiervoor aangeschaft hebben (Bluebots, Lego Spike Essential, Micro:bit en greenscreen-software). Het goede nieuws is dat de subsidieverstrekker erg positief was over de opbrengsten, zodat we het traject mogen verlengen om meer leermateriaal te ontwikkelen. Hierbij krijgen we weer een nieuwe financiële impuls. We mogen wel zeggen dat de ontdekklabs een succes zijn. Kinderen leren naast technische vaardigheden ook eenentwintigste-eeuwse vaardigheden, zoals samenwerken, creativiteit, communiceren, programmeren, constructie, presenteren en ondernemen. Bij deze werkvormen komen ook andere kwaliteiten en talenten van kinderen naar voren, zoals bouwen en werken met de handen. Je ziet dat de meer praktisch ingestelde kinderen nu ook kunnen floreren.

Er wordt in de overleggen van i-coaches met veel enthousiasme verteld over de ontdekklabs. Voor het komende schooljaar hebben zich drie nieuwe scholen aangemeld om ook aan de slag te gaan met een ontdekklab. Het idee is om dit gestaag te laten groeien, zodat rond 2026-2027 alle scholen beschikken over een eigen lab en dat het bovenschools beleid is geworden.

Acht scholen doen dit in het schooljaar 2023-2024 mee met de SpaceBuzz. Dit is een innovatief project over ruimtevaart en duurzaam omgaan met de aarde. Als hoogtepunt van het project komt er een grote raket op een vrachtwagen bij school, waarin leerlingen een ruimtereis in Virtual Reality maken. Via STEAM-Limburg krijgt Fortior dit jaar voor verschillende scholen maar liefst drie volledige dagen de beschikking over de SpaceBuzz.

Met College Den Hulster en de andere schoolbesturen in Venlo heeft Fortior een samenwerking lopen bij het Experientcenter. Dit is een groot lab met state-of-the-artmaterialen, zoals VR-brillen, robotarmen, lasercutters, 3D-printers en dergelijke. Alle leerlingen van groep 7 volgen daar op locatie een workshop waar ze in aanraking komen met de meest innovatieve technieken en zo geïnspireerd raken. Vanaf schooljaar 2024-2025 zal er ook een uitleenfaciliteit komen in het Experientcenter, waarbij basisscholen voor enkele weken W&T-materialen mogen lenen om te gebruiken bij projecten in hun klas.

ParnasSys

ParnasSys is een modern leerlingadministratie- en volgsysteem. Hiermee kunnen we de leerlingen goed volgen en hun onderwijsbehoeften beter afstemmen. Om de mogelijkheden van ParnasSys nog beter te benutten heeft Fortior weer een APK ParnasSys afgenomen: een specialist van ParnasSys analyseert samen met het managementteam van de school het functioneren van het programma. Er worden suggesties voor verbeteringen aangedragen waardoor de school er optimaal gebruik van kan maken.

SIVON

SIVON is een coöperatie van schoolbesturen in het po en vo. Hierin bepalen de leden gezamenlijk de richting. Fortior krijgt toegang tot expertise en kennisdeling en zorgt samen met andere besturen voor een passend aanbod van ICT-producten en -diensten. Recentelijk is besproken om via SIVON mee te doen aan een project over Veilig Internet. Hierdoor wordt extra filtering mogelijk op onze netwerken.

Artificial Intelligence

AI is enorm in opkomst. Ook voor het onderwijs biedt dit kansen. Denk aan onder meer vermindering van administratieve lasten, genereren van lesmateriaal, analyseren van leerlinggegevens, schrijven van beleid. We houden bij Fortior de mogelijkheden nauw in de gaten en zijn al bezig om te experimenteren, zoals bij het ontwikkelen van leermateriaal. We hebben goede contacten bij Microsoft, die met hun AI-assistent CO-Pilot al diverse mogelijkheden biedt. Daarnaast hebben we ook gesprekken met NOLAI lopen (Nationaal OnderwijsLab AI) om daar eventueel een project mee uit te voeren. Fortior heeft uitgesproken om voorloper te willen zijn bij deze innovatie ontwikkelingen.

Eigenaarschap

Coachend lesgeven

Dit is een van de speerpunten in het strategisch beleidsplan 2020-2024. Leerlingen worden eigenaar van hun eigen leerontwikkeling en de leerkracht vervult een meer begeleidende rol. ICT is een belangrijk hulpmiddel om leerontwikkeling zichtbaar te maken en te volgen. Denk hierbij aan het leerlingvolgsysteem (ParnasSys), digitaal portfolio, informatievaardigheden, presenteren van werkstukken en dergelijke. Bij onder meer de ontdeklabs worden didactische werkvormen gebruikt waarbij leerlingen veel eigenaarschap krijgen. Ze moeten in groepsverband zelf op zoek naar antwoorden en oplossingen bij probleemstellingen en de oplossingen presenteren. De leerkracht neemt hier met name de rol in van begeleider.

ICT-basisvaardigheden leerlingen en leerkrachten

Een van de Fortior-doelen in deze beleidsperiode is het implementeren van een doorlopende leerlijn digitale geletterdheid. Hiervoor gebruiken we het programma Basicly, dat de digitale geletterdheid bevordert van zowel leerlingen als leerkrachten.

Samenwerken

Eenentwintigste-eeuwse vaardigheden

Samenwerken is een van de eenentwintigste-eeuwse vaardigheden. ICT speelt hierin een belangrijke ondersteunende rol. Denk hierbij aan het samenwerken van leerkrachten zowel op school als schooloverstijgend, het samenwerken van leerlingen aan werkstukken, opdrachten en dergelijke, onlineonderwijs en het werken in Microsoft Teams. Dit zien we ook in de didactiek die hoort bij onderzoekend en ontwerpend leren en gebruikt wordt in de ontdeklabs op scholen. Via open opdrachten moeten kinderen zelf in groepsvorm regie nemen, afstemmen, plannen en organiseren. Dit leidt tot mooie presentaties voor de groep: een documentaire die leerlingen met behulp van een greenscreen hebben gemaakt, een digitale presentatie als resultaat van een onderzoeksvraag, of een escaperoom die leerlingen zelf aan de hand van een thema ontworpen hebben.

Ouderportaal schoolwebsites

Door de inzet van het Ouderportaal verlopen de communicatie en de samenwerking tussen ouders en school goed. Hierdoor kunnen we onze schoolwebsites anders gaan gebruiken. Deze zijn nu primair gericht op het werven van nieuwe leerlingen. Ouders van leerlingen communiceren via het Ouderportaal.

ICT-schoolbezoeken

Eens per jaar vinden er ICT-schoolbezoeken plaats. Tijdens deze bezoeken worden de ICT-doelen van school besproken met de i-coach en iemand van het managementteam. Samen bekijken we wat haalbaar is, wat de wensen zijn en of de ICT-schooldoelen aansluiten bij onze strategische ICT-doelen in deze beleidsperiode. De gesprekken zijn ook bedoeld om de ambities op schoolniveau vast te stellen en te bespreken wat hierbij nodig is aan facilitering vanuit het bestuurskantoor. We geven scholen in de afgesproken kaders de ruimte om ook eigenaarschap te nemen en eigen initiatieven te lanceren. Tevens wordt periodiek de onderwijswerkgroep op de hoogte gebracht van ICT-ontwikkelingen bij de stichting.

Bijeenkomsten i-coach

Deze bijeenkomsten vinden vier keer per schooljaar plaats met als doel de samenwerking tussen de scholen op het gebied van ICT te bevorderen. Ook worden deze bijeenkomsten gebruikt om de kennis van de i-coaches op peil te houden en nieuwe ontwikkelingen te presenteren en met elkaar af te stemmen. Fortior werkt via het principe *teach the teacher* waarbij de i-coach de opgedane kennis en ervaringen verspreidt in zijn eigen schoolteam. De bijeenkomsten van dit jaar stonden in het teken van digitale geletterdheid, ontdeklabs, het Experientcenter en ICT in de onderbouw.

ICT-voortgangsoverleg college van bestuur

Tijdens dit maandelijkse overleg wordt de voortgang op het gebied van ICT besproken met het college van bestuur. Ook wordt besproken hoe we het beste bovenscholse ondersteuning en advies kunnen bieden aan de scholen.

Microsoft 365

Microsoft 365 is geheel gericht op samenwerking. Door steeds meer gebruik te maken van de mogelijkheden in dit pakket wordt de samenwerking in Fortior geoptimaliseerd. Dit zien we zowel in samenwerking tussen medewerkers als leerlingen terug. Via Teams worden online overleggen gehouden,

documenten en bestanden worden met elkaar gecreëerd en gedeeld. Deze manier van werken is inmiddels zo ingebed in de organisatie dat we niet meer zonder kunnen.

STEAM-Limburg

Bij STEAM-Limburg komen de bovenschoolse ICT-coördinatoren uit de provincie regelmatig bij elkaar om kennis te delen en nieuwe inzichten op te doen. We leren veel van elkaars aanpak en oplossingen. Namens Fortior nemen de stafmedewerker ICT en een van de ICT-coördinatoren deel.

AVG

Stichting Fortior hanteert het programma YourSafetynet om zeker te stellen dat we werken volgens de AVG-regels. Het programma is onlangs voorzien van de nieuwe modules Incidentenregistratie en Verwerkingen. Hiermee kunnen we AVG-gerelateerde zaken gestructureerd bijhouden. Nieuw in het programma is de autorisatiematrix, die de verschillende rollen en toegangsrechten tot de softwareprogramma's in kaart brengt. Inmiddels is deze ingevuld, zodat we een actueel beeld hebben van rechten en rollen van medewerkers voor door ons gebruikte software.

Met onze functionaris gegevensbescherming is recent een risicoanalyse uitgevoerd om goed zicht te krijgen op mogelijke dreigingen. Hieruit blijkt dat Fortior goed scoort op AVG in vergelijking met andere stichtingen.

Onderdelen die aandacht behoeven zijn:

- o IPB-beleid opnieuw onder de aandacht brengen bij medewerkers,
- o Melding van incidenten en datalekken,
- o Email met vertrouwelijke tekst of bijlage,
- o Niet vertrouwelijk omgaan met inloggegevens.

Op deze punten gaan we de komende tijd in overleg met onze functionaris gegevensbescherming actie ondernemen.

HUISVESTING EN FACILITAIRE ZAKEN

Huisvestingsbeleid

Uitgangspunten voor het huisvestingsbeleid van Fortior zijn de onderwijskundige ruimtebehoefte, een goed binnenklimaat en streven naar zo laag mogelijke *total cost of ownership* (TCO).

Fortior staat voor eigentijds en toekomstgericht onderwijs. Bij het vertalen van de ruimtebehoefte in een programma van eisen staat het onderwijsprogramma centraal. De didactische werkvormen en leerlingactiviteiten zijn hierbij uitgangspunt. Door teams en directie vanuit hun visie op onderwijs de juiste keuzes te laten maken, prikkelen we de brede ontplooiing vanuit eigen mogelijkheden en talenten. Bij de vertaling van eisen naar ontwerp zorgen we voor een veilige en uitdagende omgeving, waarin iedereen meetelt en zichzelf mag zijn.

Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP)

In het MJOP wordt een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de planning van het noodzakelijke vervangingsonderhoud en de verduurzamingsinvesteringen gericht op de verbetering van bestaande gebouwen. Daarnaast wordt het jaarlijks preventief en klachtenonderhoud gepland en uitgevoerd. Al deze onderdelen zijn opgenomen in een samenhangend plan waarin Fortior het onderhoud aan gebouwen planmatig uitvoert. Vanuit de hierna nog toe te lichten overeenkomst met de gemeente Venlo komen scholen ouder dan 35 jaar in aanmerking voor renovatie.

Verduurzaming

Bij de verduurzaming van gebouwen volgen we de leidraad verduurzaming van schoolgebouwen van het RVO en gebruiken we de bijbehorende maatregelenlijst.

Duurzaamheidsaspecten zijn:

- Onderwijskundige ruimte en gebruikskwaliteit: toegankelijkheid en functionaliteit,
- Gezondheid en binnenmilieu: luchtkwaliteit, thermisch comfort, visueel comfort, akoestische waarde en toekomstgerichte voorzieningen,
- Educatie: mogelijke koppeling in het lesprogramma aan duurzaamheid,
- Energie: energieprestatie, besparingspercentages, duurzame energie en aanvullende energiemaatregelen,
- Milieu: water, afval, materialen en groen,
- Duurzame materialen: FSC-hout, milieuvriendelijke verf en dergelijke,
- Technische kwaliteit: schoonmaakbaarheid en veiligheid.

Renovatie en budgetovereenkomst

De in 2018 getekende budgetovereenkomst met de gemeente Venlo maakt renovatie van schoolgebouwen in samenwerking met de gemeente mogelijk. Per gepland huisvestingsproject worden aan de hand van een haalbaarheidsanalyse een plan en een begroting opgesteld en vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst.

Voor de Groeneveldschool is door de gemeente zowel een renovatiebedrag ter beschikking gesteld als een bedrag voor uitbreiding. De uitbreiding voorziet in het huisvesten van de leerlingen van de vroegere basisschool Taal & lent. De gemeente heeft de volgende bedragen op prijspeil 2020 vastgelegd:

- Renovatiebudget: 1.308.188 euro,
- Nieuwbouwbudget voor uitbreiding: 1.051.000 euro.

Genoemde bedragen zijn in 2023 geactualiseerd op basis van de prijsontwikkelingen in de bouw. De gemeente heeft ingestemd met de aanbesteding en met een verhoging van het van gemeentewege beschikbare budget met 1.142.493 euro.

Vanuit de voorziening groot onderhoud van het bestaande gebouw doet Fortior een bijdrage van 511.627 euro als aandeel in de renovatiekosten.

Vastgoedvisie

De jaren heeft Fortior voor de scholen De Meule, Nova Montessori en Wilibrordusschool met de gemeente de visie voorgelegd om op beide locaties vanuit perspectief van wijkontwikkeling en de behoefte aan maatschappelijke vastgoedfunctie, de ruimtebehoefte van de scholen in dit totaal in te passen. Deze insteek is positief ontvangen en zal verder bestuurlijk worden verkend.

Huisvestingsprojecten

Voor de gebouwen waar grotere aanpassingen worden gepland, wordt een gedetailleerd projectplan opgesteld. In 2023 betrof dit voornamelijk de Groeneveldschool, waar ruimte gecreëerd wordt voor de samengevoegde scholen Taal & lent en Groeneveld, samen met een voorziening voor kinderopvang van Spring.

De uitvoering van dit project is in 2023 begonnen, en loopt voorspoedig. Begin mei 2024 is de planning van de aannemer om het gebouw op te leveren, naar verwachting binnen de begroting. We hopen dan snel daarna het buitenterrein te kunnen aanpakken zodat dit ook voor start zomervakantie 2024 gereed is.

Energie

Het energiecontract met vaste prijzen liep tot 1 januari 2024. Fortior sinds die datum gebruik van een deelname in clickcontracten waarbij energie in delen bij (relatief) gunstige prijsniveaus kan worden vastgeklikt. Tot nu toe hebben we vijftig procent van de afname vastgeklikt, en kopen we de andere vijftig tegen dagmarktprijzen in.

Hiermee worden de energieprijzen en de prijsvolatiliteit zoveel mogelijk beheerst, zij het dat we een substantiële stijging ten opzichte van het in 2023 nog actuele contract zien.

FINANCIEEL BELEID

Algemeen

In het strategisch beleidsplan heeft Fortior doelen en ambities voor 2020-2024 vastgelegd. Wij sturen vooral op de kwaliteit van het onderwijs en stellen onze prioriteiten voor de besteding van middelen op inhoudelijke doelen en idealen en de daarvoor noodzakelijke personele bezetting.

Fortior begroot op schooljaarbasis, terwijl dit verslag het kalenderjaar betreft. Daardoor is het noodzakelijk om elementen uit begroting 2022-2023 en 2023-2024 in deze toelichting te gebruiken.

Het resultaat 2023 is 328.000 euro negatief tegenover een begroot bedrag van 1.350.000 negatief. In 2022 eindigden we met een resultaat van 102.000 euro positief.

Het verschil wordt deels veroorzaakt door de definitieve vaststelling van de reguliere en normatieve rijksbekostiging 2023, door compensatie van de wijzigingen in de cao en in de premies pensioen en sociale lasten. Een andere belangrijke oorzaak voor het verschil zijn de toegekende NPO-middelen. In 2023 is 1.139.000 euro aan NPO-gelden ontvangen, hiervan is 668.000 ingezet en 471.000 nog niet. De niet ingezette middelen zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve NPO en worden de komende jaren ingezet.

Daarnaast zijn er diverse (incidentele) subsidies en bijdragen ontvangen, waaronder de subsidie voor verbetering van basisvaardigheden. Vanuit de gemeente is de normvergoeding voor instandhouding van de taalklassen fors verhoogd en zijn er daarnaast drie extra taalklassen gesubsidieerd.

Ook in 2023 is er een forse tussentijdse instroom van nieuwkomers. De aanvullende bekostiging in 2023 voor deze nieuwkomers bedraagt 522.000 euro.

De verschillen in resultaat ten opzichte van de begroting en ten opzichte van het voorgaande kalenderjaar worden in hoofdstuk 3.1 in detail toegelicht.

Het strategisch beleidsplan is de basis voor onze in principe kostendekkende meerjarenbegroting. Bij de berekeningen is uitgegaan van recente en zo nauwkeurig mogelijk ingeschatte leerlingaantallen. Onze middelen worden gericht en zo veel mogelijk ingezet voor de optimalisatie van de onderwijsopbrengsten.

Planning en control

De continuïteit van onze schoolorganisatie wordt bereikt door een gezond evenwicht tussen de financiële baten en lasten. We bewaken dit met onze planning-en-controlcyclus, waarin we kijken naar:

- o Allocatiemodel en toelichting,
- o Bestuursformatieplan en meerjarige personele begroting,
- o Integrale begroting, per schooljaar en per vijf jaar,
- o Interne managementrapportages,
- o Risicomanagement,
- o Evaluatie en bijsturing,
- o Externe rapportage, zoals jaarrekening en jaarverslag.

Toekomstige ontwikkelingen

Het bestuur verwacht niet dat de veranderingen in de financieringsregelingen van de overheid of andere op dit moment voorzienbare ontwikkelingen zouden moeten leiden tot aanpassingen in het gevoerde beleid.

Investeringsbeleid

Bij de begrotingen 2022-2023 en 2023-2024 zijn gedetailleerde inschattingen gemaakt van de investeringen per school voor de periode 2023-2028. Hierin zijn aannames gedaan voor toekomstige huisvestingsprojecten. Wij actualiseren deze plannen jaarlijks. De uit de meerjarige investeringsbegrotingen voortvloeiende afschrijvingslasten voor 2023 zijn opgenomen in de begroting 2023.

In het investeringsbeleid is vastgelegd dat alleen uitgaven aan activa boven duizend euro worden geactiveerd.

Treasury

Het treasurystatuut wordt jaarlijks beoordeeld aan de hand van actuele regelgeving en ontwikkelingen. In november 2023 is het statuut beoordeeld, en zonder wijzigingen opnieuw vastgesteld door de raad van toezicht. Fortior leeft hiermee de vereisten na uit de Regeling beleggen, belenen en derivaten OCW 2016 (gewijzigde versie van 19 december 2018).

Jaarlijks nemen we in de begroting het treasuryplan op, waarin we aangeven hoe het statuut in dat jaar geoperationaliseerd wordt.

Wij staan een volstrekt transparant liquiditeitsbeheer voor. Het treasuryplan geeft daar invulling aan:

- Beleggen uitsluitend in spaarrekeningen of deposito's bij banken met de best beschikbare rating,
- De onderliggende waarde mag nooit risicovol zijn,
- Werkkapitaal, dat in het treasurystatuut is opgenomen, moet altijd direct opneembaar zijn,
- Daarboven mogen fondsen langer worden vastgelegd, onder voorwaarde dat tegenover deze beperking ook een voldoende hoger rendement staat naarmate de periode langer wordt,
- Gelden namens de gemeente gehouden voor de uitvoering van nieuwbouwprojecten worden apart beheerd en gerapporteerd,
- Periodiek wordt in de managementrapportage een update gedaan van de liquiditeitsprognose,
- Afwijkingen van meer dan tien procent op de per maandeinde geprognosticeerde saldo's worden aan de auditcommissie van de raad van toezicht gerapporteerd met een korte analyse van de oorzaken.

Fortior maakt gebruik van het zogenaamde schatkistbankieren, waarbij het banksaldo wordt afgestort bij het ministerie van Financiën, maar daar direct opneembaar blijft. Dit mechanisme voorkomt dat we negatieve rente aan onze huisbankier zouden moeten betalen over ons banksaldo.

Fortior heeft geen uitstaande beleggingen, leningen en derivaten per ultimo 2023; evenmin per ultimo 2022.

Nationaal Programma Onderwijs

Voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 heeft het ministerie een substantiële, voorsnog tijdelijke financiële impuls gegeven in de vorm van het Nationaal Programma Onderwijs. Omvang en timing van deze middelen en de beperkte beschikbaarheid van goed en gekwalificeerd personeel maken het lastig om ze in deze twee schooljaren tijdig en volledig in te zetten. De niet-ingezette NPO-middelen zijn opgenomen in een bestemmingsreserve en worden in de jaren na 2023 gericht ingezet.

Scholen hebben aan het eind van schooljaar 2022-2023 hun NPO-plannen geëvalueerd en in schooljaar 2023-2024 -al dan niet in bijgestelde vorm- gecontinueerd.

De verantwoording en toelichting op de inzet van de NPO-gelden is als volgt:

- Alle scholen hebben individueel een schoolscan gemaakt en een schoolprogramma opgesteld,
- In 2021 is door al onze scholen een nulmeting gedaan, om bij volgende metingen de resultaten te kunnen zien,
- Scholen hebben aan het eind van schooljaar 2022-2023 hun NPO-plannen geëvalueerd en in schooljaar 2023-2024 -al dan niet in bijgestelde vorm- gecontinueerd,
- Samengevat zijn de volgende interventies door de scholen ingezet voor 2023:
 - Extra inzet van personeel en ondersteuning: 88,4 procent,
 - Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen: 4,4 procent,
 - Meer onderwijs om groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren 4,2 procent,
 - Effectievere inzet onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren: 3,0 procent,
- De ouders waren actief bij de bepaling van de inzet van de middelen betrokken door hun participatie in de afzonderlijke medezeggenschapsraden per school,
- Alle scholen hebben de vereiste instemming van hun MR gekregen,
- Van de in 2023 ingezette NPO-middelen van 667.000 euro is 28.000 euro ofwel 4,2 procent ingezet voor inhuur van Personeel Niet in Loondienst (PNIL),
- Er zijn geen NPO-middelen bovenschools ingezet.

Er was in het verslagjaar geen sprake van de aanvulling bekostiging NPO nieuwkomers inzake ISK.

Allocatie van middelen

De uitgangspunten voor de verdeling van de middelen die wij van de overheid ontvangen:

- o Wij ontvangen als stichting een normatieve rijksbijdrage voor 2023 op basis van het aantal leerlingen op 1 februari 2022,
- o Wij passen een inhouding van in totaal veertien procent van de normatieve rijksbijdragen toe ter dekking van de kosten die wij gemeenschappelijk bovenschools dragen en voor de kosten van het bestuurskantoor,
- o De (normatieve) werkdrukmiddelen zijn onderdeel van de basisbekostiging per leerling en worden volledig aan de scholen toegerekend en ingezet op basis van de met de P-MR'en afgestemde plannen,
- o Niet-normatieve rijksbijdragen (waaronder Onderwijsachterstand-middelen, bekostiging nieuwkomers, subsidie lerarenbeurs, zijinstroom) en overige bijdragen (taalklassen, vergoeding medegebruik schoolgebouw) worden toegerekend aan de betreffende scholen.

De besluitvorming over de allocatie van middelen heeft plaatsgevonden in overleg tussen bestuur en schooldirecties. De P-GMR heeft hiermee ingestemd door haar instemming met het bestuursformatieplan 2022-2023 respectievelijk 2023-2024.

De totale middelen inclusief rentebaten in 2023 van 24.144.000 euro zijn als volgt ingezet:

- o Op schoolniveau 20.017.000 euro (82,9 procent),
- o Bovenschools gedragen gemeenschappelijke kosten 3.051.000 euro (12,6 procent),
- o Bestuurskantoor 1.076.000 euro (4,5 procent).

Onderwijsachterstandsmiddelen (OAB)

De onderwijsachterstandsmiddelen worden toegerekend aan de scholen waarvoor ze worden toegekend. Dit wordt gedaan op basis van de schoolscores van het CBS en de aanvullende bekostiging voor NOAT-leerlingen (Nederlands onderwijs aan anderstaligen). Het sbo volgt de verdeelsystematiek van de CUMI-regeling (culturele minderheden).

De besluitvorming over deze verdeling van de OAB-middelen heeft plaatsgevonden in overleg tussen bestuur en schooldirecties. De P-GMR heeft hiermee ingestemd door haar instemming met het bestuursformatieplan 2022-2023 respectievelijk 2023-2024.

De belangrijkste maatregelen die met deze extra middelen van in totaal 866.000 euro zijn gefinancierd:

- o Verkleinen van taalachterstanden en laaggeletterdheid,
- o Verkleining van de klassen waar mogelijk,
- o Extra onderwijsassistenten en ondersteuning in de klas.

Bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders

In 2023 heeft Fortior 268.000 euro ontvangen in het kader van de regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders. Deze middelen zijn ingezet voor individuele scholing van leerkrachten.

De besluitvorming over de inzet van middelen heeft plaatsgevonden na overleg tussen bestuur en schooldirecties. De P-GMR heeft hiermee ingestemd door haar instemming met het bestuursformatieplan 2022-2023 respectievelijk 2023-2024.

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

Fortior kent de behoeften van haar leerlingen. Om tot een passend inhoudelijk aanbod te komen, hebben wij deze vertaald in doelen en ambities, neergelegd in ons meerjarig strategisch beleidsplan en geconcretiseerd in jaarplannen. Onze personele en financiële middelen zetten we daar op in, in perspectief van de meerjarenbegroting.

Risicomanagement is een belangrijk element in onze planning en control. Eenmaal per jaar wordt een risicoanalyse uitgevoerd, met daarnaast continue beoordeling gedurende het jaar van de werking van onze beheersingsmaatregelen. Het interne risicobeheersingssysteem wordt in de volgende paragraaf meer in detail toegelicht.

De belangrijkste onzekerheden voor Fortior liggen voornamelijk in het heersende lerarentekort, in de ontwikkeling van het aantal leerlingen en de direct daaraan verbonden overheidsvergoedingen, in onduidelijkheden over niveau en aard van deze vergoedingen en in cao-ontwikkelingen. Bij het samenstellen van onze meerjarenprognoses brengen we risico's gedetailleerd in kaart, inclusief een inschatting van de financiële gevolgen. Aan de hand van scenarioplanning beoordelen we de ontwikkelingen en bijbehorende mogelijke maatregelen, zodat we goed zicht houden op benodigde en realiseerbare sturing. Hierdoor mogen we verwachten dat we ook de komende jaren structureel kostendekkend kunnen blijven werken.

De raad van toezicht blijft door frequente discussies betrokken bij de strategische planvorming en houdt door gedetailleerde operationele en strategische managementrapportages zicht en invloed op de ontwikkelingen in onze organisatie. Elders in dit jaarverslag wordt nader toegelicht hoe de raad van toezicht het bestuur ondersteunt en adviseert over de beleidsvraagstukken en hun financiële vertaling.

Het volgende deel van dit hoofdstuk geeft nader toelichting op de verwachte ontwikkeling van leerlingaantallen, kengetallen, op de meerjarenbegroting inclusief inschatting van de belangrijkste risico's en onzekerheden en geeft een inventarisatie van interne risicobeheersings- en controlesystemen.

Meerjarenbegroting

Sinds schooljaar 2017-2018 stellen we een begroting op schooljaarbasis op. Met de goedgekeurde jaarrekening 2022 en de schooljaarbegroting als startpunt zijn we al in oktober 2023 gestart met de uitwerking van de meerjarenbegroting (MJB) 2024-2025 tot en met 2028-2029. De uitgangspunten voor dit proces zijn vastgelegd in een met de raad van toezicht afgestemde inhoudelijk georiënteerde kaderbrief. In februari 2024 heeft de raad van toezicht de begroting schooljaar 2024-2025 en de MJB 2024-2025 tot en met 2028-2029 vastgesteld.

De MJB is gebaseerd op de begroting 2024-2025, aangevuld met inschattingen van mogelijke ontwikkelingen op langere termijn. Aanvullend analyseerden we welke posten in de huidige aannames risico's en kansen opleveren en op welke posten wij operationeel en financieel kunnen bijsturen, mochten risico's zich voordoen, een en ander vertaald in het onder deze meerjarenbegroting opgenomen gekwantificeerde conservatieve scenario.

Meerjarenbegroting baten en lasten

Meerjarenbegroting 2024 - 2028					
(bedragen * 1.000)					
Baten	2024	2025	2026	2027	2028
Rijksbijdragen	23.072	22.773	22.740	22.986	23.074
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	821	592	568	568	568
Overige baten	195	123	117	117	117
Totaal baten	24.087	23.488	23.425	23.671	23.759
Lasten					
Personeelslasten	20.557	19.944	19.485	19.507	19.569
Afschrijvingen	637	648	659	691	725
Huisvestingslasten	1.312	1.313	1.432	1.438	1.438
Overige lasten	2.566	2.238	2.107	2.077	2.069
Totaal lasten	25.071	24.143	23.681	23.713	23.801
Saldo baten en lasten	-984	-655	-256	-42	-42
Financiële baten en lasten					
Financiële baten en lasten	105	42	42	42	42
Resultaat	-879	-613	-214	0	0

Bron: MJB 2024-2025 t/m 2028-2029.

De hier getoonde negatieve resultaten zijn het gevolg van de geplande extra uitgaven als besteding van de bestemmingsreserves die in de afgelopen jaren zijn gevormd.

Daarnaast zijn in de schooljaren 2024-2025 en 2025-2026 extra middelen vanuit de algemene reserves opgenomen voor bijzondere en innovatieve ontwikkelingen. Voor inzet hiervan geldt dat per project specifieke onderbouwing van doel en effect aan de school of scholen wordt gevraagd, en dat deze projecten alleen na toestemming van het college van bestuur kunnen worden gestart.

Risico's en onzekerheden

Hoewel onze verwachting is dat het leerlingaantal licht zal stijgen in de komende jaren hebben wij ook een scenario ontwikkeld waarin rekening wordt gehouden met een gestage daling van het aantal leerlingen met uiteindelijk tien procent per 1 februari 2028 ten opzichte van de huidige, voor de meerjarenbegroting gehanteerde, leerlingprognose. Dit om te kunnen beoordelen of we ook in dat geval nog een financieel en inhoudelijk verantwoorde invulling kunnen geven aan onze doelstellingen.

Een lager aantal leerlingen leidt tot een verminderde noodzakelijke inzet van personeel en tot de noodzaak van besparingen op overige kosten. Het realiseren van een grote besparing zal niet direct op korte termijn mogelijk zijn, maar op iets langere termijn zeker.

De afgelopen jaren zijn de prijzen fors gestegen. Deze kostenstijging is doorgerekend in de meerjarenbegroting op basis van de realisatie tot en met 2023. Het ministerie heeft de normatieve bekostiging in 2023 navenant geïndexeerd.

In dit conservatieve scenario wordt ondanks de redelijke verwachting dat we gecompenseerd zullen worden voor de komende jaren gerekend met een niet gecompenseerde prijsstijging van tien procent vanaf 2025-2026. Om deze prijsstijgingen te kunnen opvangen zijn vanaf 2025-2026 noodzakelijke besparingen in de kosten meegenomen om tot een sluitende begroting te komen.

De uitkomsten hiervan zijn in vergelijking met onze MJB:

Vergelijking scenario's	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29
Voorgestelde meerjarenbegroting	-748	-517	0	0	0
conservatief scenario zonder aanpassingen	-748	-950	-350	-353	-349
verschil	0	-433	-350	-353	-349
extra nog niet gelabelde besparingen:					
personele lasten		250	248	303	299
overige instellingslasten		50	50	50	50
Meerjarenbegroting bij conservatief scenario	-748	-650	-52	0	0

Op basis van deze analyse concluderen wij dat, rekening houdend met de ontwikkelingen in het aantal leerlingen, bij de overheid en het personeelsbestand, Fortior een gezonde meerjarenplanning realiseert, zodat we de toekomst met vertrouwen tegemoet kunnen blijven zien. Hierbij hoeven we onze reserves niet verder aan te spreken dan hier getoond, ze zijn toereikend om de continuïteit te blijven handhaven.

Meerjarenontwikkeling balans

Gebaseerd op de in februari 2024 vastgestelde begroting verwachten wij een stabiele ontwikkeling van onze balans. Wij gaan ervan uit dat er geen structurele wijzigingen optreden in onze financieringsstructuur. Bij het opstellen van de balansprojecties 2024 tot en met 2027 is uitgegaan van de definitieve eindbalans 2023, de geactualiseerde prognose 2023-2024, de geactualiseerde berekeningen voor meerjarig onderhoud en de in 2024 vastgestelde meerjarenbegroting 2024-2025 tot en met 2028-2029.

Balansprognose		2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bedragen per 31 december (* 1.000)							
Activa							
Vaste activa							
Materiële vaste activa		2.581	2.893	2.665	2.626	3.031	2.740
Vlottende activa							
Vorderingen		526	200	200	200	200	200
Liquide middelen		6.892	3.522	3.181	3.063	1.841	2.342
Totaal activa		9.999	6.615	6.046	5.889	5.072	5.282
Passiva							
Eigen vermogen:							
Algemene reserve		1.846	1.945	1.769	1.467	1.467	1.467
Bestemmingsreserve personeel		-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve ICT		100	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve NPO		1.333	475	-	-	-	-
Bestemmingsreserve MJO		-	-	-	-	-	-
Totaal Eigen vermogen		3.279	2.420	1.769	1.467	1.467	1.467
Voorzieningen		2.640	2.495	2.577	2.722	1.905	2.115
Kortlopende schulden		4.080	1.700	1.700	1.700	1.700	1.700
Totaal passiva		9.999	6.615	6.046	5.889	5.072	5.282

De volgende onderwerpen zijn opgenomen in de verantwoording op het financieel beleid en derhalve niet herhaald in deze continuïteitsparagraaf:

- o Prognose voor medewerkers en leerlingen: ontwikkelingen in meerjarig perspectief,
- o Kengetallen: financiële positie.

De rapportage van het toezichthoudend orgaan is opgenomen in het verslag intern toezicht aan het einde van dit bestuursverslag.

Strategische risico's

De Code Goed Bestuur en de richtlijn Jaarverslag Onderwijs bevatten voorschriften voor risicomanagement, beheersingssystemen en opbrengsten. Fortior brengt gestructureerd risico's in kaart zodat we passende maatregelen kunnen nemen om te voorkomen dat strategische doelen in het gedrang komen. Er is in het verslagjaar geen sprake geweest van afwijkingen op de Code Goed Bestuur.

In 2023 is naast de reguliere operationele risicoanalyse (waarover later in dit hoofdstuk meer) met externe ondersteuning een analyse gemaakt van de belangrijkste strategische risico's, die als belangrijke bouwsteen is gebruikt bij het opstellen van het strategisch beleidsplan 2024-2028. Vooruitlopend daarop is en wordt, gekoppeld aan de focuspunten onderwijs en personeel, nu al werk gemaakt van de belangrijkste risicogebieden.

Voor de belangrijkste gesignaleerde risico's geven we hierna aan op welke elementen in 2023 energie is geïnvesteerd, wat we hierna ook blijven doen:

1. Personeel/arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is erg krap. Hoewel het nog steeds lukt om vacatures in te vullen ligt hier naar toekomst toe een grote zorg. Het aanbod aan gekwalificeerde leerkrachten is eenvoudigweg te klein om te voldoen aan de behoefte. Om dit risico te adresseren onderscheidt Fortior zich als aantrekkelijk werkgever door de mens en de professional nadrukkelijk centraal te stellen, door actieve begeleiding en coaching van onze professionals in hun werk. Persoonlijke aandacht, gezien en gehoord worden en ruimte voor persoonlijke ontwikkeling zijn daarbij essentieel. Daarbij passen naast ontwikkeling en coaching ook betrokkenheid, continuïteit, perspectief en gemeten medewerkerstevredenheid. Naast deze interne focus heeft Fortior het initiatief genomen om te zoeken naar goede oplossingen in samenwerking met andere stichtingen in Noord-Limburg. Fortior participeert met andere stichtingen voor po in Noord-Limburg in het initiatief Regionale Aanpak Personeelstekort. Daarin werken de stichtingen en lerarenopleidingen samen om tekorten op regionaal niveau aan te pakken.

In 2023 is meer concreet geïnvesteerd in de volgende elementen: in verschillende innovatieve projecten worden alternatieve aan personeel gerelateerde aanpakken onderzocht. Middelen die hiervoor zijn ingezet hebben als neveneffect dat een aantal personeelsleden langer aan Fortior gebonden blijft. In de aankomende beleidsperiode zal fors worden ingezet op het behoud van medewerkers. Aandacht voor alle leeftijdscategorieën (van warm welkom tot op een positieve wijze afronden van de carrière), middels passende maatwerkoplossingen. In het nieuwe strategische HR beleid geven we gericht invulling aan:

- Structureel denken en handelen gericht op werkplezier en vitaliteit,
- Boeien en binden van aankomende tot ervaren professionals door ruimte en verantwoordelijkheid voor de eigen ontwikkeling en passend gebruik persoonlijk bekwaamheidsdossier,
- Waardering,
- Kwalitatief goede gesprekken met de leidinggevende,
- Blijvende aandacht voor delen van kennis en vaardigheden in school en stichting,
- Samen ontwikkelen en uitvoeren van eigentijds en toekomstbestendig personeelsbeleid.

2. Maatschappelijke onrust en polarisatie

Wat er gebeurt in de wijk komt ook de school binnen. De veiligheid van het personeel en de kinderen staat onder druk. Dit vraagt veel van leerkrachten en leidt af van het onderwijs op basiskennis rekenen en taal. Maatschappelijke problemen leiden vaak tot verbreding van het takenpakket van de school. Het aangeven van grenzen en het maken van keuzes geeft vanwege verschil in waarden en normen, alsook de huidige maatschappelijke normen, een risico. Scholen ervaren in toenemende mate problemen met vluchtelingen of migranten die niet wensen te integreren.

In 2023 is ingezet op de volgende elementen:

- We ontwikkelen of onderhouden burgerschapsonderwijs waardoor kinderen basisvaardigheden ontwikkelen om deel uit te maken van een pluriforme democratische samenleving,
- We monitoren systematisch de sociaal- emotionele ontwikkeling van de kinderen en handelen naar de uitkomsten,
- We zorgen dat kinderen voldoende kunnen en leren samenwerken.

3. Groeiende diversiteit leerlingenpopulatie

De ondersteuningsvragen van leerlingen worden zwaarder, waardoor de druk op de leerkrachten verder toeneemt. Daarmee komt de kwaliteit van het onderwijs onder druk te staan. Fortior loopt het risico dat niet alle leerlingen voldoende begeleid kunnen worden. Er is steeds meer maatwerk nodig is, waardoor het ontwikkelen van competenties als eigenaarschap en leren samenwerken wordt bemoeilijkt. Afstemming met ouders verloopt steeds vaker moeizaam, onder meer door taalbarrières en laaggeletterdheid.

Wat hebben we hier in 2023 aan gedaan?

- o Scholen hebben in hun schoolplan hun leerlingenpopulatie preciezer in beeld gebracht en vertaald naar wat dit betekent voor hun aanbod en onderwijsresultaten,
- o Scholen werken met de referentieniveaus, bepalen hun eigen streefdoelen en vergelijken hun onderwijsresultaten daarmee,
- o Scholen versterken via gesprekken met kinderen hun eigenaarschap,
- o Scholen werken met een uniform ontwikkelingsperspectief voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften,
- o Scholen hebben gericht aandacht voor de taalontwikkeling en bijbehorende afgestemd taalaanbod voor kinderen met risico op onderwijsachterstanden. Ze werken toe naar het behalen van eigen en stichtingsstreefdoelen.

4. Digitalisering en innovatie

Het tempo van de ontwikkelingen is hoog en wat deze ontwikkelingen kunnen betekenen voor Fortior is onvoldoende bekend. Daarnaast is op dit moment het adaptievermogen van de leerkrachten van digitalisering laag en is de verwachting dat dit voorlopig ook zo zal blijven. De gemiddelde leeftijd van personeel is hoog. Met name jongeren adapteren technologie veel sneller. De digitalisering die er al is wordt niet volledig benut en geïntegreerd in het onderwijs. Veel wordt ervaren als iets erbij in plaats van helpend. Ruimte voor innovatiekracht is nodig om dit risico naar de toekomst toe te kunnen mitigeren.

In 2023 werkten we via deze elementen aan dit risico:

- o Digitale innovatie wordt steeds meer geïncorporeerd in de bedrijfsvoering,
- o We werken via Basicly aan de digitale geletterdheid van de kinderen,
- o Pilotscholen doen ervaringen op met Ontdeklabs en een geïntegreerde aanpak voor wetenschap en techniek. Zij ontwikkelen dit door en delen hun bevindingen met andere scholen,
- o We verdiepen en verbreden van de inzet van de digitale leeromgeving,
- o We benutten van de mogelijkheden van de digitale leeromgeving als antwoord op het personeelstekort,
- o We maken onderzoeken hoe we weloverwogen gebruik van Artificial Intelligence kunnen gaan maken.

Overige actuele risico-elementen voor onze stichting

Naast het gebleken en daarmee evidente risico van pandemieën zijn dit de voornaamste reguliere operationele risico's voor onze stichting:

- o Leerlingaantallen,
- o Bekostiging,
- o Ziekteverzuim,
- o Cybersecurity.

Leerlingaantallen

Voor de bekostiging vanuit het Rijk is de ontwikkeling van het leerlingaantal van groot belang. De prognose van de leerlingaantallen wordt bepaald door de demografische ontwikkelingen en het marktaandeel van de school. Onder meer doordat ouders van school wisselen of niet langer de school kiezen alleen op basis van de identiteit, kunnen er schommelingen in de leerlingaantallen optreden.

Bekostiging

Fortior is afhankelijk van de rijksoverheid voor haar inkomsten, van een cao die landelijk wordt afgesloten en van enkele verplichte uitvoeringsinstanties, zoals het ABP en het Participatiefonds. Doordat vaak laat in het lopende begrotingsjaar of zelfs na afloop ervan de definitieve bekostigingsbedragen voor het onderwijs bekend worden, kan het zijn dat het geld niet direct effectief besteed kan worden. Een voorbeeld hiervan zijn de NPO-gelden, waarvoor in eerste instantie op korte termijn effectieve invulling gevonden moest

worden. In de loop van 2022 is bekend gemaakt dat de looptijd van het NPO met twee jaar is verlengd tot 2024-2025. Er komen geen extra middelen beschikbaar, maar er is wel meer tijd om de middelen in te zetten. Dit heeft zijn effect op het toenemende weerstandsvermogen en daarmee op de maatschappelijke discussie over onderwijsinstellingen waar te weinig van de ontvangen gelden aan onderwijs besteed zou worden. Voor zover financiën pas later besteed gaan worden, worden deze geormerkt in het eigen vermogen als bestemmingsreserve.

Ziekteverzuim

Met een relatief steeds ouder wordende leerkrachtenbestand is de ontwikkeling van het ziekteverzuim een risico. Het hoogste percentage ziekteverzuim is te zien bij de groep 55-plussers, juist deze medewerkers willen we met het oog op de arbeidsmarkt vitaal en inzetbaar houden voor de organisatie. Om daar op in te spelen hebben wij met onze verzuimcoördinator en met onze beleidsmedewerker HR actief aandacht voor werk- en privébelasting, waarbij we met name in de coronaperiode ervaren hebben dat de digitale ontwikkelingen stressverhogend zijn voor deze groep. Wij hebben nagegaan op welke punten deze groep kan worden ontzien, in de normtaak kijken we onder meer hoe we ze tegemoet kunnen komen over de verdeling van de taken in de week. Ook is er extra aandacht voor het gebruik van duurzame inzetbaarheidsuren om deze leeftijdsgroep te ondersteunen.

Cybersecurity

In deze tijd van verdergaande digitalisering en innovatieve en efficiënte manieren om de onderwijsprestaties te stimuleren vragen de ICT-gerelateerde processen extra securityaandacht in het bijzonder vanuit de privacywetgeving. Risico's als datalekken, systeemhacks en ransomware worden bij Fortior met externe expertise gemonitord en er zijn protocollen hoe te handelen in voorkomende gevallen. De verzekeringsportefeuille is aangepast om dit risico -in ieder geval de financiële gevolgen daarvan- af te dekken.

Essentieel is dat we blijven sturen op gedrag in de organisatie. Dit doen we vooral door de awareness zowel door het aanspreken van collega's als door regelmatige trainingen zo groot mogelijk te houden. Daarnaast hebben we ook nieuwe Fortigate-routers besteld. Deze worden in mei 2024 geïnstalleerd. Het zijn 'slimme' routers die ons verkeer monitoren en filteren. Op deze manier zijn we weer beter beveiligd en voldoen we op dit onderdeel aan het normenkader.

Intern risicobeheersingssysteem

Operationele risicoanalyse

Vast onderdeel van de bedrijfsvoering is de jaarlijkse operationele risicoanalyse, waarin we aan de hand van ons kwaliteitszorgsysteem (WMK) de beoordeling van risico's per vakgebied in kaart brengen met scores tussen 1 en 4. Indien de beoordeling gemiddeld minder dan 3 is, wordt een gedetailleerde analyse gemaakt van de onderliggende knelpunten en worden acties gedefinieerd.

Risicogebied	Gemiddelde score	Thema			Checkpoints		
		Totaal	Beneden 2.8	%	Totaal	Beneden 2.8	%
Bestuurlijk handelen onderwijskwaliteit	3.71	5	0	0%	32	0	0%
Voorwaarden bestuurlijk handelen	3.71	5	0	0%	40	0	0%
Wet- en regelgeving	3.95	11	0	0%	64	0	0%
Strategisch beleid	3.57	6	0	0%	45	0	0%
Financien en beheer	3.61	15	0	0%	121	3	2%
Personeelsbeleid	3.18	13	1	8%	57	10	18%
ICT	3.70	26	0	0%	83	9	11%
Gebouwen	3.42	6	0	0%	33	5	15%
TOTAAL	3.61	87	1	1%	475	27	6%

We kunnen constateren dat we met een gemiddelde van 3.6 (2022: 3.4) een verbetering hebben gerealiseerd, vooral in personeelsbeleid en ICT.

Bij personeelsbeleid vraagt verbetering van het gebruik van het bekwaamheidsdossier nadere aandacht. Dit gebeurt door de werkgroep personeel met de intentie dat we in het nieuwe kalenderjaar operationeel met de dossiers aan de slag zijn.

Verantwoording van de financiën



ONTWIKKELINGEN IN MEERJARIG PERSPECTIEF

Prognose leerlingenaantal

Fortior stelt periodiek instroomprognoses van leerlingen op. Waar nodig stellen we ze bij op grond van ervaringsgegevens en kennis en verwachting van wijkontwikkeling. De uitkomsten vormen de basis voor onze meerjarenbegroting (financieel en personeel). De hierna vermelde prognose is opgesteld in oktober 2023 en maakt integraal deel uit van de in 2024 vastgestelde meerjarenbegroting 2024-2025 tot en met 2028-2029.

Leerlingenaantallen 2022-2027							
Stand per 1 februari	Brin	2022	2023	2024	2025	2026	2027
		werkelijk		prognose			
Sterrenpad 't Ven	03KJ	165	169	165	175	180	185
Talentencampus bao	03NU	256	258	248	255	255	255
De Zuidstroom	03OK	227	246	255	260	260	260
De Meule	03OT	213	223	225	231	235	243
Nova Montessori	03OT	110	111	118	122	125	134
Groeneveldschool *	03XJ	270	289	295	300	305	310
De Weiërt	04VO	164	152	157	148	151	150
De Wegwijzer	04VS	60	67	66	68	68	69
Kleur-Rijk	05DV	107	116	121	125	125	125
School aan de Vijver	05TV	293	288	279	269	270	270
Willibrordusschool	06IZ	218	456	466	476	480	478
De Startbaan	06FW	446	224	249	259	272	274
Talentencampus sbo	16PD	88	90	90	90	90	90
Totaal		2.617	2.689	2.734	2.778	2.816	2.843

* onder Groeneveldschool zijn ook de aantallen van de inmiddels gefuseerde school Taal & lent opgenomen.

Deze leerlingenprognoses vormen de basis voor de MJB 2024-2025 tot en met 2028-2029.

De bijbehorende voorziene personele bezetting uitgedrukt in fte's per functiecategorie voor de eerstkomende jaren ziet er als volgt uit:

FTE inzet per functiecategorie	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28
	werkelijk	prognose				
Directie	10,0	9,9	9,4	9,7	9,7	9,7
Onderwijzend personeel	145,6	148,5	146,3	139,5	139,7	140,2
Onderwijs ondersteunend personeel	60,0	58,6	50,7	43,7	42,8	43,0
Totaal aantal fte's	215,5	217,0	206,5	193,0	192,1	192,8

Bovenstaande personele bezetting is gebaseerd op de realisatie 2023-2024, prognose 2023-2024 en MJB 2024-2025 tot en met 2028-2029. In deze cijfers is de uitloop van de NPO-inzet en subsidie Basisvaardigheden een belangrijke verklarende factor voor de terugloop in aantallen medewerkers.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN EN BALANS

Staat van baten en lasten					
(bedragen * 1.000)					
	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022	Vershil realisatie 2023 vs begroting 2023	Vershil realisatie 2023 vs realisatie 2022
Baten					
Rijksbijdragen	23.040	19.474	21.744	3.566	1.296
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	613	260	411	353	202
Overige baten	276	63	290	213	-14
Totaal baten	23.929	19.797	22.445	4.132	1.484
Lasten					
Personeelslasten	20.111	17.318	18.408	2.793	1.703
Afschrijvingen	589	614	537	-25	52
Huisvestingslasten	1.708	1.493	1.507	215	201
Overige lasten	2.058	1.715	1.883	343	175
Totaal lasten	24.465	21.140	22.334	3.325	2.131
Saldo baten en lasten	-536	-1.343	111	807	-647
Financiële baten en lasten					
Financiële baten en lasten	208	-7	-8	215	216
Resultaat	-328	-1.350	103	1.022	-431

Toelichting resultaat op hoofdlijnen

Het positieve resultaat over 2023 ten opzichte van de begroting en ten opzichte van het voorgaande jaar wordt grotendeels verklaard door de substantiële, tijdelijke financiële impuls van het NPO, hogere normatieve rijksbijdragen en diverse (incidentele) subsidies, waaronder de aanvullende bekostiging voor nieuwkomers, verbetering van basisvaardigheden en gemeentelijke bijdragen voor de taalklassen. Van de in 2023 ontvangen NPO-gelden is 667.000 euro daadwerkelijk ingezet in 2023, voornamelijk voor personele formatie, schoolbegeleiding en (externe) ondersteuning. De niet ingezette middelen van 471.000 euro zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve NPO en zullen de komende jaren worden ingezet.

In 2023 is voor 522.000 euro aan aanvullende bekostiging voor nieuwkomers en maatwerkbekostiging ontvangen door hogere instroom van asielzoekers en overige vreemdelingen. Ook is er voor 316.000 euro groeibekostiging ontvangen door hogere tussentijdse instroom van leerlingen.

De normatieve rijksbijdragen wijken 2.405.000 euro positief af ten opzichte van de begroting als gevolg bijstelling van de definitieve regeling reguliere bekostiging 2023. In deze regeling worden de hogere kosten als gevolg van de in 2023 afgesloten nieuwe cao, bijstelling op basis van de pensioen- en sociale lasten en de algemene prijsstijging gecompenseerd. Hier staan ook hogere (loon)kosten tegenover.

Het ministerie van OCW heeft vanaf 2022 extra middelen beschikbaar gesteld om basisvaardigheden van taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid te verbeteren. In 2023 zijn vijf scholen van Fortior in aanmerking gekomen voor deze extra middelen. Totaal is 297.000 euro in 2023 ontvangen waarvan 202.000 euro is ingezet en verantwoord, de niet ingezette middelen tot en met 2023 bedragen 94.000 euro en zullen in de komende jaren worden ingezet.

Daarnaast zijn de achterstandsscores herzien, dit heeft 122.000 euro meer aan bekostiging van de bestrijding van onderwijsachterstanden opgeleverd.

In 2022 heeft de gemeente Venlo de subsidie taalklassen herzien. De gemeente Venlo heeft een structurele subsidie toegekend van ruim 1.874.000 euro voor het organiseren van vijf taalklassen voor de periode 2022-2027. Daarnaast worden met ingang van schooljaar 2023-2024 twee taalklassen voor 10 tot 14-jarigen bekostigd. In 2023 is 422.000 euro aan subsidie voor de taalklassen ontvangen.

Daarnaast hebben de scholen in 2023 van de gemeente Venlo vanuit het Venlofonds een (incidentele) subsidie ontvangen voor het verzorgen van fruit en lunches op de scholen. Hiervoor is een bedrag van 182.000 euro ontvangen, waarvan 139.000 euro is ingezet.

In parallel aan de vereenvoudiging van de bekostiging per 2023 is de normvergoeding vanuit het samenwerkingsverband aangepast. Tevens ontvangt het sbo met ingang van 2023 alle ondersteuningsmiddelen rechtstreeks van het Rijk en niet meer (deels) via het samenwerkingsverband. Dit heeft in 2023 geleid tot bijdrage van 737.000 euro vanuit het SWV-PO Noord Limburg.

De wijzigingen in de cao, de extra inzet NPO, verbetering basisvaardigheden en de extra inzet passend onderwijs hebben geleid tot hogere loonkosten en uitgaven aan extern personeel en school- en leerlingbegeleiding. Door de toename van het middellang en lang ziekteverzuim is in 2022 een voorziening langdurig zieken gevormd, in 2023 is deze voorziening geactualiseerd en is 6.000 euro aanvullend gedoteerd aan deze voorziening.

Verder zijn eind 2022 de geprognosticeerde uitgaven volgens onze meerjarig onderhoudsplanung geactualiseerd. In 2023 is 347.000 euro aanvullend gedoteerd aan de voorziening onderhoud. Ook in 2021 en 2022 heeft deze aanvullende dotatie voor eenzelfde bedrag plaatsgevonden.

De prijsstijgingen van de afgelopen jaren heeft zich ook in 2023 doorgezet waarbij de stijging van de energielasten, onderhoudslasten en de inkoop van leermiddelen het meest in het oog springt.

Schematisch worden de verschillen in het resultaat 2023 ten opzichte van de begroting 2023 en het voorgaande jaar 2022 in de tabellen op de volgende pagina's in meer detail uitgesplitst.

Analyse resultaat 2023 versus begroting 2023 (bedragen * 1.000)		Effect op het resultaat
Begroting 2023		(1.350)
Baten		
- Hogere normatieve rijksbijdrage; jaarlijkse prijsindexatie, compensatie cao (o.a. 10% loonstijging) en premies pensioen -en sociale lasten	2.405	
- Hogere groeibekostiging (tussentijdse instroom)	95	
- Hogere bekostiging onderwijsachterstandenbeleid; bijstelling achterstandsscores	122	
- Hogere bekostiging Nationaal Programma Onderwijs (inclusief arbeidsmarkttoelage NPO)	393	
- Subsidie Verbetering Basisvaardigheden; niet begroot	171	
- Aanvullende bekostiging nieuwkomers (tussentijdse instroom) en maatwerkbekostiging	338	
- Bekostiging wegens samenvoeging	86	
- Aanvullende doelsubsidies Rijk; zij-instromers, onderwijsass. opleiding tot leraar, lerarenbeurs en rijke schooldag	62	
- SWV passend Onderwijs; lagere normvergoeding en bekostiging sbo rechtstreeks via het rijk	(107)	
- Gemeente Taalklassen; hogere normvergoeding en subsidie 2 extra klassen	175	
- Gemeente subsidie fruit en lunches	139	
- Overige overheidsbijdragen; m.n. NPO, OAB en gezonde basisschool	39	
- Hogere overige baten (huur, detachering en diverse overige subsidies en bijdragen)	214	
Lasten		
- Hogere loonkosten (inclusief uitkeringen UWV); hoofdzakelijk nieuwe cao (o.a. 10% loonstijging), extra formatieve inzet in het kader van NPO, basisvaardigheden en overige (incidentele) subsidies	(2.344)	
- Hogere kosten personeel niet in loondienst; m.n. hogere inhuur staf & ondersteuning en inhuur t.b.v. ziektevervanging	(318)	
- Hogere overige personele lasten; m.n. scholing & coaching personeel, BGZ, dotatie personele voorzieningen en diverse kleinere afwijkingen	(131)	
- Lagere afschrijflasten; diverse uitgestelde investeringen en voordelig prijsverschil investering ICT	25	
- Hogere huisvestingslasten; algemene prijsstijgingen voor m.n. onderhoud, energie, schoonmaak en beveiliging. Tevens niet begrote verhuiskosten.	(215)	
- Hogere lasten administratie en beheer; algemene prijsstijgingen o.a. accountantskosten, telefonie/internet, contributies en verzekeringen. Daarnaast diverse incidentele, niet begrote kosten	(105)	
- Hogere lasten Inventaris, apparatuur en leermiddelen; algemene prijsstijgingen ict, leermiddelen en kopieerkosten	(84)	
- Hogere overige lasten; getotaliseerd	(153)	
- Hogere financiële baten en lasten; niet begrote rentebaten	215	
Jaarrekening 2023		(328)

Analyse resultaat 2023 versus resultaat 2022 (bedragen * 1.000)		Effect op het resultaat
Jaarrekening 2022		103
Baten		
- Hogere normatieve rijksbijdrage; stijging leerlingaantallen, jaarlijkse prijsindexatie, nieuwe cao (o.a. 10% loonstijging) en m.i.v 2023 gewijzigde bekostigingssystematiek (vereenvoudiging bekostiging)		2.123
- Lagere groeibekostiging (tussentijdse instroom)		(101)
- Hogere bekostiging onderwijsachterstandenbeleid; bijstelling achterstandsscores		1 67
- Lagere bekostiging Nationaal Programma Onderwijs (inclusief arbeidsmarkttoelage NPO); toegekend t/m schooljaar 2022/2023		(789)
- Subsidie Verbetering Basisvaardigheden; toegekend in 2023 voor 6 scholen		1 53
- Aanvullende bekostiging nieuwkomers (tussentijdse instroom) en maatwerkbekostiging; lagere instroom en lagere normvergoeding		(140)
- Bekostiging wegens samenvoeging		8 6
- Aanvullende doelsubsidies Rijk; zij-instromers, onderwijsass. opleiding tot leraar, lerarenbeurs en rijke schooldag		40
- SWV passend Onderwijs; lagere normvergoeding en bekostiging sbo rechtstreeks via het rijk		(243)
- Gemeente Taalklassen; hogere normvergoeding en subsidie 2 extra klassen		110
- Gemeente subsidie fruit en lunches		139
- Overige overheidsbijdragen; m.n. NPO, OAB en gezonde basisschool		(47)
- Lagere overige baten (huur, detachering en diverse overige subsidies en bijdragen)		(14)
Lasten		
- Hogere loonkosten (inclusief uitkeringen UWV); hoofdzakelijk nieuwe cao (o.a. 10% loonstijging), extra formatieve inzet in het kader van NPO, basisvaardigheden en overige (incidentele) subsidies		(1.905)
- Hogere kosten personeel niet in loondienst; m.n. hogere inhuur staf & ondersteuning en inhuur t.b.v. ziektevervanging		(112)
- Hogere overige personele lasten; m.n. scholing & coaching personeel, BGZ, dotatie personele voorzieningen en diverse kleinere afwijkingen		(105)
- Lagere dotatie personele voorzieningen Jubilea en langdurig zieken		419
- Hogere afschrijflasten; m.n. uitbreiding aantal devices in 2022		(52)
- Hogere huisvestingslasten; algemene prijsstijgingen voor m.n. onderhoud, energie en schoonmaak. Tevens in 2023 gerealiseerde verhuiskosten		(201)
- Hogere lasten administratie en beheer; algemene prijsstijgingen en diverse incidentele kosten in 2023		(53)
- Lagere lasten Inventaris, apparatuur en leermiddelen; onjuiste toerekening diverse licentiekosten aan 2022. Daarnaast ook algemene prijsstijgingen ict, leermiddelen en kopieerkosten		9 3
- Hogere overige lasten; m.n. Uitgaven Venlofonds fruit en lunches		(214)
- Hogere financiële baten en lasten; stijging rente vanaf eind 2022		2 15
Jaarrekening 2023		(328)

Ontwikkeling balanspositie

Bedragen per 31 december (* 1.000)	Balans		
	2023	2022	Vershil
Activa			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	2.581	2.763	(182)
Vlottende activa			
Vorderingen	526	324	202
Liquide middelen	6.892	4.838	2.054
Totaal activa	9.999	7.926	2.075
Passiva			
Eigen vermogen	3.278	3.606	(328)
Voorzieningen	2.640	2.111	529
Kortlopende schulden	4.080	2.209	1.871
Totaal passiva	9.998	7.926	2.072

Materiële vaste activa

De balanswaarde van de materiële vaste activa is per 31 december 2023 met 182.000 euro afgenomen. In 2023 is voor een bedrag van 407.000 euro geïnvesteerd, waarvan 80.000 euro in verduurzaming van de schoolgebouwen, 174.000 euro in hardware ICT, 79.000 euro in inventaris en meubilair en 74.000 euro in leermiddelen. De afschrijving van de bestaande en de nieuwe investeringen bedroeg 589.000 euro in 2023.

Vorderingen

De vordering op het ministerie van OCW per eind 2023 betreft een nabetaling bekostiging nieuwkomers. Deze vordering is begin 2024 uitbetaald door het ministerie. De overige vorderingen zijn met 257.000 euro afgenomen ten opzichte van het voorgaand jaar. Alle vorderingen lopen af in 2024.

Liquide middelen

Het saldo van liquide middelen is met 2.054.000 euro toegenomen. Dit kan voor een groot deel worden toegeschreven aan de (vooruit) ontvangen maar nog niet-ingezette subsidies, overige bijdragen en bouwbudgetten van de gemeente.

Stichtingsvermogen

Het resultaat over 2023 van 328.000 euro negatief is onttrokken aan het eigen vermogen.

De niet-ingezette middelen NPO van 471.000 euro zijn toegevoegd aan het bestemmingsreserve NPO. Er is 117.000 euro onttrokken aan de in 2020 gevormde bestemmingsreserve personeel.

Daarnaast is er 100.000 euro onttrokken aan de in 2020 gevormde bestemmingsreserve ICT en 347.000 euro aan de in 2021 gevormde bestemmingsreserve MJO.

Voorzieningen

De totale balanswaarde van de voorzieningen is per 31 december 2023 met 529.000 euro toegenomen. De berekening van de benodigde voorziening meerjarig onderhoud is eind 2022 geactualiseerd. Op basis van deze berekening is naast de reguliere toevoeging van 290.000 net zoals vorig jaar 347.000 euro extra gedoteerd. Gedurende het jaar zijn uitgaven voor een bedrag van 119.000 euro gedaan, die ten laste zijn gebracht van deze voorziening. De voorziening Jubilea is per ultimo 2023 geactualiseerd op basis van de jubileum uitkeringen in 2023 van 36.000 euro en het huidige personeelsbestand. De voorziening langdurig zieken is geactualiseerd per 31 december 2023, op basis hiervan is 6.000 euro gedoteerd.

Kortlopende schulden

Deze balanspost is met 1.871.000 euro toegenomen en heeft hoofdzakelijk betrekking op de in 2023 vooruit ontvangen en/of nog te besteden subsidies, overige bijdragen en bouwbudgetten. De kortlopende schulden lopen grotendeels af in 2024.

FINANCIËLE POSITIE

Kengetallen

In samenhang met de meerjarenbalans zoals opgenomen in de continuïteitsparagraaf, laten onze kengetallen de volgende verwachte ontwikkeling zien:

	Signalerings- waarden OCW	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
▪ Solvabiliteit 2 (eigen vermogen + voorzieningen / totaal vermogen)	< 30%	72%	59%	74%	72%	71%	66%	68%
▪ Weerstandsvermogen (eigen vermogen / totaal baten)	< 5%	16%	14%	10%	8%	6%	6%	6%
▪ Liquiditeit (current ratio) (vlottende activa / kortlopende schulden)	< 0,75	2,3	1,8	2,2	2,0	1,9	1,2	1,5
▪ Rentabiliteit (nettoresultaat / totaal baten)	3-jarig < 0 2-jarig < -0,05 1-jarig < -0,10	0%	-2%	-4%	-3%	-1%	0%	0%
▪ Bovenmatig Eigen Vermogen (werkelijk vermogen / normatief eigen vermogen)	> 1,0	1,1	0,9	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4
▪ Huisvestingsratio ((huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen) / totale lasten)	> 0,10	0,07	0,07	0,05	0,06	0,06	0,06	0,06
▪ Werkkapitaal in miljoenen euro's (vlottende activa -/- kortlopende schulden)	n.v.t.	3,0	3,3	2,0	1,7	1,6	0,3	0,8

Toelichting op de financiële positie en kengetallen

Solvabiliteit

Solvabiliteit 2 is met 13 procentpunten afgenomen. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van de forse toename van de kortlopende schulden als gevolg van de diverse vooruit ontvangen en/of nog te besteden subsidies, bijdragen en bouwbudgetten, zoals toegelicht in de ontwikkeling van de balanspositie.

De Onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van 30 procent. Instellingen met een lagere solvabiliteit worden extra gemonitord of krijgen ondersteuning. Met een percentage van 59 procent blijft Fortior hier nog steeds ruim boven. De komende jaren komt dit getal weer rond de 70 procent. We hebben een gezonde financiële positie.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is met 14 procent 2 procentpunten afgenomen ten opzichte van 2022. Bij haar beoordeling van de financiële positie van onderwijsinstellingen hanteert de Inspectie van het Onderwijs een signaleringswaarde lager dan 5 procent. Fortior blijft hier ruim boven. In de langetermijnprognose ontwikkelt deze indicator zich richting signaleringswaarde, gebaseerd op de huidige verslaggevingssystematiek. Fortior heeft in haar jaarrekening 2023 net als in de jaarrekening 2022 gebruik gemaakt van de overgangsregeling voor de bepaling van de voorziening groot onderhoud, uitgaande van de tot nu toe toepasselijke regelgeving. De geanticiperde ontwikkeling van het weerstandsvermogen zal nauwlettend in de gaten worden gehouden.

Liquiditeit (current ratio)

De current ratio bedraagt 1,8 en is met 0,5 afgenomen. Bij haar beoordeling van de financiële positie van onderwijsinstellingen hanteert de Inspectie van het Onderwijs een signaleringswaarde lager dan 0,75. Hier blijven we ruimschoots boven. Fortior heeft 1,0 als kritische ondergrens gedefinieerd op basis van de doelstelling dat minimaal de kortlopende schulden uit de vlottende activa moeten kunnen worden voldaan.

Rentabiliteit

Bij rentabiliteit wordt het resultaat beoordeeld door het resultaat uit gewone bedrijfsvoering te delen door de totale baten. Het streven is naar een rentabiliteit van 0 procent. Echter, de uit de besteding van de gevormde bestemmingsreserves voortvloeiende negatieve resultaten leiden tot een geaccepteerd tijdelijk lagere rentabiliteit.

Bovenmatig publiek eigen vermogen

In 2020 is het kengetal signaleringswaarde bovenmatig publiek eigen geïntroduceerd. Bij de signaleringswaarde boven 1 kan sprake zijn van bovenmatig eigen vermogen (lees: het totaal van algemene reserve en bestemmingsreserves). Dit kengetal komt ultimo 2023 op 0,9 en ook de komende jaren blijft dit onder 1. We kunnen dus concluderen dat Fortior geen bovenmatige reserves aanhoudt.

Huisvestingsratio

Dit kengetal geeft weer welk deel van de lasten wordt besteed aan huisvesting. Als gevolg van de actualisatie van de voorziening meerjarig onderhoud en aanvullende dotatie aan de voorziening onderhoud stijgt tijdelijk de huisvestingsratio in de periode 2021-2023, echter nog onder de gestelde signaleringswaarde. Vanaf 2024 is de huisvestingsratio weer op het niveau van voor de aanvullende dotatie.

Overzicht huidige liquiditeitspositie

De stand van zaken aan het eind van het jaar:

Omschrijving (bedragen * 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Kasgelden	4	4
Betaalrekening	35	53
Schatkistbankieren	6.853	4.742
Spaarrekeningen	-	-
Overige schoolbankrekeningen	-	39
Totaal liquide middelen	6.892	4.838

Schatkistbankieren houdt in dat onze middelen bij het ministerie van Financiën worden afgestort, zodat over het banksaldo geen negatieve rente behoeft te worden afgedragen. Als bouwheer beheert Fortior namens de gemeente gelden voor school(ver)nieuwbouw. Eind 2023 is het saldo van de beheerde bouwbudgetten 604.000 euro (2022: nihil).

Benodigde liquiditeit

Onze voornaamste uitgaven zijn de salarissen. In 2023 ging het om 76,1 procent van de totale kosten; in 2022 om 74,3 procent. De betaling van de salarissen wordt direct gedekt met de maandelijkse rijksbijdrage. Fortior loopt hier geen liquiditeitsrisico.

De kortlopende schulden hebben eind 2023 een saldo van 4.080.000 euro. Rekening houdend met de kortlopende vorderingen, per saldo 526.000 euro, is op korte termijn een bedrag van ongeveer 3.554.000 euro aan liquide middelen nodig om aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. De beschikbare liquiditeit is daarmee ruimschoots voldoende. Het bedrag kan ruim worden voldaan uit de direct opneembare saldo schatkistbankieren en uit het tegoed op de rekening-courant (samen een saldo van 6.888.000 euro eind 2023). Onze geplande investeringen en onttrekkingen uit de voorziening onderhoud passen binnen de geprognosticeerde liquiditeit.

Met deze liquiditeitspositie ziet Fortior geen problemen om aan de verplichtingen te kunnen blijven voldoen.

Verslag intern toezicht

Toezichtfunctie

De raad van toezicht houdt vanuit zijn wettelijke en statutaire rol integraal toezicht op de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het college van bestuur, op de algemene gang van zaken binnen de stichting en de verwezenlijking van grondslag en doelstelling van de stichting, de door haar in stand gehouden scholen en de met haar verbonden rechtspersonen.

Meer in detail houdt de raad van toezicht tevens toezicht op het naleven van de wet- en regelgeving, het naleven dan wel afwijken van de voor de stichting vastgestelde Code Goed Bestuur in het primair onderwijs, de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van middelen, het functioneren van het college van bestuur, en op de algemene zaken binnen de stichting en andere aangelegenheden voor zover bij wet- of regelgeving is voorgeschreven.

De raad van toezicht heeft zich in de hoedanigheid van zijn (interne) toezichthoudende rol ervan vergewist dat de verkregen middelen door Fortior in 2023 doelmatig zijn ingezet ten behoeve van het (primaire) onderwijsproces.

Klankbord- en adviesrol

De raad van toezicht staat het college van bestuur vanuit het besef van rolzuiverheid en rolbewustzijn ter zijde, fungeert als klankbord en geeft invulling aan zijn adviesrol. Bij de vervulling van zijn taak richt de raad zich naar het belang van de stichting, het belang van de scholen die door de stichting in stand worden gehouden en het belang van de samenleving.

Werkgeversrol

De raad van toezicht maakt binnen de grenzen van de Wet Normering Topinkomens afspraken over de beloning van het college van bestuur.

Door het voeren van perspectiefgesprekken, planningsgesprekken, voortgangsgesprekken en functioneringsgesprekken met het college van bestuur geeft de raad invulling aan zijn werkgeversrol.

De taken en bevoegdheden van de raad van toezicht zijn zodanig dat deze een deugdelijk en onafhankelijk intern toezicht kan uitoefenen.

Toepassing

In het Reglement raad van toezicht is deze toezichthoudende rol uitgewerkt voor onder meer de positionering, werkwijze en besluitvorming, taken en bevoegdheden, benoeming, samenstelling en profielschets, informatievoorziening en zelfevaluatie en functioneren.

De aanpassingen in het Reglement omvatten onder meer verdere explicitering van de overige externe betrekkingen die een aan te bevelen of voor te dragen lid bekleedt of heeft bekleed in verband met de vervulling van de taak en het niet deelnemen aan beraadslaging of besluitvorming als een lid een (in)direct belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van Stichting Fortior. In het afgelopen jaar zijn er geen situaties geweest waarin sprake was van een (potentieel en/of schijnbaar) tegenstrijdig belang.

De raad van toezicht conformeert zich daarnaast aan de Code Goed Bestuur van de PO-Raad, november 2020 met de hierin opgenomen principes:

- o Goed onderwijs voor alle kinderen,
- o Verbinding met de maatschappelijke context,
- o Professionalisering,
- o Integriteit en transparantie.

Naar aanleiding van de uitgevoerde zelfevaluaties is in het jaar 2023 een traject gestart om de uitwerking en de (kaders en wijze van) toepassing van de te onderscheiden rollen als toezichthouder, werkgever van het college van bestuur, klankbord en adviesrol voor het college van bestuur en de netwerkrol naar

maatschappelijke partners te formuleren in de vorm van een Toezichtsvisie, Toezichtkader en toetsingscriteria. Dit (ook zelfevaluatief en -reflectief) traject loopt door naar het jaar 2024.

Samenstelling van de raad van toezicht

De raad van toezicht is zodanig samengesteld dat voldoende spreiding van deskundigheid, competenties en maatschappelijke achtergronden geborgd zijn. Er is geen sprake van conflicterende nevenfuncties. De leden van de raad van toezicht worden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar met een herbenoembaarheid voor een periode van nogmaals maximaal vier jaar.

De samenstelling van de raad van toezicht in 2023:

Naam	Functie raad van toezicht en aandachtsgebied(en) rvt commissie	Maatschappelijke functie	Nevenfuncties	Rvt-lid sinds	1 ^e keer herbenoem(d) /baar
Dhr. J.W.P. Meulenkamp RA RC	Voorzitter raad van toezicht Aandachtsgebieden: Remuneratiecommissie en Auditcommissie	VieCuri Medisch Centrum voor Noord-Limburg, Concern Controller	Bestuurslid Mr. W.J. Meulenkamp B.V. (vergoeding)	01-12-2015	10-12-2019 Afgetreden 01-12-2023
Dhr. E.W. Leenes MiF	Voorzitter raad van toezicht Aandachtsgebied: Remuneratiecommissie	HumanCapitalCare BV, directeur Zuid-Nederland	Lid raad van toezicht/voorzitter auditcommissie Stichting Emiliusschool (bezoldigd); lid raad van toezicht/vicevoorzitter en voorzitter auditcommissie Stichting Salto (bezoldigd); lid raad van toezicht/voorzitter audit- en remuneratiecommissie Stichting Oosterwijs (bezoldigd)	04-10-2023	01-10-2027
Mevr. drs. J.P. Pijls	Vicevoorzitter raad van toezicht Aandachtsgebied: Remuneratiecommissie	MET ggz, Raad van Bestuur	Voorzitter raad van toezicht Kindante (bezoldigd); voorzitter bestuur St. Baandomein (onbezoldigd)	01-04-2021	01-04-2025
Dhr. drs. H.G.A.M. Janssen*	Lid raad van toezicht Aandachtsgebied: Kwaliteitscommissie Auditcommissie	Oud rector-VO	SPO Venray, lid raad van toezicht (vergoeding)	01-07-2018	01-07-2022
Mevr. drs. M.A.H. Kremers	Lid raad van toezicht Aandachtsgebied: Kwaliteitscommissie	Mede-eigenaar Wij zijn Tijdmakers BV Zakelijk leider stichting ADEM theaterproducties	Bestuurder JoAn Holding BV (bezoldigd) Bestuurder TvM BV – (onbezoldigd);	01-07-2018	01-07-2022

			bestuurder Infinita Fiducia BV (bezoldigd); lid raad van advies Zomerparkfeeste n (onbezoldigd)		
Mevr. drs. J.W.N. Keunen E MFC RC	Lid raad van toezicht Aandachtsgebied: Auditcommissie	Manager bedrijfsvoering Woonwenz	Medewerker Emenef b.v. (bezoldigd)	01-04-2021	01-04-2025

* Voorgedragen door de GMR

Werkwijze en commissies

De toezichthoudende taak is breed en veelomvattend. Gezien het grote aantal onderwerpen, de diversiteit en omwille van efficiëntie en effectiviteit werkt de raad van toezicht met drie commissies: Kwaliteitscommissie, Remuneratiecommissie en de Auditcommissie. Begin 2023 zijn hiertoe opgestelde reglementen waarin onder meer zijn opgenomen de samenstelling, de taken en bevoegdheden, vergaderfrequentie van deze commissies door de raad van toezicht vastgesteld.

Deze commissies vergaderen periodiek steeds voorafgaande aan een voltallige vergadering van de raad van toezicht, zij bereiden de relevante deelonderwerpen voor en brengen mede op basis van het verslag van de commissievergadering advies uit aan deze laatste (besluitvormende) vergadering.

De raad van toezicht, en meer specifiek de Remuneratiecommissie, voorziet in het werkgeverschap voor het college van bestuur. De raad van toezicht werkt met een protocol, waarin zijn werkgeversrol jegens het college van bestuur en de hieraan gekoppelde gesprekscyclus is vastgelegd. In het jaar 2024 wordt deze gesprekscyclus verder geborgd.

Vanuit de in het Strategisch Beleidsplan geformuleerde koers, de externe ontwikkelingen en de uitdagingen waarvoor Fortior zich gesteld ziet, is het college van bestuur gevraagd hiervan een nadere uitwerking te geven voor de betekenis en continuïteit van goed onderwijs en (de inrichting van) de organisatie in de vorm van een Bestuursopdracht. Dit moet leiden tot een besturingsfilosofie, waarin tevens de gewenste organisatieontwikkeling wordt geformuleerd in resultaten.

Werkzaamheden van de raad van toezicht

De periodiciteit, frequentie en agenda van de vergadering volgt in ieder geval de reguliere planning-en-controlcyclus van Fortior. Vergaderingen en bijeenkomsten van de raad van toezicht worden in principe bijgewoond door het college van bestuur en op verzoek de manager bedrijfsvoering. De raad van toezicht heeft in 2023 vijfmaal vergaderd.

Op basis van deze planning-en-controlcyclus en drie periodieke managementrapportages wordt de raad van toezicht integraal geïnformeerd over de ontwikkelingen bij Fortior. In de managementrapportages zijn indicatoren voor performancemonitoring op de dimensies onderwijs en kwaliteit, personeel en werkgeverschap en bedrijfsvoering. Hiermee wordt ook toezicht gehouden op de rechtmatige verwerving en de rechtmatige en doelmatige besteding van middelen. De onafhankelijke externe accountantscontrole richt zich mede op de rechtmatigheid en doelmatigheid. De voortgang van de tien bovenschoolse focuspunten en daarmee de strategische beleidsontwikkeling volgens het Strategisch Beleidsplan 2020-2024 wordt twee keer per jaar gerapporteerd en besproken met de raad van toezicht. De raad van toezicht heeft daarmee een goed zicht op de resultaten en risico's van de organisatie.

Omdat de raad van toezicht veel waarde hecht aan voeling met de praktijk, vindt er tweemaal per jaar een schoolbezoek plaats. Op 27 maart 2023 werd De Startbaan en op 20 november 2023 werd De Meule bezocht.

Op 15 december 2023 is er een Ronde Tafel Overleg gevoerd tussen schooldirecteuren, college van bestuur en raad van toezicht met als onderwerp het concept strategisch beleid 2024-2028.

Naast de reguliere vergaderingen is er eenmaal per zes weken, en waar gewenst op afroep, bilateraal overleg tussen de voorzitter van de raad van toezicht en het college van bestuur. Waar nodig hebben de andere leden van de raad individueel contact met het college van bestuur.

Daarnaast neemt de raad van toezicht als stakeholder deel aan de netwerkbijeenkomsten van Fortior, mede in het kader van de horizontale dialoog. In 2023 heeft op 26 september een bijeenkomst met stakeholders plaatsgevonden waarin het strategisch beleid 2020-2024 (ontwikkelingen en opbrengsten) geëvalueerd en verantwoord zijn, waarin we bouwstenen ophaalden voor het strategisch beleid 2024-2028 en we vooruit keken naar het onderwijs van de toekomst.

In lijn met de Wet Versterking Bestuurskracht Onderwijsinstellingen, de in het jaar 2021 aangehaalde contacten en de op basis daarvan gemaakte afspraken om elkaar minimaal twee keer per jaar te ontmoeten en relevante thema's met elkaar te bespreken, hebben GMR en de raad van toezicht elkaar op 8 februari 2023 en op 28 november 2023 ontmoet.

Op 30 maart 2023 heeft de Raad van Toezicht een gesprek gevoerd met de inspectie in het kader van het vierjaarlijks onderzoek naar het bestuur.

Kwaliteitscommissie

De kwaliteitscommissie met als aandachtspunten HR-beleid en onderwijsontwikkelingen en -resultaten vergaderde met het college van bestuur en betreffend staflid op 30 maart en 12 april over het Fortior HR-beleid en op 31 oktober 2023 over onderwijsopbrengsten, passend onderwijs en HR-ontwikkelingen. De aanbevelingen om hoge prioriteit te geven aan actief en innoverend HR-beleid en aan extra basisvaardigheden taal en rekenen, hebben geleid tot prioritering in het SPB 2024-2028 alsook in de meerjarenbegroting. Verder heeft de raad van toezicht meegewerkt aan (de voorbereiding van) het inspectiebezoek maart 2023.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie van Fortior is vier maal bij elkaar gekomen in 2023 en wel op 15 februari, 8 mei, 5 juli en 4 oktober. In deze bijeenkomsten stonden niet alleen de ontwikkelingen en resultaten van Fortior centraal maar ook de ontwikkeling van het college van bestuur. Op 5 juli 2023 is een nieuwe beoordelingscyclus vastgesteld met input van een extern bureau. Het college van bestuur stelt jaarlijks een ontwikkelplan op aan de hand van de professionaliseringsthema's voor bestuurders in het funderend onderwijs dat in de remuneratie commissie is besproken en vastgesteld. Het college van bestuur heeft analoog aan de verstrekte bestuursopdracht 2022, de (her) inrichting van het bureau ter hand genomen en een routeplan uitgezet met als doel om toekomstbestendig onderwijs voor Fortior vorm te geven in de komende periode. Het college van bestuur is van rechtswege overgegaan naar de nieuwe cao bestuurders voor funderend onderwijs. Mede op basis van extern advies is de Arbeidsovereenkomst van het college van bestuur in lijn gebracht met deze nieuwe cao.

Auditcommissie

In 2023 hebben er drie vergaderingen plaatsgevonden van de auditcommissie. Hierin zijn de volgende onderwerpen besproken:

- o Begroting en formatieplanning 2023-2024,
- o Voorlopige prognose 2023,
- o Concept inkoopbeleid,
- o Proces vaststelling WNT-klasse,
- o Volgende stappen strategisch risicomanagement,
- o Flynth-rapportage jaarrekening 2022,
- o Concept jaarverslag 2022,
- o Notitie bovenmatig & buffervermogen,
- o Contracten boven 20k,
- o Verwachte stijging energiekosten vanaf 2024,
- o Voorstel benoeming accountant 2023,
- o Interimrapportage Flynth,

- Notitie meerjarig onderhoud en jaarrekening 2023.

Bij de bespreking van de jaarrekening en de interim rapportage was de accountant aanwezig. De adviezen van de commissie zijn door de raad overgenomen.

Besluiten waaraan de raad van toezicht goedkeuring heeft gegeven in 2023

Conform de statuten van Fortior heeft de raad van toezicht in het verslagjaar goedkeuring gegeven aan:

- Begroting 2023-20224,
- Bestuursformatieplan 2023-2024,
- Meerjarenbegroting 2023-2024 t/m 2027-2028,
- Jaarverslag 2022, inclusief jaarrekening 2022,
- Extra investering ad 50.000 euro vervanging telefonie,
- Goedkeuring uitvoeringsovereenkomst gemeente en overeenkomst aannemer inzake renovatie en uitbreiding Groeneveldschool.

Wervingsprocedure nieuwe voorzitter

Medio 2023 is door de raad van toezicht gestart met de werving van een nieuwe voorzitter. Er is een profiel opgesteld, waarbij het college van bestuur en de GMR de ruimte hebben gekregen om hun input te leveren. We zijn op zoek gegaan naar een inspirerende en verbindende voorzitter, die een bijdrage levert aan een diverse en inclusieve samenstelling van de raad. Dit heeft geleid tot onze voordracht van dhr. Leenes aan het bestuur en de GMR, wat heeft geresulteerd in de benoeming.

Overige besluiten van de raad van toezicht in 2023

Besluit	Datum
De raad van toezicht besluit Flynth accountants te herbenoemen als controlerend accountant voor de controle van de jaarrekening 2022.	01-02-2023
Flynth/Astrium wordt benoemd voor de controles van 2023.	12-04-2023
De reglementen van de auditcommissie, kwaliteitscommissie en remuneratiecommissie worden vastgesteld.	12-04-2023
De conceptstatuten worden vastgesteld.	12-04-2023
De vergoeding raad van toezicht per 1 januari 2023 wordt vastgesteld.	05-07-2023
Gesprekkencyclus college van bestuur. De opzet gesprekkencyclus CvB is op 5 juli 2023 in de remuneratiecommissie besproken en door de raad van toezicht in het vooroverleg vastgesteld.	05-07-2023
Fortior zal in 2024 het eigen risicodragerschap continueren.	04-10-2023
Het college van bestuur zal de ontvangen opdrachtbrief accountant controle 2023 met instemming van de raad van toezicht ondertekenen.	04-10-2023
E. Leenes wordt per 04-10-2023 benoemd als lid raad van toezicht en per 01-12-2023 als inkomend voorzitter.	04-10-2023
De raad van toezicht verleent J. Meulenkamp per 01-12-2023 decharge als voorzitter van de raad van toezicht.	13-12-2023

B. Jaarrekening

1. Grondslagen

Grondslagen algemeen

Activiteiten van het bevoegd gezag

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van de Stichting Fortior (KvK-nummer 12038468) en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen verantwoord.

Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen in de Ministeriële Richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs, de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. Deze jaarrekening is uitgaande van de continuïteitsveronderstelling opgesteld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Positieve resultaten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen van voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college van bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten. De belangrijkste schattingen hebben betrekking op:

- o De waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen,
- o De verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de voorziening voor groot onderhoud,
- o De bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Vergelijkende cijfers

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, dan wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is

dan de realiseerbare waarde, dan wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Investeringsubsidies

Verkregen investeringsubsidies voor de aanschaf van materiële vaste activa worden in mindering gebracht op de investeringen.

Eigendom

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de stichting en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen. De kosten van groot onderhoud binnen, alsmede het buitenschilderwerk van de schoolgebouwen worden ten laste gebracht van de voorziening groot onderhoud. Verbouwingskosten van School aan de Vijver zijn op de balans opgenomen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet direct beschikbaar zijn, worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die langer dan twaalf maanden niet direct beschikbaar zijn, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Algemene reserve

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten. De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van Fortior. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten, die ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserves worden gevormd voor een specifiek doel in de toekomst.

De bestemmingsreserve personeel is gevormd door een besluit van het bevoegd gezag en heeft specifieke personele doeleinden. Deze bestemmingsreserve is ultimo 2023 volledig ingezet.

De bestemmingsreserve ICT is gevormd door een besluit van het bevoegd gezag en heeft als doel om de digitalisering van het onderwijs verder vorm te geven. Deze bestemmingsreserve is ultimo 2024 volledig ingezet.

De bestemmingsreserve NPO is gevormd door een besluit van het bevoegd gezag en is gevormd op basis van de niet ingezette middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Deze bestemmingsreserve zal de komende 2 jaar ingezet worden.

De bestemmingsreserve MJO is gevormd door een besluit van het bevoegd gezag en is gevormd ter dekking van de in 2021 geactualiseerde voorziening groot onderhoud. Deze bestemmingsreserve is ultimo 2023 volledig ingezet.

Voorzieningen algemeen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan waarbij waarschijnlijk een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht.

Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die waarschijnlijk in de toekomst optreden, maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum al aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten, waarbij een deel van de verwachte uitgaven dateert van voor de balansdatum.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten gebouwen wordt bepaald op basis van te verwachten kosten over een reeks van jaren, voorzien in het onderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd ten laste van het resultaat. De voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. Met de actualisatie van de voorziening groot onderhoud in 2021 en aanvullende dotaties in de periode 2021-2023 groeit de voorziening naar het gewenste niveau. Bij de bepaling voor de voorziening groot onderhoud ultimo 2021 is gebruik gemaakt van de tijdelijke uitzonderingsbepaling conform RJO 4, lid 1c.

Voorziening ambtsjubileum

Onder verwijzing naar Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen inzake toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.

De voorziening is opgenomen tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voor zover deze na 31 december 2023 vallen en zijn gebaseerd op 100 procent gedurende het eerste jaar en 70 procent gedurende het tweede jaar van de arbeidsongeschiktheid.

Kortlopende schulden

Dit zijn schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die worden toegekend aan opvolgende perioden en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de winst en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Er is geen sprake is van afgeleide financiële instrumenten in deze jaarrekening.

Bepaling reële waarde

Een aantal grondslagen en toelichtingen in de jaarrekening vereist de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Voor waarderings- en informatieververschaffingsdoeleinden is de reële waarde op basis van de volgende methoden bepaald. Indien van toepassing wordt nadere informatie over de uitgangspunten voor de bepaling van de reële waarde vermeld bij het onderdeel van deze toelichting dat specifiek op het betreffende actief of de betreffende

verplichting van toepassing is. De reële waarde van financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen OCW worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen, verstrekt door het ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier doorbetalingen verantwoord van de rijksbijdrage, die door het SWV Passend Onderwijs ontvangen is.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden verantwoord ten gunste van de staat van baten en lasten, naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten.

Het deel van de subsidies waarvoor per balansdatum nog geen activiteiten zijn verricht, wordt verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen.

Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva, zolang de bestedingstermijn niet is verlopen.

Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden, zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeente, provincie en andere overheidsinstellingen. Ze worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen en/of waarin de opbrengsten zijn gederfd en/of waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de stichting, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder meer het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

De toelichting van het gemiddeld aantal medewerkers en fte's in de vergelijkende cijfers is aangepast ten opzichte van de definitieve jaarrekening voorgaand jaar. De reden hiervoor is een vernieuwde calculatiemethode op basis van nieuwe lijstwerken uit het personeelsregistratiesysteem. Deze wijziging heeft geen materiële impact op het beeld van de vergelijkende cijfers.

Pensioenen

Stichting Fortior heeft een voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling.

Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten, zijn ondergebracht bij het ABP. Hieraan worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds dit toelaat. Per 31 december 2023 heeft het ABP een dekkingsgraad van 110,5 procent. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. Hierin wordt de premie die betaald moet worden, als last verantwoord in de staat van baten en lasten.

Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van tekorten bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot einde boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de betreffende materiële vaste activa.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs. Ze worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hiermee wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

2. Balans per 31 december 2023 na resultaatbestemming

Activa	31-12-2023	31-12-2022
Vaste Activa		
Materiële vaste activa	2.581.245	2.763.171
<u>Totaal vaste activa</u>	2.581.245	2.763.171
Vlottende activa		
Vorderingen	525.532	324.329
Liquide middelen	6.891.928	4.838.425
<u>Totaal vlottende activa</u>	7.417.460	5.162.754
Totaal activa	9.998.705	7.925.924
Passiva	31-12-2023	31-12-2022
Eigen vermogen	3.278.484	3.606.044
Voorzieningen	2.640.390	2.111.165
Kortlopende schulden	4.079.831	2.208.715
Totaal passiva	9.998.705	7.925.924

3. Staat van baten en lasten 2023

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Baten			
Rijksbijdrage OCW	23.039.931	19.474.330	21.744.248
Overige overheidsbijdragen	612.881	259.541	410.846
Overige baten	<u>276.017</u>	<u>62.517</u>	<u>290.179</u>
Totaal baten	<u>23.928.829</u>	<u>19.796.388</u>	<u>22.445.273</u>
Lasten			
Personeelslasten	20.110.244	17.317.557	18.407.507
Afschrijvingen	589.197	614.452	537.129
Huisvestingslasten	1.707.571	1.493.042	1.506.910
Overige lasten	<u>2.057.272</u>	<u>1.714.492</u>	<u>1.883.314</u>
Totaal lasten	<u>24.464.284</u>	<u>21.139.543</u>	<u>22.334.860</u>
Saldo baten en lasten	<u><u>-535.455</u></u>	<u><u>-1.343.155</u></u>	<u><u>110.413</u></u>
Financiële baten en lasten	207.895	-6.717	-7.693
Nettoresultaat	<u><u>-327.560</u></u>	<u><u>-1.349.872</u></u>	<u><u>102.720</u></u>

Bestemming van het resultaat

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

Het voorstel voor de bestemming van het negatieve resultaat 2023 is als volgt:

Onttrekking algemene reserve	-235.093
Onttrekking bestemmingsreserve personeel	-116.667
Onttrekking bestemmingsreserve ICT	-100.000
Toevoeging bestemmingsreserve NPO	471.200
Onttrekking bestemmingsreserve MJO	<u>-347.000</u>
Resultaat 2023	<u><u>-327.560</u></u>

4. Kasstroomoverzicht 2023

	2023	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	-535.455	110.413
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	589.197	537.583
Mutaties voorzieningen	529.226	835.650
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
Vorderingen (-/-)	-201.204	819.811
Schulden	1.871.115	-10.932
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties:	2.252.879	2.292.524
Ontvangen interest	215.343	5
Betaalde interest (-/-)	-7.448	-7.698
	207.895	-7.693
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten:</u>	2.460.775	2.284.831
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in MVA (-/-)	-407.271	-912.959
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten:</u>	-407.271	-912.959
Mutatie liquide middelen	2.053.503	1.371.872
Beginstand liquide middelen	4.838.425	3.466.553
Mutatie liquide middelen	2.053.503	<u>1.371.872</u>
Eindstand liquide middelen	<u>6.891.928</u>	<u>4.838.425</u>

5. Toelichting behorende tot de balans

5.1 Vaste activa

	Aanschafprijs	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde	Investerings	Desinvesteringen		Afschrijvingen	Aanschafprijs	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde
	01-01-2023	01-01-2023	01-01-2023	2023	2023	2023	2023	31-12-2023	31-12-2023	31-12-2023
<u>Materiele vaste activa</u>										
Gebouwen en terreinen	812.408	-189.035	623.372	80.334	0	0	-44.417	892.742	-233.453	659.289
Inventaris en apparatuur	4.612.052	-2.730.479	1.881.573	252.936	0	0	-482.928	4.864.988	-3.213.407	1.651.581
Leermethoden	1.725.770	-1.467.544	258.225	74.001	0	0	-61.852	1.799.771	-1.529.396	270.374
Totaal MVA	7.150.229	-4.387.060	2.763.171	407.271	0	0	-589.197	7.557.501	-4.976.256	2.581.245

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair, inventaris en ICT-middelen. Duurzame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven 1.000 euro.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Investerings in bestaande bouw	15 of 20 jaar
Inventaris en apparatuur, bestaande uit:	
o Meubilair	20 of 40 jaar
o Duurzame apparatuur	10 jaar
o ICT	3 of 5 jaar
Leermiddelen	10 jaar

5.2 Vorderingen

	31-12-2023	31-12-2022
OCW		
Nog te ontvangen subsidie nieuwkomers	101.441	133.657
Nog te ontvangen subsidie groei	-	22.363
	<u>101.441</u>	<u>156.020</u>
Overige overheden		
Gemeente Venlo	74.990	-
	<u>74.990</u>	<u>-</u>
Overige vorderingen		
Rentebaten vierde kwartaal	72.334	-
Overige nog te ontvangen bedragen	95.621	60.305
	<u>167.955</u>	<u>60.305</u>
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	181.146	108.004
	<u>181.146</u>	<u>108.004</u>
Totaal vorderingen	<u>525.532</u>	<u>324.329</u>

5.3 Liquide middelen

	31-12-2023	31-12-2022
Liquide middelen		
Kasmiddelen	4.339	4.291
Tegoeden en bankrekeningen	34.549	92.278
Schatkistbankieren	6.853.040	4.741.856
Totaal liquide middelen	<u>6.891.928</u>	<u>4.838.425</u>
<u>Tegoeden en bankrekeningen</u> bevat de volgende posten:		
Betaalrekeningen	34.549	53.481
Spaarrekeningen	-	-
Overige schoolbankrekeningen	-	38.796
	<u>34.549</u>	<u>92.278</u>

5.4 Eigen vermogen

	Saldo 01-01-2023	Resultaat 2023	Overige mutaties 2023	Stand per 31-12-2023
Stichtingsvermogen				
Algemene reserve	2.080.862	-235.093	-	1.845.769
Bestemmingsreserve personeel	116.667	-116.667	-	-
Bestemmingsreserve ICT	200.000	-100.000	-	100.000
Bestemmingsreserve NPO	861.515	471.200	-	1.332.715
Bestemmingsreserve MJO	347.000	-347.000	-	-
	3.606.044	-327.560	-	3.278.484

De Algemene reserve en de bestemmingsreserves personeel, ICT, NPO en MJO zijn volledig gevormd met publieke middelen.

5.5 Voorzieningen

	Saldo 01-01-2023	Dotaties 2023	Onttrekkingen 2023	Vrijval 2023	Saldo 31-12-2023
Voorzieningen					
Personeelsvoorzieningen					
Ambtsjubilea	240.884	41.170	36.406	-	245.648
Langdurig zieken	450.000	6.434	-	-	456.434
Voorziening onderhoud	1.420.280	637.000	118.972	-	1.938.308
	2.111.165	684.604	155.378	-	2.640.390

De dotatie aan de voorziening onderhoud bestaat uit een reguliere dotatie van 290.000 euro en een aanvullende dotatie van 347.000 euro.

	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar	Totaal
Personeelsvoorzieningen			
Ambtsjubilea	19.279	226.369	245.648
Langdurig zieken	-	456.434	456.434
Voorziening onderhoud	567.731	1.370.577	1.938.308
	587.010	2.053.380	2.640.390

Er is geen rente-effect contant gemaakte voorzieningen.

Er zijn geen voorgenomen opzeggingen van arbeidsovereenkomsten. Een voorziening voor transitievergoedingen is hiermee niet van toepassing.

5.6 Kortlopende schulden

	31-12-2023	31-12-2022
Kortlopende schulden		
Crediteuren		
	144.308	222.245
Schuld OCW		
Nog te besteden subsidie basisvaardigheden	94.382	-
Nog te besteden subsidie zij-instromers	39.944	20.000
Nog te besteden studieverlof/lerarenbeurs	9.559	14.437
Nog te besteden subsidie rijke schooldag	46.388	-
Onterecht ontvangen subsidie nieuwkomers	28.698	-
	218.971	34.437
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing december	909.523	758.990
Omzetbelasting 2023	9.393	-
Premies sociale verzekeringen december	28.015	502
	946.931	759.492
Schulden terzake van pensioenen		
Afdracht december	270.382	218.225
Overige schulden		
Afrekeningen VVE MFA en BMV t/m 2023	46.000	-
Overige nog te betalen bedragen	118.262	76.122
Nog te betalen netto salarissen 13e maand	16.166	9.771
	180.428	85.893
Overlopende passiva		
Reservering vakantiegeld en -dagen	659.249	585.920
Reservering bindingstoelage	67.511	60.261
Vooruitontvangen bouwbudgetten gemeente	604.089	-
Vooruitontvangen subsidies OCW	374.277	161.674
Vooruitontvangen subsidies gemeente	485.147	-
Overige vooruitontvangen bedragen	37.870	41.030
Nog te besteden subsidies gemeente	55.909	-
Overige nog te besteden bijdragen	34.759	-
Nog te besteden overige schoolbankrekeningen	-	39.538
	2.318.811	888.423
Totaal kortlopende schulden	4.079.831	2.208.715

6. Geormerkte doelsubsidies

G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule
(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebben op de EL&I subsidies)

Omschrijving	Toewijzing		bedrag	ontvangen t/m	Status
	Kenmerk	Datum	toewijzing	verslagjaar	activiteit
			€	€	
Lerarenbeurs	1074316	22-08-2022	12.374	12.374	JA
Lerarenbeurs	1074316	22-08-2022	12.374	12.374	JA
Lerarenbeurs	1074316	22-08-2023	3.186	3.186	*
Lerarenbeurs	1074316	22-08-2023	6.373	6.373	*
Lerarenbeurs	1074316	22-08-2023	7.647	7.647	JA
Zij-instromers	227339999	22-11-2022	20.000	20.000	*
Zij-instromers	325839999	21-11-2023	25.000	25.000	*
Zij-instromers	325139999	20-10-2023	25.000	25.000	*
Verbetering basisvaardigheden	VBV22-PO-3587	11-11-2022	211.420	211.420	*
Verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-1315	31-05-2023	107.000	53.500	*
Verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-1871	31-05-2023	270.000	135.000	*
Verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-2528	31-05-2023	60.000	30.000	*
Verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-3427	31-05-2023	323.000	161.500	*
Verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-3813	31-05-2023	88.000	44.000	*
Rijke schooldag	RSO-23291	21-12-2023	252.520	126.260	*
	totaal		1.423.895	873.635	

Status activiteit

* = onderhanden (de subsidie loopt nog conform de subsidieverplichtingen)

JA = de subsidie is afgerond conform subsidieverplichtingen

NEE = de subsidie is afgerond in strijd met de subsidieverplichtingen

G2. Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule
(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub B en EL&I regelingen betrekking hebben op de EL&I subsidies)

n.v.t.

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

n.v.t.

G2.b. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

n.v.t.

7. Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

7.1 Rijksbijdragen

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Rijksbijdragen			
Rijksbijdrage OCW	21.352.093	18.337.278	19.952.014
Overige subsidies OCW	950.468	293.042	811.501
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	737.370	844.010	980.733
	23.039.931	19.474.330	21.744.248

Rijksbijdrage OCW

Bekostiging regulier	18.484.699	16.098.192	0
Personele bekostiging regulier	0	0	11.132.668
Personeel- en arbeidsmarktbeleid	0	0	3.071.741
Materiële instandhouding regulier	0	0	2.175.631
Personele bekostiging groei	316.164	220.833	417.361
Professionalisering	261.779	244.383	242.984
Onderwijsachterstandenbeleid	866.428	744.157	699.619
Nationaal Programma Onderwijs	1.138.625	877.480	1.940.885
Arbeidsmarkttoelage	284.398	152.233	271.125
	21.352.093	18.337.278	19.952.014

Overige subsidies OCW

Bekostiging nieuwkomers	511.264	184.250	605.627
Bekostiging bijzondere situaties (maatwerkbekost.)	10.909	0	56.364
Verbetering basisvaardigheden	202.334	31.093	49.746
Bekostiging wegens samenvoeging	142.600	56.699	56.699
Studieverlof/lerarenbeurs	22.084	10.583	20.982
Zij-instromers	30.057	4.167	5.833
Onderwijsassistenten opleiding tot leraar	25.000	6.250	16.250
Rijke schooldag	6.220	0	0
	950.468	293.042	811.501

Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV

SWV Passend Onderwijs Noord-Limburg	737.370	844.010	980.733
	737.370	844.010	980.733

7.2 Overige overheidsbijdragen

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Overige overheidsbijdragen en -subsidies			
Gemeentelijke bijdragen	593.997	259.541	410.846
Provinciale bijdragen	18.883	0	0
	612.881	259.541	410.846
<u>Uitsplitsing</u>			
Taalklassen	421.803	247.041	311.923
Venlofonds fruit en lunches	139.248	0	0
NPO gemeente	26.722	2.083	20.666
OAB gelijke kansen	1.225	0	19.174
Gezonde basisschool vd toekomst	0	10.417	44.602
Overige gemeentelijke subsidies	5.000	0	14.481
	593.998	259.541	410.846

7.3 Overige baten

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Overige baten			
Verhuur	17.833	20.067	22.891
Detachering personeel	24.874	0	7.204
Ouderbijdragen/tso exploitatie	7.082	0	129.757
Ouderbijdragen/overige schoolbankrekeningen	0	0	24.838
Overig	226.227	42.450	105.490
	276.017	62.517	290.179
<u>Overig</u>			
Subsidie doorgaande leerlijn W&T	77.471	0	0
Nationaal fonds kinderp/hulp/Jeugdeducatiefonds	33.271	13.000	17.776
Vergoeding Visio leerling	14.500	14.500	13.292
Opleiden in de school	17.000	13.700	16.575
Loyalis vitaliteitsbudget	3.925	0	7.000
Diverse subsidies en bijdragen	80.060	1.250	50.847
	226.227	42.450	105.490

7.4 Personele lasten

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Personele lasten			
Lonen en salarissen	18.607.974	15.997.241	16.603.689
Overige personele lasten	1.769.608	1.320.316	1.971.297
Af: Uitkeringen	-267.338	0	-167.479
	20.110.244	17.317.557	18.407.507
<u>Lonen en salarissen</u>			
Brutolonen en salarissen	14.205.563	12.286.938	12.805.511
Sociale lasten	2.288.484	1.784.627	1.927.870
Pensioenpremies	2.113.927	1.925.676	1.870.308
	18.607.974	15.997.241	16.603.689
<u>Overige personele lasten</u>			
Dotatie voorzieningen jubilea	41.170	45.000	16.349
Dotatie voorziening langdurig zieken	6.434	0	450.000
Personeel niet in loondienst	1.026.742	708.416	914.572
Overige	695.262	566.900	590.377
	1.769.608	1.320.316	1.971.297
Toelichting			
<u>Personeel niet in loondienst:</u>			
Extern personeel	729.086	446.308	532.727
Payroll	28.350	0	20.264
School- en leerlingbegeleiding	269.305	262.108	361.581
	1.026.742	708.416	914.572
<u>Overige:</u>			
Scholing, coaching en begeleiding personeel	219.361	204.558	237.607
Bedrijfsgezondheidsdienst	79.916	50.068	50.300
Werkkostenregeling (WKR)	145.036	130.000	133.100
Overige	250.949	182.274	169.369
	695.262	566.900	590.377
<u>Uitkeringen</u>			
Vervangingsfonds	0	0	-18.566
UWV ZW/WIA	-267.338	0	-148.913
	-267.338	0	-167.479
Gemiddeld aantal fte's	219	202	210 *
Gemiddeld aantal werknemers	325	308	312 *

* De toelichting van het gemiddeld aantal medewerkers en FTE in de vergelijkende cijfers is aangepast ten opzichte van de definitieve jaarrekening voorgaand jaar. De reden hiervoor is een vernieuwde calculatiemethode op basis van nieuwe lijstwerken uit het personeelsregistratiesysteem. Deze wijziging heeft geen materiële impact op het beeld van de vergelijkende cijfers.

7.5 Afschrijvingen

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Afschrijvingslasten			
Materiële vaste activa	589.197	614.452	537.129
	589.197	614.452	537.129
<u>Materiële vaste activa</u>			
Gebouwen	44.417	54.358	43.750
Inventaris en apparatuur	482.928	485.872	429.815
Leermiddelen PO	61.852	74.222	63.563
	589.197	614.452	537.129

7.6 Huisvestingslasten

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Huisvestingslasten			
Huur	45.323	39.458	38.535
Onderhoud	184.851	125.542	156.868
Energie en water	397.710	316.667	263.133
Schoonmaakkosten	346.420	330.358	331.106
Heffingen	44.525	35.242	37.480
Dotatie voorziening groot onderhoud	637.000	637.000	637.000
Overige huisvestingslasten	51.742	8.775	42.787
	1.707.571	1.493.042	1.506.910
<u>Overige huisvestingslasten</u>			
Beveiliging	21.530	7.567	40.670
Overige	30.212	1.208	2.117
	51.742	8.775	42.787

7.7 Overige lasten

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Overige lasten			
Administratie- en beheerslasten	328.016	223.374	274.987
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	975.964	891.999	1.068.686
Overige lasten	753.292	599.119	539.641
	2.057.272	1.714.492	1.883.314

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
<u>Administratie- en beheerslasten</u>			
Administratiekosten	48.085	47.167	47.497
Accountantskosten	34.485	22.500	28.435
Advieskosten	62.598	34.667	68.022
Telefonie en internet	50.615	35.875	39.901
PR en marketing	37.509	13.950	18.705
Contributies	36.816	26.258	33.732
Verzekeringen	34.251	24.208	19.615
Overige administratie-en beheerslasten	23.657	18.750	19.080
	328.016	223.374	274.987

Specificatie honorarium accountant			
Onderzoek jaarrekening	34.485	22.500	28.435
Correctie overloop boekjaar	0	0	0
Andere controle opdracht	0	0	0
Fiscale adviezen	0	0	0
Andere niet-controlerend dienst	0	0	0
	34.485	22.500	28.435

<u>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</u>			
ICT software/licenties, onderhoud en materiaal	463.190	495.258	595.033
Leermiddelen	308.498	245.708	303.831
Reproductie	129.255	112.333	118.937
Overige inventaris, apparatuur en leermiddelen	75.021	38.700	50.884
	975.964	891.999	1.068.686

<u>Overige lasten</u>			
Projecten	263.456	319.917	233.755
Activiteiten e.d.	153.024	113.110	118.235
Culturele uitgaven	87.571	76.250	81.591
Representatiekosten	3.039	4.058	4.095
Medezeggenschapsraad	5.129	6.317	9.320
Uitgaven Venlofonds fruit en lunch	139.248	0	0
Overige lasten	101.825	79.467	92.644
	753.292	599.119	539.641

Toelichting

Projecten

Passend Onderwijs	72.943	60.000	43.487
Strategisch beleidsplan	41.535	38.333	14.500
Communicatie	12.203	20.000	29.788
Kwaliteitsbeleid	15.143	15.000	22.971
Overige projecten	121.632	186.584	123.010
	263.456	319.917	233.755

7.8 Financiële baten en lasten

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Financiële baten en lasten			
Rentebaten	215.343	0	5
Bankkosten en rentelasten	7.448	6.717	7.698
	207.895	-6.717	-7.693

8. Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Art2:403 BW	Deelname %	Consolidatie Ja/Nee
				BW Ja/Nee		
SWV Passend Onderwijs Noord-Limburg	SWV	Venlo	4	Nee	N.v.t.	Nee
VVE Talentencampus Venlo	VVE	Venlo	4	Nee	N.v.t.	Nee
BMV Velden	VVE	Velden	4	Nee	N.v.t.	Nee
MFA Arcen	VVE	Arcen	4	Nee	N.v.t.	Nee
Stichting Cultuurpad	STG	Panningen	4	Nee	N.v.t.	Nee

9. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Fortior van toepassing zijnde regelgeving: Onderwijs.

Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15 procent en voor de overige leden 10 procent van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldigingsmaximum

Het bezoldigingsmaximum in 2023 is 173.000 euro.

Dit bedrag behoort tot de bezoldigingsklasse D en is opgebouwd door middel van 9 complexiteitspunten:

Complexiteitsfactoren:

- Gemiddelde totale baten
- Aantal leerlingen T-2
- Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren

Complexiteitspunten:

- 4
- 3
- 2

Totaal

9

De raad van toezicht heeft op 12-12-2022 de berekening van de WNT-norm op basis van de complexiteitspunten goedgekeurd.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de dertiende maand van de functievervulling.

Gegevens 2023		Dhr. P.H.M. van Eijk	
Functiegegevens		Voorzitter CvB	
Aanvang en einde functievervulling in 2023		1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (in fte)		1,0	
Dienstbetrekking?		Ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€	133.980
Beloningen betaalbaar op termijn		€	22.563
Subtotaal		€	156.543
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€	173.000
-/ Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		n.v.t.	
Totale bezoldiging		€	156.543
Het bedrag van de overschrijding		n.v.t.	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		n.v.t.	
Gegevens 2022		Dhr. P.H.M. van Eijk	
bedragen x € 1			
Functiegegevens		Voorzitter CvB	
Aanvang en einde functievervulling in 2022		1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband 2022 (in fte)		1,0	
Dienstbetrekking?		Ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€	129.523
Beloningen betaalbaar op termijn		€	22.178
Subtotaal		€	151.701
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€	154.000
Totale bezoldiging		€	151.701

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12 n.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023	Dhr. J.W.P. Meulenkamp	Dhr. E.W. Leenes	Dhr. E.W. Leenes	Dhr. H.G.A.M. Janssen	Mevr. M.A.H. Kremers	Mevr. J.P. Pijls	Mevr. J.W.N. Keunen
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid RvT	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 30/11	4/10 - 30/11	1/12 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging							
Bezoldiging	€ 7.136	€ 865	€ 649	€ 5.190	€ 5.190	€ 5.190	€ 5.190
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 23.746	€ 2.749	€ 2.204	€ 17.300	€ 17.300	€ 17.300	€ 17.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bezoldiging	€ 7.136	€ 865	€ 649	€ 5.190	€ 5.190	€ 5.190	€ 5.190
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	.v. n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	.v. n.v.t.
Gegevens 2022	Dhr. J.W.P. Meulenkamp	Dhr. H.G.A.M. Janssen	Mevr. M.A.H. Kremers	Mevr. J.P. Pijls	Mevr. J.W.N. Keunen		
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT		
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12		
Bezoldiging							
Bezoldiging	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 23.100	€ 15.400	€ 15.400	€ 15.400	€ 15.400		

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van 1.900 euro of minder
n.v.t.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan 1.900 euro
n.v.t.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan 1.900 euro waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is
n.v.t.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van 1.900 euro of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
n.v.t.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
n.v.t.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
n.v.t.

10. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Ultimo boekjaar bedraagt de jaarlijkse verplichting voor de lopende contracten:

<u>Schoonmaak</u>	Ingangsdatum	Looptijd	Jaarlijkse verplichting
GOM schoonhouden BV	01-09-2022	36 maanden	223.600 euro
Overeenkomst voor 10 scholen			

<u>Kopieerkosten</u>	Ingangsdatum	Looptijd	Jaarlijkse verplichting
Canon	15-10-2020	72 maanden	36.300 euro
Huur- en serviceovereenkomst 12 scholen en bestuurskantoor			

<u>Aardgas</u>	Ingangsdatum	Looptijd	Jaarlijkse verplichting
SEFE	01-01-2024	12 maanden	151.000 euro
Overeenkomst voor 9 scholen/8 locaties. Betreft variabele inkoop.			
De inkoop van gas voor de overige scholen/locaties verloopt via VVE TCV, VVE BMV en VVE MFA.			

<u>Elektra</u>	Ingangsdatum	Looptijd	Jaarlijkse verplichting
Engie	01-01-2024	48 maanden	88.000 euro
Overeenkomst voor 9 scholen/8 locaties. Betreft variabele inkoop.			
De inkoop van elektra voor de overige scholen/locaties verloopt via VVE TCV, VVE BMV en VVE MFA.			

Huurverplichtingen

Er is een huurovereenkomst voor het pand Wylrehofweg 11 te Venlo aangegaan: deze eindigt 31 december 2024. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt totaal 29.600 euro.

Ook is er een huurovereenkomst voor het pand Witte Kerk/Agnes Huynstraat 3 te Venlo aangegaan; deze wordt jaarlijks voor één jaar verlengd. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt totaal 3.200 euro.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In de cao is in artikel 8A.1 in het kader van de duurzame inzetbaarheid de mogelijkheid opgenomen om met ingang van 1 oktober 2014 uren op te sparen. Voor de gespaarde uren dient, indien deze in uren of in geld opgenomen zullen worden, een voorziening gevormd te worden. Hiertoe dienen tussen werknemer en werkgever individuele afspraken gemaakt te worden. In 2023 zijn deze afspraken niet gemaakt en is er derhalve geen voorziening duurzame inzetbaarheid gevormd.

11. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

12. Ondertekening door bestuurder en toezichthouders

College van bestuur

Dhr. drs. P.H.M. van Eijk

Datum vaststelling jaarrekening:

24 april 2024 te Venlo

Raad van toezicht

Dhr. E.W. Leenes MiF - voorzitter RvT

Dhr. drs. H.G.A.M. Janssen - lid RvT

Mevr. drs. M.A.H. Kremers - lid RvT

Mevr. drs. J.P. Pijls - lid RvT

Mevr. drs. J.W.N. Keunen EMFC RC - lid RvT

Datum goedkeuring jaarrekening:

24 april 2024 te Venlo

C. Overige gegevens

Controleverklaring door de onafhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Fortior, (Stichting voor Katholiek en Protestants-Christelijk Onderwijs)

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Fortior, (Stichting voor Katholiek en Protestants-Christelijk Onderwijs) te Venlo gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fortior, (Stichting voor Katholiek en Protestants-Christelijk Onderwijs) op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fortior, (Stichting voor Katholiek en Protestants-Christelijk Onderwijs) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening**

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Venlo, 24 april 2024
Flynth Audit B.V.


Digitaal ondertekend door Sander Frissen

drs. S.C.J.M. Frissen RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

 S.F.

De wereld van **FORTIOR**

